Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem. — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, Powszechnej Wystawy Krajowej dr. Stanisław Bernatt, wiadomości potocznych Antoni Konieczny, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 330

Poznań, piątek dnia 19 lipca 1929

Rok XXIV

Rodacy z zagranicy w Poznaniu

Wczoraj wieczorem — jak już donosiliśmy — przybyli do Poznania uczestnicy pierwszego zjazdu Polaków z zagranicy, — zjazdu, który wytknął sobie za cel zorganizowanie rodaków naszych, rozproszonych po całym świecie, pod hasłami ścisłej współpracy narodowej i kulturalnej z macierzą. Wśród uczestników zjazdu znajdują się zarówno przedstawiciele ziem, od wieków zamieszkałych przez ludność polską, które jednak niestety nie weszły w skład odrodzonej Rzeczypospolitej — jak i delegaci szerokich rzesz naszego wychodźtwa na obu półkulach. I jednych i drugich witamy w naszem mieście całem sercem, pewni, że tak samo przyjmie ich społeczeństwo wielkopolskie.

Rodacy nasi z zagranicy przybyli nietylko po to, by radzić nad sprawami swej organizacji — lecz po to także, by zapoznać się z rozwojem Polski niepodległej, z tem wszystkiem, co zdziałała ona w ciągu lat dziesięciu swego wskrzeszonego bytu państwowego. Niewątpliwie dołożą oni starań, by uzyskać możliwie najwierniejszy obraz obecnego stanu Polski i by zapoznać się z tem wszystkiem, co stanowi jej wartości najbardziej realne i dodatnie.

Dlatego też cieszymy się, że z Warszawy, gdzie odbyły się właściwe obrady zjazdu, przybyli teraz do Poznania — do stolicy ziemi, której rdzennie polska ludność ma tylko minimalną domieszkę obcych żywiołów, tak rozpanoszonych niestety w innych częściach naszego kraju. Oby z tej ziemi, która była kolebką państwa polskiego, wynieśli wrażenia jaknajlepsze, oby w obliczu wielkiego pokazu twórczości narodowej, jakim jest Powszechna Wystawa Krajowa, nabrali wiary w wielką przyszłość narodu polskiego i po powrocie do swych domów zabrali się ze świeżym zapałem i energją do pracy społecznej i narodowej wśród szerokich warstw ludności polskiej.

Przy zwiedzaniu Powszechnej Wystawy Krajowej gościom naszym nie powinny przyćmiewać ogólnego dodatniego obrazu pewne usterki, których niestety w dziale specjalnie blisko ich obchodzącym; mamy tu na myśli pawilon Polonji Zagranicznej. Poszczególne stoiska tego pawilonu różnią się między sobą bardzo pod względem poziomu i doboru eksponatów, — zwłaszcza zaś dział, mający obrazować życie Polaków w Stanach Zjednoczonych, nasuwać musi uwagi krytyczne. Ponieważ wspomniany pawilon ma być przekształcony na stałe muzeum Polaków zagranicznych, pierwsze tego rodzaju w Polsce, należy żywić nadzieję, że istniejące braki zostaną naprawione, w szczególności zaś, że zostanie usunięte to wszystko, co nie przynosi zaszczytu polskości na wychodźtwie, jak liczne paszkwile ówczesnych t. zw. „koniowców" (z lewicowego, sympatyzującego z państwami centralnemi Komitetu Obrony Narodowej) na te organizacje i żywioły narodowe, które przez zwycięstwo koalicji dążyły do zjednoczenia i niepodległości Polski. Przyczynić się do tego mogą właśnie nasi goście — rodacy z zagranicy, których życiu muzeum to będzie poświęcone.

Witając ich w naszem mieście, wyrazić musimy żal, że wyznaczono im tak krótki czas — dwa dni zaledwie — na zaznajomienie się z Poznaniem i Powszechną Wystawą Krajową. Biorąc pod uwagę, że wystawa jest najlepszą sposobnością do zaznajomienia się uczestników zjazdu z całokształtem życia polskiego w obecnym momencie, trudno nie wyrazić zdziwienia, że miarodajne czynniki tak ułożyły program kongresu, iż nie pozwala on na dłuższy pobyt jego uczestników w Poznaniu.

Mamy nadzieję, że mimo to, uczestnicy wywiozą z Poznania wrażenia podniosłe i krzepiące. Tego im życzymy szczerze i gorąco, tego im życzy niewątpliwie całe społeczeństwo naszych ziem zachodnich.

Liga Narodów wobec konfliktu sowiecko-chińskiego

Genewa, 19. 7. (AW.) Otrzymana tu wiadomość o zerwaniu stosunków dyplomatycznych między Chinami i Rosją wywarła bardzo silne wrażenie. W kołach dyplomatycznych zwracają uwagę, że interwencja możliwa jest jedynie na podstawie paktu Kelloga, podpisanego zarówno przez Chiny jak i Sowiety.

Wiedeń, 19. 7. (AW) Donoszą tu z Pekinu, że rząd japoński zawiadomił, iż gotów jest zawrzeć chińsko-japoński układ przyjaźni, jeśli rząd chiński przywróci status quo dla południowej koleji mandżurskiej. W tym wypadku Japonja przestrzegać będzie w sporze chińsko - sowieckim ścisłej neutralności.

Berlin, 19. 7. (AW) Rządy chiński i sowiecki zwróciły się do rządu niemieckiego z prośbą o przyjęcie zastąpstwa interesów tych państw na czas konfliktu między Chinami i Rosją.

Po pierwszem starciu nad rzekę Amur

Moskwa, 19. 7. (Tel. wł.). Według obiegających pogłosek wojna z Chinami już się rozpoczęła. Dowódcą wojsk sowieckich nad granicą Mandżurji został mianowany Budienny. Oddział atamana Siemionowa, złożony z emigrantów rosyjskich, pozostający na służbie rządu chińskiego wtargnął do Mongolji sowieckiej, ażeby wzniecić tam ruch przeciwsowiecki. Oddział ten składa się z 5000 dobrze uzbrojonej konnicy.

Berlin, 19. 7. (AW). Po pierwszem starciu nad rzeką Amur wojska chińskie zniszczyły na wielkiej przestrzeni tor kolei wschodnich na granicy Mandżurji. Marszałek Tsan - Sue - Jang ogłosił stan wojenny na całej linji.

Berlin, 19. 7. (PAT). Z Londynu donoszą, że według depesz otrzymanych z Rygi rząd sowiecki odwołał z urlopu gen. Budiennego polecając mu natychmiast przeprowadzenie częściowych zarządzeń mobilizacyjnych na dalekim wschodzie i Rosji centralnej. Budienny miał otrzymać rozkaz skoncentrowania większej ilości samolotów wojennych na pograniczu Chin, gdzie wzmocnione mają być również oddziały piechoty, kawalerji i artylerji. W tym celu zarządzona została konfiskata całego taboru kolejowego. Budiennemu polecono również wzmocnienie garnizonu w Leningradzie.

Stan wojenny w Charbinie

Tokio, 19. 7. (PAT). Według telegramów z Charbina wskutek zerwania stosunków chińsko-sowieckich w mieście ogłoszony został stan wojenny. Po ulicach krążą gęste patrole chińskie. Gubernator ogłosił ostrzeżenie zagrażając karą śmierci za rozpowszechnianie niepokojących pogłosek. Wszystkie dzienniki są cenzurowane. W przemyśle i handlu panuje zastój. Konsulat japoński przepełniony jest obywatelami rosyjskiemi, domagającemi się wiz na wyjazd.

Berlin, 19. 7. (PAT). Biuro Wolfa podaje z Szanghaju, że żyjący na emigracji Rosjanie t. zw. biali oświadczyli gotowość wstąpienia w szeregi chińskie celem podjęcia walki z Sowietami. Według obiegających pogłosek zorganizowano już poszczególne jednostki wojskowe składające się z rosyjskich emigrantów.

„Iskra" przybędzie do Gdyni w połowie września

Przywiezie ze sobą zwłoki ś. p. mjr. Idzikowskiego, oraz rannego mjr. Kubalę

Warszawa, 19. 7. (AW.). Statek polski „Iskra", wiozący na swym pokładzie rannego mjr. Kubalę, oraz trumnę ze zwłokami śp. mjr. Idzikowskiego wyrusza z portu Horta na Azorach w drogę powrotną do Gdyni dnia 19 lub 20 b. m. Z Horty „Iskra" popłynie do Portugalji, gdzie zatrzyma się na krótko w jednym z portów, poczem weźmie kurs wprost na Gdynię. Przybycie „Iskry" do Gdyni spodziewane jest w połowie września.

Warszawa, 19. 7. (AW.). Kierownictwo marynarki wojennej spodziewa się nadejścia w dniach najbliższych wyczerpującego raportu o przebiegu katastrofy samolotu „Marszałek Piłsudski". Raport ten nadesłać ma komendant „Iskry" kpt. Eibel.

Dalsze wypadki w Tatrach

Zakopane, 18. 7. (AW.). Wczoraj krótko po otrzymaniu wiadomości o śmierci dwóch chłopców w górach przy zrywaniu szarotek, Tatrzańskie Pogotowie Ratunkowe zostało zaalarmowane, że na zachodniej stromej ścianie Zamarłej Turni zawisł na linie nad przepaścią pewien student. Drugi, który znajdował się obok niego, nie mógł mu przyjść z pomocą, znajdując się sam w bardzo niebezpiecznej sytuacji.

Natychmiast wysłano Pogotowie w osobach przewodników Wawrytka i Gąsienicy, którzy na szczęście zdążyli uratować od śmierci 2 studentów.

Deklaracja i rezolucje zjazdu Polaków z zagranicy

Odbywający się w ostatnich dniach w Warszawie zjazd Polaków z zagranicy, którego uczestnicy w tej chwili przebywają już w Poznaniu dla zwiedzenia P. W. K., uchwalił na swem ostatniem, czwartkowem posiedzeniu następującą deklarację:

Pierwszy zjazd Polaków z zagranicy, zebrany w wolnej Polsce, po upływie dziesięciolecia jej niepodległości bytu, chyląc głowę przed sztandarem Rzplitej, wyraża hołd i gorącą wdzięczność wszystkim tym pokoleniom, które od czasu konfederacji Barskiej poprzez powstania aż do epopei legjonowej, obrony Lwowa, powstań śląskich i wojny 1920 r. ani na chwilę nie pogodziły się z utratą niepodległości i nie zaprzestały walki o wyzwolenie narodu.

Zjazd wyraża przekonanie, że traktat wersalski, zdobyty wysiłkiem i ofiarnością społeczeństwa, wywalczony przez miljony żołnierzy świata, wśród których od pierwszych strzałów czynny i świadomy udział brał żołnierz polski bez jakiegokolwiek przymusu państwowego, jest podstawą, na której ma rozwinąć się zgodnie współżycie narodów.

Zjazd stwierdza, że Polacy z zagranicy, połączeni nierozerwalnemi węzłami krwi, kultury i historji z Macierzą, stanowią jedną wielką rodzinę wszędzie, niezależnie od tego, gdzie los im przebywać każe. Obowiązki jednak i wobec własnej Ojczyzny powinny się godzić z lojalnością wobec państwa zamieszkania, które ze swej strony ma obowiązek zagwarantować prawo do swobodnego rozwoju naszego polskiego życia kulturalnego.

Biorąc udział we wspólnym pochodzie cywilizacyjnym w atmosferze pokoju i zgody, okupionej czterema latami największej z wojen świata, Polacy z zagranicy, rozwijając swój dorobek pracy polskiej lub też broniąc swych praw narodowych i szczytnych haseł demokratyzmu, są jednocześnie czynnikiem pokoju świata powojennego.

Na wczorajszem, ostatniem posiedzeniu zjazdu Polaków z zagranicy, oprócz deklaracji ogólnej, uchwalono rezolucję stwierdzającą z wielkim bólem fakt nieobecności przedstawicieli Polaków, zamieszkałych na terytorjum sowieckiem. Zjazd przesyła swoim rodakom, którzy wierni swej narodowości, językowi i wierze ojców, od lat wielu byli i dotychczas są narażeni na barbarzyńskie prześladowania w więzieniach, którzy pozbawieni są wszelkich praw i możliwości swobodnego rozwoju swej kultury, najgłębsze wyrazy uczucia. Jednocześnie zjazd przyjmuje do zatwierdzającej wiadomości postanowienia komitetu organizacyjnego zjazdu o niedopuszczenie wysłanników Moskwy, mieniących się delegatami ludności polskiej, która w ustroju sowieckim nie ma możności swobodnego wypowiadania i wyboru swych faktycznych przedstawicieli.

Również ubolewanie wyraża zjazd z powodu nieobecności Polaków z Litwy wskutek zakazu władz litewskich, stwierdzając, że to niesłychane w dzisiejszych stosunkach pokojowych odcięcie rodaków tamtejszych od ich narodu macierzystego jest pogwałceniem najelementarniejszych praw, któremi rządzą się narody kulturalne.

Na stronie 9 tej

„POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA"

Groźba strajku rolnego we wschodniej Małopolsce

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego".)

Lwów, w lipcu.

Ukrywane, niewiadomo z jakich przyczyn, przez sfery oficjalne, wiadomości o strajku rolnym we Wschodniej Małopolsce, alarmują tu od kilku już tygodni opinję publiczną. W dzisiejszym stanie rzeczy sprawa ta przedstawia się już całkiem groźnie i ukrywać jej żadną miarą nie wolno.

Jeszcze przed kilkoma tygodniami ukazał się w „Dile" „ukraińskim" obszerny artykuł, który pod niewinną szatą statystyki wykazał, że głód ziemi we Wschodniej Małopolsce nie pozwala na zaspokojenie potrzeb ludności, a płace robotników rolnych nie stoją w żadnej proporcji do ich ubóstwa. Organ szowinistów „ukraińskich" wykazał naturalnie za pomocą tendencyjnie zestawionych cyfr statystycznych, że ludność ruska znajduje się w beznadziejnem położeniu, gdyż nie mając ziemi i nie mogąc nadwyżki bezrolnych umieścić w przemyśle i miastach, nie ma równocześnie sposobności do zarobkowania na wsi. Na końcu była konkluzja, że należy wobec tego zorganizować jednolity front robotników rolnych i rozpocząć walkę o wyższe płace. U. N. D. O. — zdaniem „Diła" — winno stanąć na czele tej walki.

Zanim się to jednak stało, wyręczył U. N. D. O. komunistyczny „Selrob" i jego przywódca i poseł o symbolicznem nazwisku Cham.

Zaczęło się od pojedyńczych występów „Selrobu" w kilku wsiach jeszcze w czerwcu r. b. — dziś ruch ten ujęty w zorganizowane kadry, rozszerzył się na kilka powiatów. I tak strajk rolny objął kilkadziesiąt wsi w powiecie rawskim, żółkiewskim, stryjskim (wsie: Lisiatycze, Pabinicze, Kawsko, Wownia i Dobrzany, Uhersko i Dobrowlany), bobreckim (Suszkowce, Horodyszcze i Brzozdowce), brodeckim (Miodne, Baldury i Ruda) oraz rudeckim (Chrzanów, Lewczyce i Podzwierzyniec). Poza tem strajk rozszerza się i na Chełmszczyźnie. Agitatorzy podburzają ludność do oporu. Dotąd nie zaszło do poważniejszych zaburzeń, ale — rzecz jasna — w miarę rozszerzania się i przedłużania strajku — niebezpieczeństwo rozruchów wzrasta z każdym dniem.

Nie ulega wątpliwości, że sytuacja na wsi jest ciężka. Odczuwają ją w pierwszym rzędzie ziemianie, którzy dzięki podziwu godnej polityce zbożowej rządu już narażeni zostali na olbrzymie straty wobec niemożności zbytu zboża. Najbliższy okres pogłębi beznadziejność tej sytuacji i cały wysiłek polega na tem, aby wobec silnej konkurencji zagranicznej tak skalkulować koszty zbiorów, aby one wypadły jak najniżej. Inaczej grozi najzupełniejszy zastój. Rzecz oczywista, że w grę wchodzi w pierwszym rzędzie robocizna. Podwyższenie jej kosztów automatycznie odbije się na cenach zboża i na całej wogóle sytuacji gospodarczej. Zrozumiała jest więc — z punktu widzenia interesów ogólnopaństwowych i ziemiańskich — tendencja do utrzymania przynajmniej dotychczasowych stawek ceny robocizny na wsi przy tegorocznych zbiorach. Interesy ogólnopaństwowe nie obchodzą nic komunistów „ukraińskich" i undowców, przeciwnie, widzą oni w niej doskonałą dla siebie sposobność wyzyskania konjunktury i faktycznie ciężkiego położenia chłopa ruskiego.

Nie trzeba dodawać, że z zagadnienia czysto ekonomicznego antypaństwowę czynniki robią nawet otwarcie sprawę o charakterze wybitnie politycznym.

Świadczy o tem niedawny artykuł „Diła", który szuka analogji obecnego ruchu z wielkiemi strajkami rolnemi w r. 1902 w b. Galicji. „Diło" zapowiada, że bez najmniejszej wątpliwości „w najbliższych dniach z początkiem żniw należy spodziewać się rozszerzenia strajku rolnego, bo stosunki na łanach i w ekonomjach polskich same prą do strajku.

„Dotychczasowy przebieg strajku — pisze dalej „Diło" — wskazuje, że jest on spontaniczny, ale niezorganizowany i nieprzygotowany jak należy. Często zdarzają się łamistrajki nietylko z obcych wsi i powiatów, ale nawet z tej samej wsi, gdzie wybucha strajk. Strajkujący nie wszyscy są uświadomieni. Nie można zauważyć większego zainteresowania ruchem strajkowym wśród społeczeństwa ukraińskiego i niema odpowiedniej literatury uświadamiającej. Jeśliby tak dalej miało pójść, to strajk mógłby przybrać charakter jednostronny i nie przynieść spodziewanych korzyści. A przecież to ruch samoobrony wsi, nie sztuczny, lecz wywołany skrajnym wyzyskiem, który musi znaleść głośne echo i troskliwą uwagę u naszych czynników kompetentnych".

Temi ostatniemi — nie są to oczywiście, zdaniem U. N. D. O., czynniki państwowe, ale agitatorzy „ukraińscy". Widzimy więc, że możemy niebawem stanąć przed ciężkiemi powikłaniami natury społecznej i politycznej we Wschodniej Małopolsce.

Jest obowiązkiem władz rządowych zabezpieczyć przedewszystkiem spokój na wsi i normalny przebieg żniw. Wszelkie próby zamieszek o charakterze politycznym zgnieść należy bezwzględnie w zarodku bez względu na to, czy to przypadnie do gustu pewnym czynnikom, które miałyby ochotę utrzymywać ugodową linję wobec nawet antypaństwowych żywiołów „ukraińskich" — czy nie. Przez rozumnie podjętą propagandę należy uświadomić ludność o trudności podwyżek robocizny i niejedno tą drogą da się uzyskać.

Groźba zaś strajku rolnego jest jaskrawym przykładem, jak jeden błąd pociąga za sobą drugi. Bezprogramowe rezerwowanie zapasów zbożowych i nadmierna ich obecna nadwyżka, a przez to spadek naszych cen na giełdzie zbożowej — jest w prostej linji przyczyną wytworzonej sytuacji we Wschodniej Małopolsce, tak bardzo dogodnej dla elementów państwu wrogich. Rozzuchwalenie zaś ich przez bezkarność innych zbrodni, realizowanie ugody z U. N. D. O., osłabianie siły życia polskiego — wszystko składa się na to, że do ruchu o podłożu ekonomicznem mogą dziś swoje dwa grosze włożyć i komuniści i undowcy. Byłoby lekkomyślnością lekceważyć sobie te czynniki. Trafią one do mózgu ciemnego chłopa napewno prędzej niż argumenty polskiego ziemianina, czy starosty.

Kl. Hr.

Sylweta polityczna

Sytuacja, w jakiej znalazł się po decyzji Trybunału Stanu b. minister skarbu p. Gabrjel Czechowicz, przypomina bardzo mistrza Twardowskiego, zawieszonego między niebem a ziemią — w okolicy księżyca. Jakkolwiek wypadnie ostateczny wyrok Trybunału (wyrok opinji publicznej już zapadł), na ściślejszym terenie, to jest w samym obozie rządowym, p. Czechowicz odniósł niepospolite sukcesy.

O zasługach jego rozpisuje się szeroko cała prasa rządowa. Mówił o nich kilkakrotnie p. Piłsudski, podkreślał je p. Matuszewski, choć treść jego exposé i dotychczasowa polityka nie bardzo zgadzają się z tem, co robił p. Czechowicz.

Organ pierwszej brygady porównał p. Czechowicza aż... z Lubeckim, a tych, którym to porównanie ani rusz nie trafia do przekonania, nazwał „pomniejszycielami wielkości". Jednem słowem ma pan Czechowicz to, czego poza p. Piłsudskim nie osięgnął dotąd żaden, ale to żaden mąż obozu „sanacyjnego". Ma poparcie i uznanie wszystkich brygad, wszystkich grup i grupek obozu rządowego.

Zanim wyjaśnimy tajemnicę tego powodzenia, trzeba dać parę wiadomości z przeszłości politycznej p. Czechowicza. Pominiemy przedwojenne czasy ryskie, czem — jak sądzimy — nie wyrządzimy p. Czechowiczowi żadnej krzywdy, a oddamy mu raczej przysługę. Do służby w ministerstwie skarbu został p. Czechowicz przyjęty za urzędowania Władysława Grabskiego. Wówczas uchodził p. Czechowicz za „endeka", był nawet w tym charakterze zalecany przez koło Związku Ludowo - Narodowego jednego z miast wschodnich, dokąd się p. Czechowicz zgłosił o poparcie. W miarę wzrostu wpływów „Piasta" p. Czechowicz zaczął się zbliżać do tego stronnictwa, kiedy zaś po upadku gabinetu Grabskiego przyszedł do steru rząd koalicyjny, p. Czechowicz wykonał zwrot ku P. P. S. Z tego okresu pochodzi jego broszura, wydana pod pseudonimem: „Leliwa", w której niedawny rzekomy „endek" i „piastowiec" stanął na socjalistycznym programie skarbowo - finansowym. Po przewrocie p. Czechowicz, jako typowy przedstawiciel „czwartej brygady", znalazł się w obozie „sanacyjnym", który obdarzył go teką ministerjalną, a następnie mandatem poselskim z listy nr. 1.

Wiadomo, że „prawdziwi" piłsudczycy, czyli pierwsza brygada, nie bardzo kochają czwartobrygadzistów i pozbywają się ich bez ceremonji, gdy przestaną być potrzebni. Jakież są powody tak wielkiej i stałej miłości całej „sanacji", nie wyłączając „prawdziwych piłsudczyków" do osoby p. Czechowicza?

Powody te leżą w samej istocie sprawy, toczącej się przed Trybunałem Stanu. Pan Czechowicz, dając pieniądze na wybory B. B., oddał obozowi rządowemu ogromną usługę, ryzykując i poświęcając własną osobę. Na żądanie Prezydjum Rady Ministrów wypłacenia 5 miljonów (suma ta później urosła do 8 miljonów) do dyspozycji premjera ministerstwo skarbu odpowiedziało: — „Mimo brzmienia art. 6. i 7 ustawy z dnia 22. marca 1927 roku (ustawy skarbowej — przyp. red.) kredyt 5. miljonów otwiera się w wykonaniu pisemnego żądania pana prezesa Rady Ministrów z dnia 16. 12. 1927 r."

Przy słowie: „żądania" p. Czechowicz własnoręcznie dopisał: „umotywowanego w rozmowach z ministrem skarbu nieuniknioną koniecznością państwową".

Dokument ten, pierwszorzędnej wagi dla całej sprawy, znajduje się w aktach Trybunału Stanu. Wynika z niego, że p. Czechowicz mógł zasłonić się ustawą i pieniędzy nie dać. Dał je „mimo brzmienia ustawy", a przez to oddał obozowi rządowemu ogromną usługę. Trudno ją zmierzyć całkiem dokładnie ilością uzyskanych przez B. B. mandatów, nie ulega jednak wątpliwości, że każdy poseł i senator z Bezpartyjnego Bloku zawdzięcza swój mandat w dużej mierze p. Czechowiczowi.

Stąd płynie zobowiązanie obozu rządowego wobec b. ministra skarbu i solidarna jego obrona przez całą sanację. P. Czechowicz nietylko dopomógł do wyborów, ale dużo wie o tej i innych sprawach.

Najbardziej realnie wyrazili swą wdzięczność konserwatyści, powołując p. Czechowicza na dyrektora Banku Ziemian z pensją 8.000 zł miesięcznie. Obecnie zatem, w piątej metamorfozie z kolei, jest p. Czechowicz mężem zaufania konserwatystów.

Oto wizerunek polityczny bohatera czwartej brygady, sławionego przez cały obóz rządowy.

M. K.

Wrażenia śmierci Idzikowskiego w Paryżu

(Od własnego korespondenta)

Paryż, w lipcu.

Tragiczny koniec „Marszałka Piłsudskiego" wywarł tutaj duże wrażenie. Lotnicy polscy, którzy już z końcem roku 1927 przybyli do Paryża z zamiarem dokonania lotu transatlantyckiego, znani byli ogólnie i cenieni w kołach lotniczych. Szereg dzienników podkreśla obecnie, że mjr. Idzikowski liczył tu wielu przyjaciół.

Idzikowski, pisze między innymi „Liberté" i „Intransigeant", człowiek bezinteresowny, postawił sobie za cel zrealizowanie lotu transatlantyckiego, nietyle dla własnej ambicji, co z poczucia dumy narodowej. Wszyscy, którzy byli na lotnisku w Le Bourget w chwili startowania, jednogłośnie podziwiali zdolność polskiego pilota.

Wyspa Graciosa stała się jednak teatrem dramatu. Szczegóły katastrofy, przychodzące do Paryża z dużem opóźnieniem, wprawiły najpierw w błąd opinję, gdyż podawały, iż lotnicy musieli zaniechać lotu, ale, że są uratowani i znajdują się na jednej z wysp Azorskich. Można śmiało powiedzieć, iż późniejsza wiadomość o tragedji wywołała tutaj szczery żal i konsternację.

Czy mjr. Idzikowski miał przed wyprawą złe przeczucia? Trudno kategorycznie na to odpowiedzieć. W każdym razie rozumiał trudności lotu. O wyspach Azorskich już zeszłego roku mówił mi, iż, jeżeli obiera ich kierunek, to jedynie dlatego, iż w ich strefie wiatry przeciwne będą mniej paraliżowały lot, aniżeli bardziej na północ. Jednakowoż nie myślał nigdy o lądowaniu na wyspach, gdyż — jak mówił — „teren skalisty wysp do tego zupełnie się nie nadaje". Los sprawił, iż właśnie na tym „skalistym terenie" znalazł śmierć lotnik polski.

Atlantyk tyle już ofiar pochłonął że rząd francuski oficjalnie zabronił tego rodzaju lotów. Costes i Bellonte wyruszyli na własną odpowiedzialność, twierdząc do ostatniej chwili, iż puszczają się w kierunku Tokio. Czy dramatyczny przykład odstraszy innych śmiałków — Wątpić należy. W każdym jednak razie nauczeni smutnem doświadczeniem nie puszczą się oni teraz, zanim nie poznają warunków meteorologicznych dokoła wysp Azorskich. Szereg osobistości świata lotniczego jest zdania, że nawet po zbudowaniu tam odpowiedniej stacji meteorologicznej, należałoby pomyśleć również o zorganizowaniu dla lotników specjalnego terenu do lądowania na wyspach Azorskich, które dopiero wtedy staną się istotnym i pomocnym postojem na oceanie.

I. B.

Projekt pałacu Ligi Narodów

Pisma zagraniczne donoszą, że dnia 15 czerwca, przyjęła Rada Ligi Narodów komunikat komisji pięciu, który zajmował się rozpatrywaniem planu budowy gmachu, przeznaczonego na siedzibę Ligi, wielką salę obrad i bibliotekę.

Może niejeden z czytelników przypomni sobie ujemny rezultat ogłoszonego konkursu. Dziewięć projektów uzyskało wprawdzie nagrody w wysokości 12.000 franków, ale ani jeden nie odpowiadał ogólnym życzeniom Rady Ligi.

Zebranie w r. 1927 postanowiło podwyższyć sumę kredytów z 13 miljonów franków w złocie na 19 i pół miljona franków, i wybrało komisję, do której wchodziło pięciu dyplomatów z państw, nie biorących udziału w konkursie. Zadaniem jej było rozwiązanie kwestji budowy pałacu.

P. Adatci, jako przewodniczący komisji, podniósł wartość projektów pp. Nenot (Francja) i Flegenheimera (Szwajcarja). Wyróżniały się oryginalnością pomysłu i należały do grupy nagrodzonych, a były o tyle zadowalniające i ciekawe, że mogły służyć za motyw do opracowywania ostatecznej konstrukcji pałacu. P. Nenot i Flegenheimer współpracując z architektami: p. Broggi (Rzym), p. Lefèvre (Paryż), p. Vago (Węgry) stali się twórcami przyjętego obecnie przez Ligę Narodów projektu.

Zadanie było trudne. Musimy sobie uprzytomnić, że współpracowali ludzie, pochodzący z różnych państw, że wyobrażenia ich i poczucie piękna były odrębne, a mieli się uzgodnić i stworzyć dzieło, któreby odpowiadało w każdym szczególe wymaganiom i upodobaniom naszego wieku, nie przekraczając sumy kosztorysu w wysokości 23 i pół miljonów franków w złocie. Cztery miljony będą pobrane z funduszu Rockefellera przenaczonego specjalnie na bibljotekę.

Pałac Ligi Narodów ma być świadectwem architektury nowoczesnej. Genewa oddała pod budowę pałacu wspaniały park L'Ariana, ofiarowany magistratowi w dowód miłości i przywiązania do Genewy przez Gustawa Revilliod de la Rive. Rozległość parku wynosi 350.000 mtr. kwadratowych, a jego lekko ku jezioru opadające zbocze łączy się z terenem Międzynarodowego Biura Pracy, więc o lepszem położeniu trudnoby marzyć. Budynek środkowy o długości mniej więcej 75 mtr., będzie górował dzięki nierówności terenu nad łączącą się z nim z lewej strony bibljoteką, a z prawej sekretarjatem Ligi. Okrągła sala posiedzeń, której promień wynosiłby 45 metrów, przekroczyłaby rozmiarami salę opery paryskiej (31 mtr.), a nawet kopułę św. Piotra w Rzymie (42 mtr.). Delegaci, członkowie sekretarjatu, dziennikarze i publiczność mieliby oddzielne wejścia, a galerję pierwszego piętra zarezerwowanoby dla przedstawicieli prasy. Sale poszczególnych komisyj mieściłyby się częściowo w budynku centralnym, częściowo sekretarjatu, do którego należałaby też sala Rady Ligi. Budynek środkowy ma poprzedzać dziedziniec długości 135 mtr. i szerokości 85 mtr.

Taki jest zarys projektu. Miejmy nadzieję, że rozwiązanie jego będzie szczęśliwe, a powaga i prostota, które cechują fasadę, wykluczą wszelkie wybryki ultramodernistyczne.

A. Łebińska.

PRZY ZAKUPACH ZWAŻAJ CZY JESTEŚ W SKLEPIE POLSKIM I CHRZEŚCIJAŃSKIMI

Z objazdów Prezydenta Rzeczypospolitej

Kraków, 19. 7. (Tel. wł.) Po noclegu w Starej Wsi zwiedził p. Prezydent wzorowe urządzenia obory zarodowej bydła czerwonego rasy polskiej, poczem udał się z otoczeniem pieszo do Limanowej, gdzie na rynku przyjął hołd licznie zebranej ludności miejscowej i okolicznej, a następnie udał się do kościoła na nabożeństwo. Po owacyjnem pożegnaniu w Limanowej wyruszył p. Prezydent na objazd ośrodków rolnych w powiatach wielickim, bocheńskim i brzeskim, witany po drodze serdecznie przez ludność przy licznie poustawianych bramach triumfalnych. W Zakliszynie odwiedził p. Prezydent klasztor OO. Reformatów, poczem udał się w dalszą drogę przez Janówiec, Tarnów, Madrową, Lipiny i Pilzno. Około godz. 9 wieczorem zajechał samochód p. Prezydenta do Rzeszowa, gdzie nastąpiło uroczyste powitanie w obecności wojewody Gołuchowskiego, gen. Galicy i gen. Wieczorkiewicza, poczem p. Prezydent odjechał do Zalesia, gdzie zamieszkał u pp. Gumińskich.

Zuchwałe uprowadzenie w biały dzień

Olkusz, 19. 7. (AW.). Wielkie wrażenie wywołało tu porwanie i uprowadzenie w biały dzień żony szofera Andrzeja Panienki ze Strzemieszyna. Gdy Panienkowa onegdaj popołudniu wracała szosą z Dąbrowy Górniczej do Strzemieszyc, w pewnej chwili nadjechał zamknięty samochód, w którym prócz szofera był jeden pasażer. Gdy samochód zrównał się z Panienkową, przystanął i pasażer wyskoczywszy z samochodu pochwycił wpół przerażoną kobietę. Mimo rozpaczliwego krzyku ofiary wciągnął ją do samochodu, który następnie szybko odjechał w stronę Olkusza.

Wypadek ten widziało kilku ludzi, którzy pracowali w tym czasie w polu i słyszeli krzyki porwanej. Pospieszyli na ratunek, zanim jednak zdołali przyjść na pomoc, samochód był już daleko, tak, że nie mogli dojrzeć ani twarzy napastnika, ani numeru wozu.

Powiadomiony w kilka godzin później Panienko puścił się na swym samochodzie w pogoń, jednak bezskutecznie. Policja wszczęła energiczne dochodzenia celem ujawnienia sprawców zuchwałego porwania.

Sprawa Nadrenji i Polski w parlamencie francuskim

Od szeregu dni toczy się w Izbie francuskiej dyskusja na temat zagadnień międzynarodowych.

Po mowie Poincarégo, trwającej przez trzy posiedzenia, a dotyczącej sprawy długów i odszkodowań Izba francuska przystąpiła do wniosku pp. Marin i Dubois z prawicy narodowej o odroczenie dyskusji na temat ratyfikacji umów dłużniczych ze Stanami Zjednoczonemi i z Anglją. Wniosek ten, na żądanie Poincarégo odrzucono 304 głosami przeciw 234. Następnie p. Franclin - Bouillon (radykał narodowy) postawił drugi wniosek, żądający, by Izba odroczyła ratyfikację długów do czasu wejścia w życie planu Younga. Wówczas poraz pierwszy zabrał głos p. Briand, dowodząc, że propozycja p. Franklin Bouillon jest bezcelowa, bo Ameryka nie chce uznać związku między długami a odszkodowaniami i planem Younga, nie chcę się zgodzić na żadne ustępstwa, w razie więc przyjęcia wniosku, Francja będzie musiała albo zapłacić 10 miljardów franków Ameryce, albo stwierdzić, że nie wypełnia swoich zobowiązań, a wówczas straci kredyt zagraniczny i zniszczy wszystkie swoje umowy finansowe, stając wobec niepewnego jutra. Na wezwanne p. Poincarego, p. Franklin Bouillon wniosek swój wycofał.

Po obiedzie przemawiał socjalista (Żyd) Blum. Przyznał on, że w planie Younga Francja poczyniła Niemcom olbrzymie ustępstwa finnasowe. Ale to mu nie wystarcza. Blum domagał się, by rząd francuski już teraz zobowiązał się, że z chwilą przyjęcia planu Younga musi być opróżniona Nadrenja. „Bez ewakuacji — mówił — niema prawdziwej pacyfikacji". Przywódca socjalistów francuskich wystąpił przeciwko wiązaniu ewakuacji ze zmobilizowaniem części zobowiązań niemieckich, żądał ewakuacji szybkiej i natychmiastowej. W tej myśli zaproponował Izbie uchwałę, domagającą się od rządu francuskiego, by ten już teraz zobowiązał się do ewakuacji, która ma być wstępem do powszechnego arbitrażu i rozbrojenia, przygotowując taką organizację Europy, któraby umożliwiała rewizję umów dłużniczych z Ameryką.

Przeciwko Blumowi wystąpił p. Briand. Na wstępie minister wygłosił apologję na cześć pokoju i pokojowej polityki Francji. Stwierdził, że Francja cieszy się na świecie dużym autorytetem, że szereg inicjatyw pokojowych, jak Locarno, pakt Kellogga, rozbrojenia, wyszło od niej, po części nawet od obecnego rządu francuskiego, a wszystkie niemal od Brianda.

Briand zauważył następnie, że wbrew żądaniom Bluma, podobnie jak jego kolega Henderson, nie może dać żadnych zobowiązań, ani ściśle określonych szczegółów co do swego zachowania się na konferencji politycznej w sierpniu. Gdyby wszyscy ministrowie spraw zagranicznych dawali takie zobowiązania przed udaniem się na narady międzynarodowe, zjazdy te byłyby zbyteczne. Dlatego też Briand nie może odpowiedzieć konkretnie na zapytanie Bluma w sprawie Nadrenji, choć rząd francuski nie myśli tej sprawy utrudniać, ani komplikować.

Minister spraw zagranicznych przeszedł do omówienia następnie sprawy Traktatu Wersalskiego, zauważając, że w swojej działalności nie przekroczył jego granic, choć stosowanie jego jest trudne, wskutek konieczności osiągania w każdej sprawie zgody państw sprzymierzonych. Plan Younga ma dla Francji znaczenie, o ile będzie ostatecznem załatwieniem sprawy odszkodowań i tu Briand zastrzegł się silnie przeciwko interpretowaniu go przez Stresemanna, którego zresztą nie wymienił, jakoby był to program uregulowania kwestji reparacyjnej na lat dziesięć.

Żąda się od Francji gestu w sprawie Nadrenji, lecz pokój jest możliwy, gdy będą gesty kombinowane Francji i Niemiec.

Przechodząc do sprawy Nadrenji, Briand przyznał, że rząd francuski rozważa techniczne sposoby ewakuakcji drugiej strefy okupowanej, która na zasadzie traktatu ma być opróżniona w styczniu 1930 r. Ale wycofanie 40 do 50 000 ludzi to nie jest sprawa łatwa i szybka. Ewakuacja przedwczesna jest uzależniona od dobrej woli Niemiec w wykonywaniu zobowiązań. We wrześniu z. r. w Genewie ustalono pewne warunki. Francja musi mieć pewność, że sprawa odszkodowań jest ostatecznie załatwiona. A dla tego nie wystarcza przyjęcie planu Younga przez konferencję polityczną. Reichstag musi uchwalić ustawy wykonawcze. Plan musi być ratyfikowany przez wszystkie państwa zainteresowane. Francja nie będzie robiła trudności, chce tylko wprowadzić pewne zmiany do statutu Banku międzynarodowego. Rząd francuski nie może być również obojętny na sprawę komercjalizacji zobowiązań niemieckich.

Gdy zgodnie z przepisami Traktatu zażąda się od Francji gestów, nie zawaha się ona ich uczynić. Ale nie mogą być to gesty przedwczesne, pozostawiające sprawę odszkodowań w zawieszeniu i narażające Francję na rozczarowania. Nie możemy się narazić na zarzut Izby, że byliśmy złymi pertraktującymi.

Coby się stało — zapytuje p. Briand — gdyby w razie przedwczesnej i źle przygotowanej ewakuacji, Niemcy przedarły swoje zobowiązania? Czy w ten sposób oddałaby Francja dobrą usługę pokojowi? Byłaby wówczas zmuszona do ponownego obsadzenia Nadrenji. A to wywołałoby nowe zatargi. Odpowiedzialność jest więc wielka i rząd francuski musi zachować wszelkie środki ostrożności, by nie narazić się na rozczarowania, które zamąciłyby stosunki francusko-niemieckie.

Briand zakończył przemówienie przedstawieniem swego planu zbliżenia krajów europejskich. Na ten temat prowadził od dawna ankietę wśród mężów stanu z dobrym wynikiem. Chodzi mu tylko o gospodarczą organizację Europy, która nie byłaby zwrócona przeciw komukolwiek, a stałaby się nową gwarancją pokojową.

Następnego dnia raz jeszcze przemawiali pp. Blum i Briand, podtrzymując swe tezy. Poseł Reibel wyraził obawy z powodu przedwczesnej ewakuacji Nadrenji, stwierdzając, że jest ona warunkiem bezpieczeństwa Francji, przyczem powołał się na opinję marsz. Focha. W tym samym duchu przemawiał p. Marin, sprzeciwiając się wnioskowi Bluma.

Następie przewodniczący komisji wojskowej poseł Fabry wygłosił przemówienie, w którem bardzo szczerze bronił sprawy bezpieczeństwa Polski. Poseł Fabry twierdził, że umowa w Locarno bynajmniej nie zabezpiecza granic Polski i Czechosłowacji, a nietykalność tych granic Francja zagwarantowała. Może się zdarzyć, że Polska zażąda od Francji dotrzymania zobowiązań sprzymierzeńca. Czy naród francuski, a zwłaszcza ojcowie rodzin i przyszłe pokolenia będą dostatecznie uświadomione politycznie, ażeby zrozumieć zależność bezpieczeństwa Francji od bezpieczeństwa Polski? A może tak, jak Anglicy przed wojną, będą rozumowali, że granica nad Renem nie ma nic wspólnego z bezpieczeństwem Anglji. Naród francuski, mówił Fabry, nie może się uchylić od wykonania zobowiązań względem Polski. Dlatego sprawa bezpieczeństwa Państwa Polskiego powinna być juk dzisiaj określona zupełnie jasno i wyraźnie. Na to przemówienie odpowiedział min. Briand uwagą, że przecież Niemcy złożyły już zapewnienie, że nigdy nie uciekną się do zbrojnych kroków na wschodzie.

Na uwagę tę odpowiedział p. Fabry, że nikt nie jest panem wypadków. Co się stanie, jeżeli Polska zażąda od nas wypełnienia zobowiązań sojuszniczych. Przed ewakuacją Nadrenji należy żądać od Niemiec stanowczych i jasnych oświadczeń. Gdy opróżnimy Ren, porzucimy system bezpieczeństwa, ustalony przez Traktat Wersalski.

Przemawiał jeszcze przywódca radykałów, p. Daladier, który popierał wniosek Bluma. Przedewszystkiem wystąpił przeciw zastrzeżeniom rządu francuskiego do przygotowanej w Genewie powszechnej konwencji w sprawie obowiązkowego arbitrażu. W zastrzeżeniach tych rząd francuski wyjął z pod obowiązkowego arbitrażu sprawy granic. P. Daladier oświadczył, że z takiem zastrzeżeniem konwencja nabiera charakteru „świstku papieru".

Po tem przemówieniu Izba 350 głosami przeciw 238 odrzuciła wniosek Bluma w sprawie Nadrenji. Do sprawy tej powrócimy jutro.

Krytyka wystąpienia Brianda

Paryż, 18. 7. (PAT). Prasa komentuje obszernie dwie ostatnie mowy Brianda, wygłoszone w Izbie deput. Szereg pism krytykuje oświadczenia Brianda, wygłoszone w odpowiedzi na kwestję bezpieczeństwa Europy wschodniej, podniesioną przez pos. Fabry, prezesa komisji wojskowej, który zaznaczył, że ugody lokarneńskie nie zabezpieczają granic Polski i Czechosłowacji, których nietykalność Francja gwarantowała.

W „Echo de Paris" Pertinax zapytuje, czy doradca prawny wytłumaczy Briandowi, że oświadczenia Niemców we wstępie do traktatu rozjemczego z Polską i Czechosłowacją w sprawie nie uciekania się do siły nie mają żadnego znaczenia prawnego. Co się tyczy mrzonki o Stanach Zjednoczonych Europy Pertinax oświadcza, że zbyteczne jest zaznaczać ponownie, że sprowadza się ona do ugrupowania Europy dokoła Niemiec, które jedne posiadają odpowiednie kwalifikacje do zapewnienia powodzenia całemu systemowi Wszystko wreszcie zależy od porozumienia Francji z Niemcami, które jest wtedy tylko możliwe, jeżeli zapanuje między nimi ugoda w kwestji granic wschodnich co jeszcze nie prędko nastąpi.

Ujęcie zwyrodniałego zbrodniarza

Komenda P. P. w Toruniu ujęła zbiegłego z Gerkowa nauczyciela Ellasa, który dopuścił się zgwałcenia dwu nieletnich swoich uczenic, a po dokonaniu tego ohydnego czynu zbiegł, o czem przed kilku dniami do nosiliśmy.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie — 8,89 1/2 zł, w Gdańsku na Wraszawę — 8,90 1/2 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — 212,13 zł, gotówką — 211,70 zł, za 100 guld. gd. w dewizach — 172,62 zł, gotówką — 172,28 zł.

Poznańska giełda pieniężna

Poznań, 19 lipca 1929.

Dzisiejsze zebranie giełdowe miało tendencję więcej ożywioną.

Na rynku pap. procent. wzmocnił się kurs pap. 5 proc. poż. konwers., którą notowano 43,5 proc. w placeniu, natomiast oddawano premj. dolarowe po 63,—. Z pap. lokacyjnych P. Z. K. wzmocnił się również kurs 8 proc. listów dolarowych, które notowały 93,5 proc. w transakcjach, płacono natomiast w dalszym ciągu za 4 proc. listy zast. konwert. 44,5 proc. i za 6 proc. listy żytnie 25,— (za 1 ctr. mtr.).

Z akcyj bankowych doznały zwyżkę akcje Banku Polskiego, które poszukiwano po 163,— w placeniu.

W akcjach przemysłowych zauważono większe ożywienie i płacono prawie za wszystkie notowane walory, za wyjątkiem R. Maya, który notował 103,— w transakcjach. Poszukiwano natomiast Cukr. Zduny po 45,—, C. Hartwig po 33,—, Lubań 71—72,— i Unja po 158,—

Cedula urzędowa z dnia 19 lipca 1929 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 43,5% P.
8% dol. listy Pozn. Ziem. Kredyt. 93,5% +
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 44½% P.

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kred. 25,— P.
5% Pożyczka premjowa serja II 63,— O.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 163,— P.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Cukrownia Zduny I em. zł. 45,— P.
C. Hartwig I em. zł. 33,— P.
Lubań, Fabryka przetw. ziemniaczanych I—IV em. 71—72,— P.
Dr. Roman May I em. zł. 103,— +
„Unja" (dawn. Ventzki) I em. zł. 158,— P.

Tendencja: Nieco ożywiona.

Giełda warszawska

dnia 19 lipca 1929 r.

Waluty	Gotówka				
Dol. Stan. Zjedn.	tr.	8,88	sp.	8,90	kup. 8,86

Dewizy:

Belgja	tr.	123,94	sp.	124,25	kup.	123,63
Londyn	„	043,25	„	043,36	„	043,16
Paryż	„	034,94	„	035,03	„	034,82
Praga	„	026 38	„	026,45	„	026,36
Szwajcarja	„	171,52	„	171,95	„	171,09
Włochy	„	046,66	„	046,78	„	046,54

Papiery państwowe i obligacje:

4% poż. inwest.	000.00	107,25	108.50
5% poż. premj. dol.	000,00	061,00	062.50
5% poż. konw.	000,00	044.50	045.00
6% poż. dol.	000,00	000,00	083,00

Akcje w złotych:

Bank Dysko towy	000,00—125.00
Bank Polski	164.50—165.25
Bank Zw sp Zarobk.	000,00—078.50
Siła i Światło	000,00—125.50
Lilpop	030,50—031.75
Modrzejów	000,00—024.50
Ostrowieckie Zakłady	000,00—080,00
Starachowice	026,25—026.75

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg reszta za 100 kg

Berlin, dnia 19 lipca 1929

Pszenica marchijska	255.00—257,00
Tendencja dla pszenicy spokojna.	
Żyto marchijskie	195,00—198,00
Tendencja dla żyta s okojna.	
Jęczmień Pastewny i przemysłowy	182.00—190,00
Tendencja dla jęczmienia spokojna.	
Owies marchijski	183,00—193 00
Tendencja dla owsa spokojna.	
Mąka pszenna	31,00—35,50
Tendencja stała.	
Mąka żytnia	27,00—30.00
Tendencja słabsza.	
Ospa pszenna	12,75—13,00
Tendencja utrzymana.	
Ospa żytnia	00,00—12.50
Tendencja utrzymana.	
Groch jadalny polny	28,00—28,75
Groch pastewny	21,00—23.00
Peluszka	25,00—26,50
Bób polny	21.00—25,00
Wyka	27,00—30,00
Lubin niebieski	20.00—21,00
Lubin żółty	28.50—30,50
Makuch rzepakowy	00.00—19 30
Makuch lniany	23.00—23 50
Wytłoki suszone	11.20—11.40
Śrót Soya	20,00—20,60

Ogólna tendencja dobrze utrzymana.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 19 lipca 1929.

Wypłaty na Warszawę: 46,925—47,125
Noty wielkie: 46,80—47,20

KOBIETY, posiadające obecnie te same prawa polityczne, co mężczyźni, są — jak powszechnie wiadomo — szczególnie gorliwe w pełnieniu obowiązków obywatelskich. Niech one więc dopilnują przejrzenia list wyborczych, bo, jeśli nie jest się w liście umieszczonym lub jest się mylnie zapisanym, **nie ma się prawa głosowania.**

Popieranie czy zwalczanie radykalizmu

Prezes parlamentarnego Klubu Narodowego prof. Roman Rybarski zamieszcza w „Gazecie Warszawskiej" następujące uwagi:

Sfery konserwatywno-„sanacyjne" robią zarzut Stronnictwu Narodowemu, że ono „zwalcza" rząd, gdy ten rząd prowadzi walkę z lewicą. Przytacza się taki argument: obalenie dzisiejszego systemu wyjdzie na korzyść lewicy, która obejmie władzę. A więc z tego wniosek: Stronnictwo Narodowe, świadomie czy nieświadomie, pracuje na rzecz lewicy. Odpowiedź na te zarzuty dać bardzo łatwo; nie utrzymują się one, jeżeli od ogólników przejdziemy do konkretnych faktów.

„Rząd zwalcza lewicę — prowadzi wojnę z socjalistami". Otóż rząd walczy z P. P. S., ale popiera równocześnie tak zw. Federację Rewolucyjną, która przelicytowuje ortodoksyjnych socjalistów w radykaliźmie. Jakaż z tego korzyść dla umiarkowanego obozu? Czyż mało jest już w Polsce licytacyj w radykaliźmie?

Za co, z jakiego powodu zwalcza Stronnictwo Narodowe rząd obecny? Chyba nie z powodu jego umiarkowanych tendencyj, które trudno dostrzec. Krytykowaliśmy zbyt wielki budżet, rozrost przedsiębiorstw państwowych, dążenia do opanowania całego życia gospodarczego przez administrację. Krytykowaliśmy różne dekrety na podstawie których można jedną uchwałą Rady Ministrów wprowadzić w Polsce ustrój socjalistyczny. Krytykowaliśmy politykę zbożową, chęć regulowania cen, która tak ujemnie odbija się na interesach rolnictwa. Czy to wszystko jest objawem „umiarkowania" rządu, wyrazem prawdziwej polityki konserwatywnej? Nie wstydzimy się tego, żeśmy w tych wszystkich sprawach zajmowali opozycyjne stanowisko — kto inny powinien się wstydzić tego, że te wszystkie zarządzenia popierał lub nie umiał się nim przeciwstawić.

Następnie walczymy o panowanie prawa, występujemy przeciw kultowi bezprawia. Trzeba już szczególnego pomieszania pojęć, by konserwatysta, przedstawiciel warstw, które mają coś do stracenia, mógł cieszyć się z systematycznego, przewlekłego podkopywania poczucia prawa w społeczeństwie, które z różnych przyczyn nie ma dostatecznie rozwiniętej kultury prawnej. Można podważyć znaczenie dawnego prawa, gdy się równocześnie tworzy nowe. Ale czysto negatywne podkopywanie prawa nie jest przejawem działalności konserwatywnej, lecz rewolucyjnej. Zamiast nowych instytucyj prawnych, mamy pomysły mało realne, które nie przedstawiają poprawy w porównaniu z tem, co jest dzisiaj. Bo na krok naprzód w kierunku bardziej umiarkowanym nie można nazwać ani projektu wyboru prezydenta przez plebiscyt, ani głosowanie wojska.

Argument, że nie należy zwalczać obecnego systemu, bo po nim przyjdzie coś jeszcze gorszego, ma jedną słabą stronę. Dzisiejszy system jest prowizoryczny. Jest czemś przejściowem. Trudno jest przypuścić, by mógł się utrzymać. Jego zniknięcie leży w logice wypadków — nie opiera się on bowiem na żadnych trwałych podstawach, Byłoby zbyt wielkiem ryzykiem dla przyszłości Polski, gdyby wszystkie żywioły społecznie umiarkowane, z tym systemem się związały. Bo wtedy nieuchronny jego upadek oznaczałby istotnie triumf lewicy. Lewica potrafiłaby na swój wyłączny rachunek zdyskontować to niezadowolenie, które z każdym dniem wzrasta. Lewica byłaby jedyną obrończynią praworządności.

Nie rządzimy się w naszej polityce względami oportunistycznemi. Walczymy o zasady, o podstawy porządku prawnego i gospodarczego w Polsce. Nie dla doktryny potępiamy to, co się dzisiaj dzieje, lecz w każdym wypadku umiemy wskazać na konkretne zło i na środki naprawy. W myśl naszych zasad pracujemy nad zorganizowaniem społeczeństwa polskiego, przeciwdziałamy jego rozbijaniu, które stało się główną metodą walki politycznej. Nie daliśmy się ugiąć w chwilach nawet najcięższych, gdy rządzący dziś w Polsce chadzali w blasku pozornych zresztą powodzeń. Ale dzisiaj, gdy już tyle się rzeczy zmieniło, nikt nie może uważać nas za tak naiwnych, byśmy mieli wsiąść na okręt, który błądzi bez steru. Trzeba go zostawić jego własnym losom, a przyszłość Polski nie jest nierozerwalnie z niem związana. Niechaj panowie konserwatyści nie straszą nas groźnemi skutkami załamania się obecnego systemu. Myśmy wcześniej od nich przewidywali tę ewentualność. Robimy wszystko, co robić możemy, by Polska nie brnęła dalej w szkodliwym dla niej radykaliźmie.

Roman Rybarski.

Kino Metropolis

Od piątku

Zakochany nieboszczyk

Rekordowa komedja

z Raymondem Griffith'em.

Przedstawienia o godzinie 7 i 9. nr 2203/4

Litwa przeciw Polsce

Nota rządu litewskiego do Ligi Narodów

Kowno, 19. 7. (PAT). „Elta" ogłasza tekst noty rządu litewskiego do generalnego sekretarjatu Ligi Narodów.

Nota twierdzi, że władze polskie organizują uzbrojone bandy, składające się, jak twierdzą, z emigrantów litewskich, w celu obalenia rządu litewskiego i utworzenia na jego miejsce innego rządu, który zrezygnowałby ze swych żądań w stosunku do Wilna i nawiązałby z Polską polityczne, ekonomiczne i inne stosunki. Z początku zamierzano w drodze powstań lokalnych zorganizować większą siłę zbrojną i wtedy obalić rząd, a gdy taktyka ta nie dała rezultatów urządza się akty terorystyczne przeciwko członkom rządu litewskiego i jego kierownikom. Główny organizator zamachu na Woldemarasa, Wasilius, na zapytanie, dlaczego usiłował uciec do Polski, odpowiedział, że tylko tam mógłby się czuć bezpiecznie, gdyż rząd polski był zainteresowany w zamachu. Dalej nota podkreśla, że plan obalenia rządu litewskiego był opublikowany w dzienniku litewskim, wydawanym w Genewie, a korzystającym ze znacznego subsydjum jednego ze współpracowników tego pisma a zarazem urzędnika polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Hołówki, który zkolei sam się przyznał, że jest organizatorem i kierownikiem bandy pleczkajtisowców. Wspomniane pismo zakomunikowało również o przewrocie, który miał być dokonany na Litwie i zapowiedziało, że przewrót nie będzie bezkrwawy. Następnie nota wskazuje, że na miejscu zamachu znaleziono bomby wzoru używanego w armji polskiej, co potwierdziła ekspertyza sądowa; prócz tego są wiadomości, że polska straż pograniczna otrzymała rozkaz ułatwiać przechodzenie agentów Pleczkajtisa na stronę litewską. Wobec powyższego rząd był zmuszony wydać ustawę przewidującą w wypadkach podobnych zamachów uproszczoną procedurą.

W końcu nota oświadcza, że wobec tego, iż działalność tych band, w szczególności wówczas, gdy przekraczają linję demarkacyjną przy pomocy polskiej straży pogranicznej, może wywołać incydenty, które zkolei mogą pociągnąć za sobą poważne wypadki, rząd litewski jest zdania, że sytuacja przedstawiona w nocie wymaga interwencji specjalnej komisji Ligi Narodów, która przewidziana jest w rezolucji Ligi z dn. 10 grudnia 1927 r.

Litwa o „planach" Polski

Kowno, 19 7. (PAT). Litewskie ministerstwo spraw wewnętrznych ogłosiło komunikat, w którym szczegółowo donosi o „planach" Polski w stosunku do Litwy. Cały komunikat od początku do końca przeniknięty jest uczuciem głębokiej nienawiści do Polaków, przyczem litewskie ministerstwo nie krępowało się z użyciem najordynarniejszych i najbardziej obrażających słów pod adresem Polski. Jak wynika z wyjaśnień ministerstwa, podstawą tego komunikatu posłużyła wysłana w tych dniach przez Woldemarasa oficjalna nota do generalnego sekretarza Ligi Narodów.

Komunikat rozpoczyna się wskazaniem na to, że w historji litewsko-polskich stosunków nie istniały nigdy dobre stosunki między temi dwoma narodami, a to jedynie dlatego, iż „Polacy zawsze knują nikczemne plany i myślą jedynie o zagarnięciu Litwy". Dalej komunikat litewski zatrzymuje się nad sprawą obecnych planów Polski w stosunku do Litwy i charakteryzuje je, jako zmierzające do „wysadzenia Litwy od wewnątrz", gdy Polska rozczarowała się co do możliwości jawnej napaści na Litwę.

W tym celu, według słów komunikatu, Polska zorganizowała i podtrzymuje wszelkiemi sposobami „pleczkajtisowców", których szeregi w obecnej chwili wypełniane są przez polskich oficerów i żołnierzy. W Wilnie utworzone zostały specjalne kursy dla „pleczkajtisowców" z wykładami o organizowaniu aktów terrorystycznych, o szpiegostwie i t. p. Po ukończeniu kursu słuchaczy wysyła się na Litwę dla dokonywania aktów terrorystycznych, za które władze polskie wypłacają specjalne premje, przyczem wysokość premji zależy od znaczenia ofiar zamachu.

Stroną rachunkowa kieruje w danym wypadku wyższy urzędnik polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych p. Hołówko. Dalej komunikat głosi że ostatni zamach na Woldemarasa również był organizowany przez Polaków, którzy zapłacili za to znaczne sumy — Wreszcie komunikat omawia szczegóły przeprawy „pleczkajtisowców" na terytorjum Litwy i to przy pomocy i pod ochroną polskich żołnierzy.

Komunikat kończy się wyrażeniem nadziei, iż po wysłaniu przez Woldemarasa noty do Ligi Narodów będzie położony kres dalszej akcji Polaków przeciwko Litwie.

Komunikat mówi o akcji Polaków przeciwko Litwie, gdy w rzeczywistości chodzi o akcję Litwinów przeciwko Polsce.

Rokowania handlowe polsko-jugosłowiańskie

po przerwie będą podjęte na jesieni

Warszawa, 19. 7. (AW) Rokowania handlowe polsko-jugosłowiańskie, które rozpoczęły się w pierwszych dniach czerwca w Białogrodzie, doprowadziwszy do uzgodnienia między delegacjami obu krajów większości podstawowych punktów przyszłego traktatu, uległy chwilowemu zawieszeniu, podyktowanemu względami na ferje letnie i konieczność sprawozdawczego porozumienia się obu delegacyj ze swemi rządami.

W związku z powyższem delegacja polska powróciła w tych dniach do Warszawy.

Inicjatywa rewizji obowiązującego dotychczas traktatu z dnia 23 października 1922 r. wyszła, jak wiadomo, od rządu jugosłowiańskiego i nacechowana była chęcią rozszerzenia podstaw prawnych, w ramach których rozwijać się mają stosunki gospodarcze między obu zaprzyjaźnionemi krajami. Ta właśnie idea, która była jedyną przyczyną rozpoczęcia rokowań, przyświecała w całym ich toku pracom delegacji polskiej i wydaje już częściowo pozytywne owoce w postaci uzgodnionych artykułów nowej konwencji. Należy przypuszczać, że wznowione w terminie jesiennym rokowania pozwolą obu delegacjom dokończyć rozpoczętego dzieła w tym samym duchu, z którego zrodziła się inicjatywa rokowań, a który jest emanacją rozwijających się coraz pomyślniej stosunków gospodarczych między naddunajskiem królestwem a Rzeczpospolitą Polską.

Przeciw atakom niemieckim

Dwojaka miara Niemców

Bytom, 19. 7. (AW) Wczorajszy „Katolik Codzienny", omawiając ataki prasy niemieckiej na konsula generalnego R. P. w Bytomiu p. Leona Malhomme za branie udziału w uroczystościach towarzystw polskich na Śląsku Opolskim, zwraca uwagę na częsty udział oficjalnych przedstawicieli Rzeszy Niemieckiej, szczególnie konsula generalnego niemieckiego w Katowicach w uroczystościach, urządzanych przez mniejszość niemiecką w województwie śląskiem m. i. w zjeździe katolików niemieckich w Królewskiej Hucie, w zjeździe niemieckich pracowników handlowych wojew. śląskiego itd.

Odpowiadając na zarzuty prasie niemieckiej, iż konsul Malhomme w depeszy, wysłanej na otwarcie zjazdu Polaków z zagranicy w Warszawie użył wyrażenia „Śląsk Opolski" zamiast oficjalnej nazwy „Prowincja Górnośląska", „Katolik Codzienny" twierdzi, że prasa niemiecka wychodząca w polskiej części Górnego Śląska, pisząc o polskiej części Śląska nazywa go stale wschodnim Górnym Śląskiem.

Artykuł ten nosi tytuł „W oku bliźniego widzi drzazgę, a w własnem nie widzi belki".

Budowa wodociągów dla Zagłębia i Górnego Śląska

Mączki, 19. 7. (PAT.). W dni 23 b. m. odbędzie się w Mączkach uroczyste otwarcie robót około budowy państwowych wodociągów, które będą zaopatrywać w wodę Zagłębie Dąbrowskie i Górny Śląsk. Prace potrwają około 2 lat. Ogólne koszty budowy wynoszą 14 000 000 zł. Otwarto narazie kredyt na ten cel wynosi miljonów złotych.

MATOWY KREM VELOURS MAJOLA

ZACHOWUJE ŚWIEŻĄ I ZDROWĄ CERĘ

DZIAŁ GOSPODARCZY

Handel towarowy, komis i pośrednictwo

Przedsiębiorstwo handlowe reprezentujące firmy zagraniczne w Polsce sprzedaje ich wyroby albo na rachunek własny albo, zależnie od towaru, wielkości tranzakcji, a nawet swojego uznania, na zasadzie wynagrodzenia komisowego. W tym drugim wypadku przedsiębiorstwo krajowe ogranicza się do zawarcia umowy z nabywcą, a wszystkie inne z umową związane tranzakcje, wykonywa przedsiębiorstwo zagraniczne bezpośrednio.

W takim stanie rzeczy urząd skarbowy wydaje decyzję, uznającą istnienie dwóch przedsiębiorstw: jednego — handlu towarowego, drugiego — pośrednictwa handlowego i zobowiązuje firmę do wykupienia dwóch świadectw przemysłowych drugiej kategorji (zał. do art. 23 ustawy, cz. II lit. A p. I i VI).

Przedewszystkiem trzeba zauważyć, że ustawa o podatku przemysłowym zawiera dwa odrębne podatki mechanicznie z sobą związane: świadectwa przemysłowe, przejęte dosłownie z ustawodawstwa rosyjskiego i podatek obrotowy, oparty w zasadzie na wzorach zachodnich. Świadectwa wykupuje każde przedsiębiorstwo, które zalicza się do tej czy innej kategorji, według jego cech zewnętrznych (rozmiary lokalu lub produkcji, ilość pracowników). Stawki podatku obrotowego i jakość obrotów określa się w zależności od rodzaju i charakteru poszczególnych czynności handlowych danego przedsiębiorstwa. Mieszanie tych pojęć — cech zewnętrznych i czynności handlowych — jak to niewątpliwie zachodzi w omawianej sprawie i opieranie się na zasadach właściwych jednej części ustawy dla ustalenia obowiązku podatkowego z drugiej części — prowadzi do naruszenia litery i ducha ustawy.

Ustawa przewiduje w art. 10 trzy przedmioty podatkowe obowiązane do wykupienia świadectw przemysłowych: 1) przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe — dla każdego oddzielnego ich zakładu, 2) przedsiębiorstwa na zysk obliczone, a wykonywane bez utrzymywania zakładu — dla każdego przedsiębiostwa i 3) zajęcia przemysłowe — dla każdego zajęcia.

W tem zestawieniu podstaw, stwarzających obowiązek podatkowy, trzeba podkreślić, że warunkiem wykupienia świadectwa przez przedsiębiorstwo handlowe jest posiadanie oddzielnego zakładu handlowego, za który uważa się w myśl art. 11, osobne pomieszczenie lub jego część. Wprawdzie par. 29 rozporządzenia wykonawczego wprowadzając nieznane ustawie pojęcie „oddzielnego przedsiębiorstwa" usiłuje rozszerzyć pojęcie ustawowe przez nałożenie obowiązku wykupywania świadectwa przemysłowego na każdy nie zakład, a rodzaj czynności, charakteryzujący wymienione w załączniku do art. 23 przedsiębiorstwa — jednakże taka interpelacja nie mieści się w granicach postanowień art. 10 i 11 ustawy, zatem nie może być podstawą stwarzającą obowiązek podatkowy. Z takich wychodząc założeń, trzeba stwierdzić, że obowiązek wykupienia świadectwa ciąży na tych przedsiębiorstwach handlowych i przemysłowych, które posiadają oddzielne zakłady handlowe, a obowiązek ten jest tylokrotny,ile zakładów handlowych posiada przedsiębiorstwo.

Powstaje atoli zagadnienie — będące istotą sporu — czy w danym zakładzie handlowym może być prowadzona sprzedaż wszelkich artykułów, stanowiących przedmiot handlu wszystkich przedsiębiorstw wymienionych w części II zał. do art. 23 ustawy, a więc, czy w danym zakładzie za jednem świadectwem można sprzedawać mąkę, książki, lekarstwa, potrawy i tp. Odpowiedź musi być niewątpliwie przeczącą dla tego, że podział przedsiębiorstw handlowych dokonany w załączniku przewiduje dwa rodzaje przedsiębiorstw: 1) przedsiębiorstwa — ogólne — prowadzące handel towarowy, którym określa się katogorję świadectwa według charakteru, wielkości lub przeznaczenia transakcji, 2) przedsiębiorstwa specjalne, prowadzące handel towarami lub spełniające czynności ściśle w załączniku wymienione, którym określa się świadectwa według innych cech, właściwych dla każdego rodzaju przedsiębiorstwa. Wskutek tego przedsiębiorstwa ad 2) są jakby wyjątkami od ogólnej zasady sformułowanej ad 1). Oczywiście z tego wynika, że przedsiębiorstwa handlu towarowego są w sytuacji uprzywilejowanej, albowiem przedsiębiorstwa takie mogą handlować za jednem świadectwem wszelkiemi towarami z wyjątkiem towarów wymienionych w ustawie jako wymagających oddzielnych świadectw. Poza tem uprawnieniem ustawa nie przesądza charakteru ich czynności, t. j. ustawa pozostawia swobodę przedsiębiorstwom handlu towarowego w dziedzinie dokonywania właściwych im tranzakcyj towarowych na rachunek własny lub cudzy. Gdyby przedsiębiorstwa handlu towarowego mogły sprzedawać tylko na rachunek własny, to niewątpliwie tak znaczne ograniczenie ich działalności musiałoby być expressis verbis wymienione w ustawie.

Ograniczenie to nie może być dedukowane z tego, że p. VI cz. II załącznika wymienia „przedsiębiorstwa pośrednictwa handlowego, ekspedycyjne i przewozowe", na których prowadzenie potrzeba oddzielnego świadectwa przemysłowego. A nie może być dedukowane dla tego, że ten rodzaj przedsiębiorstwa ma na celu świadczenie usług handlowych, a nie handel towarowy, objęty punktem I oraz że są to przedsiębiorstwa, które zajmują się wyłącznie spłenianiem de facto usług handlowych. Jeżeli przyjąć metodę interpretacji postanowień dotyczących świadectw przemysłowych stosowaną przez Sąd Najwyższy, który w wątpliwych wypadkach odwołuje się do rosyjskiej ustawy, wielokrotnie przez ustawę polską dosłownie tłumaczonej, to przepisy ustawy rosyjskiej tak właśnie rozumiały zakres czynności przedsiębiorstw komisowych, pośrednictwa handlowego, ekspedycyjnych i przewozowych (komissionieskije i transportnyje doma oraz ekspeditorskije doma). Każdy praktyk przedwojenny potwierdzi to z pewnością.

Jeżeli przedsiębiorstwo handlu towarowego wykonywa niektóre swoje czynności na zasadach komisowych — to nie nabiera ono przez to charakteru typowego przedsiębiorstwa pośrednictwa handlowego, dla którego należy wykupić świadectwo w myśl p. VI załącznika. Gdyby bowiem stanąć na przeciwnem stanowisku, to przedsiębiorstwo handlu towarowego, udzielające kredytu — winno wykupić dodatkowy patent na instytucję kredytu krótkoterminowego, hotel mający łazienki — na zakłady kąpielowe, kinomatografy wydzierżawiające sale na przedstawienia teatralne — na teatry, restauracje — oddzielnie na sprzedaż papierosów, oddzielnie na sprzedaż napojów chłodzących i t. d. Za taką interpretacją nic jednak nie przemawia.

Wydaje się być tedy niewątpliwem, że przedsiębiorstwo handlu towarowego może dokonywać za jednem świadectwem przemsyłowem wszelkiego rodzaju i różnego charakteru tranzakcyj, związanych z głównem swojem zadaniem — handlem towarami.

Stanowisko władz skarbowych jest w danej sprawie niekonsekwentne. Skoro się uznaje istnienie dwóch przedsiębiorstw i zobowiązuje do wykupienia dwóch świadectw przemysłowych — to należy: 1) w myśl art. 103 i 52 ukarać za niezłożenie dwóch zeznań o obrocie oraz 2) wymierzyć podatek obrotowy oddzielnie dla każdego przedsiębiorstwa. W danym wypadku handlujący otrzymywałby dwa nakazy, podobnie jak bank posiadający 50 odziałów, otrzymuje tyleż nakazów na podatek obrotowy. W spornej sprawie jedno przedsiębiorstwo traktowane jest jako jedno w podatku obrotowym, a jako dwa w dziedzinie świadectw przemysłowych. Taka niejednolitość wskazuje, że sam urząd skarbowy cofa się przed wyciąganiem wszystkich konsekwencyj ze swego stanowiska.

Wreszcie trzeba dodać, że klasyfikowane przedstawicielstwa firmy zagranicznej jako pośrednictwa handlowego jest niesłuszne, przedstawicielstwo bowiem oznacza, że na danym terenie interesy określonej firmy załatwia dany kupiec, który ma pod tym względem określone w umowie prawa i obowiązki. Nie przesądza to wcale charakteru spełnianych czynności, które mogą być komisowe lub na rachunek własny. Pogląd ten podziela zresztą ministerstwo skarbu, które jeszcze w okólniku Nr. 24 z 18 grudnia 1923 r. wyjaśniło podległym sobie władzom, że „jedną z głównych cech biur pośrednictwa handlowego jest wykonywanie wszelkiego rodzaju zleceń, pochodzących od klijentów przypadkowych lub stałych bez nadania jednak tym przedsiębiorstwom charakteru stałego przedstawicielstwa, względnie zastępstwa handlowego. Nie uważa się przeto za biura pośrednictwa handlowego reprezentacyj przedsiębiorstw przemysłowych względnie przedsiębiorstw handlu towarowego. Tego rodzaju przedsiębiorstwa należy traktować jako przedsiębiorstwa komisowe. Pogląd ten należy podzielić z zastrzeżeniem, że w spornej sprawie istnieje nie przedsiębiorstwo lecz czynność komisowa.

Według innego okólnika — z 13. 7. 27 r. — „o ile przedsiębiorstwo handlu towarowego, prowadzące również sprzedaż tych samych towarów na zasadach komisowych, musi być zaopatrzone w jedno świadectwo przemysłowe (conajmniej jednak II kat. handl.), to uskutecznianie przez to samo przedsiębiorstwo również operacji o charakterze pośrednictwa handl. wymaga nabycia osobnego świadectwa przemysłowego II kat. handl." „Samo tedy ministerstwo uznaje możność prowadzenia handlu towarowego za jednem świadectwem na rachunek własny i cudzy, wyłącza tylko pośrednictwo handlowe. Zastrzeżenie to i odróżnianie komisu i pośrednictwa w handlu towarowym, pomijając że życiowo nie można odróżnić, jest nieuzasadnione gdyż pod względem świadectw przemysłowych oba te rodzaje czynności wymienione są pod jednym punktem taryfy i traktowane jednolicie. Analogicznie i w podatku obrotowym. Wprawdzie ustawa nie uznaje komisu na rachunek fir mzagranicznych, jednak przymus ten nie może skutkować, gdyż sprzeczny jest z traktatami handlowemi, które przeprowadzają zasadę krajowości, jednolitego traktowania pod względem podatkowym cudzoziemców i krajowców. A dwustronny charakter umowy handlowej nie może być zmieniony jednostronnym aktem innej natury.

Ustaliliwszy tedy, że 1) podstawą nałożenia obowiązku nabycia świadectwa przemysłowego dla przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych jest zakład handlowy,

2) że przedsiębiorstwo handlu towarowego może prowadzić handel na rachunek własny i cudzy za jednem świadectwem oraz że p. VI taryfy dotyczy tylko przedsiębiorstw wyłącznie komisowych,

3) że przedstawicielstwo nie koniecznie oznacza pośrednictwo handlowe, trzeba przyjść do wniosku, że decyzja karna w takim wypadku narusza postanowienia art. 10 i 11 oraz p. 1 lit. A cz. II zał. do art. 23 ustawy o podatku przemysłowym i że omawiane przedstawicielstwo firm zagranicznych winno być uznane za przedsiębiorstwo handlu towarowego obowiązane do wykupienia tylko jednego świadectwa przemysłowego.

K. Morski.

Krótkie informacje gospodarcze

— **Agencja Tass donosi, że sowiecka marynarka handlowa zamówiła w stoczni „Klawitter" w Gdańsku parowiec pasażerski, przeznaczony dla linji Murmańsk - Peczora. Parowiec poruszać się będzie z szybkością 20 klm na godzinę.**

— Hoover wypowiedział się na konferencji polityczno - celnej za umiarkowaniem w podnoszeniu taryf celnych w Stanach. W Waszyngtonie sądzą, iż republikanie, którzy posiadają większość w senacie, wpłyną na zmianę w tym sensie postanowień Kongresu, t. j. izby niższej.

— Investements trust, specyficzny typ amerykańskich przedsiębiorstw finansujących i spekulatywnych, rozrósł się w ostatnich latach nadzwyczajnie. Od r. 1924 liczba tych trustów podwoiła się prawie i wynosi obecnie 450.

— Wobec wożliwości eksportowych drobiu z Polski Izba przemysłowo-handlowa w Bydgoszczy, Nowy Rynek 8, uprasza firmy swego okręgu, trudniące się eksportem bitego drobiu o podanie bliższych adresów.

— Przybyła do Moskwy delegacja przemysłowców i kupców amerykańskich, złożona z 37 osób. Na dworcu delegację oczekiwali przedstawiciele zachodniej Izby Handlowej ZSRR.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Bilans handlu zagranicznego w czerwcu r. b.** Dalsze zmniejszenie się deficytu, spadek importu, wzrost eksportu. Według tymczasowych obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego przywieziono w czerwcu ogółem 487.105 tonn towarów wartości 271.746 tys. zł, wywieziono 1.791.668 t. wartości 237.893 tys. zł. Bierne saldo bilansu handlowego w czerwcu wynosi przeto 33.853 tys. zł, gdy w maju br. wynosiło 45.380 tys. zł. W porównaniu z poprzednim miesiącem nastąpiło zmniejszenie wartości przywozu o 486.000 zł., wagowo zaś wzrost o 3.001 tonn. Wywóz zwiększył się pod względem wartości o 11.041.000 zł, pod względem wagowym o 179.859 tonn.

(k) **Nowa taryfa towarowa.** W uzupełnieniu wczorajszej notatki podajemy bliższe szczegóły zmian w taryfie towarowej, która wprowadzona będzie w życie z dniem 1 października rb. W stosunku do projektu uzgodnionego przez Biuro Reformy Taryf z przedstawicielami sfer gospodarczych oraz komitetem taryfowym Państwowej Rady Kolejowej, taryfa zatwierdzona uległa pewnym zmianom w kierunku zniżki, mianowicie: podwyżkę taryfy na przewóz węgla w obrocie wewnętrznym zredukowano z 26 proc. do 13 proc., taryfę na wywóz drzewa obrobionego i nieobrobionego przez granicę lądową zniżono o 4 proc. w porównaniu do poprzedniego projektu. Ustalono zniżoną taryfę dla przewozu w obrocie wewnętrznym lnu i konopi niemiędlonych, schematy opłat taryfowych na wywóz zagranicę spirytusu oraz na przewóz w obrocie wewnętrznym cementu zniżono nieco na odległościach krótkich tak, aby podwyżka nie przekraczała 20 proc., ponadto stosownie do taryfy na wywóz cementu przez granicę lądową ograniczono tylko do punktów granicznych z Czechosłowacją i Rumunją. Ministerstwo komunikacji przystąpiło już do druku nowej taryfy, tak aby ogłoszenie o jej wydaniu mogło być zamieszczone w „Dzienniku Taryf i Zarządzeń Kolejowych" w połowie sierpnia, celem umożliwienia sferom zainteresowanym zaznajomienia się z nią zawczasu.

(k) **Nie będzie podwyżki cen żelaza.** Wobec pogłosek o podwyższeniu cen żelaza ministerstwo przemysłu i handlu komunikuje, iż rząd w obecnej fazie nie zgadza się na podwyżkę cen żelaza. Wszelkie próby nawet ukrytych podwyżek cen żelaza przez hurtowników będą zwalczane.

(k) **Z Ligi Samowystarczalności Gospodarczej.** W tych dniach Związek Popierania Przemysłu Polskiego w Łodzi zgłosił akces do Ligi Samowystarczalności Gospodarczej, i nadal pracować będzie, jako oddział wojewódzki L. S. G

Równocześnie zorganizowany został oddział wojewódzki w Białymstoku. Kierownictwo oddziału przyjęli na siebie najpoważniejsi przedstawiciele świata przemysłowego i handlowego. Obecnie Liga Samowystarczalności Gospodarczej jednoczy już siedem oddziałów wojewódzkich, z których kielecki liczy 17 pododdziałów powiatowych.

(K) **Import miodu pszczelnego do Włoch.** Włochy, których roczna konsumpcja miodu wynosi około 2 000 kw. zaczęły od roku 1928 importować połowę tej ilości, głównie z Rosji i Jugosławji. Polski miód pszczelny, lecz tylko lipowy lub kwiatowy (nie gryczany) miałby we Włoszech duże szanse zbytu przy cenie około l. 4,— za kg netto franco granica włoska, nieoclony w blaszankach po 25 kg. Regulacja na miejscu przy odbiorze towaru, gotówką.

Z ZAGRANICY

(k) **Uchylenie zakazu importu świń do Austrji.** W najbliższych dniach otwarte będą przez rząd austrjacki dla importu nierogacizny następujące powiaty: Zborów woj. Tarnopol, Brodnica, Lubawa i Wąbrzeźno, woj. Pomorze, Żnin, Gniezno, Poznań Wschód i Poznań Zachód, Wyrzysk, woj. Poznań, Radom, woj. Kielce, Data, od której import nierogacizny z tych powiatów do Austrji będzie znowu dozwolony, będzie podana dodatkowo.

(z) **Austrjackie targi nierogacizny.** Na ostatni targ nierogacizny spędzono ogółem 11.546 świń mięsnych i 2.200 świń tłustych. Z powyższych cyfr na Polskę przypada 10,306 świń miesnych, na Węgry 555 tłustych, na Jugosławję 223 mięsnych i 1 035 tłustych, na Rumunję 831 mięsnych i 530 tłustych, na Austrję 186 tłustych. Ceny wahały się pomiędzy 2,15 a 2,65 sz. za jeden klg. żywej wagi.

(z) **Co 4 sekundy samochód.** W miesiącu maju osiągnęła produkcja samochodów Chevrolet nowy rekord. Szesnaście fabryk G. M. C. wyprodukowało w tym miesiącu 161.214 wozów osobowych i ciężarowych marki Chevrolet. Z liczb tych wynika, że dzienna produkcja Chevrolet'a wynosi 7 000 wozów, czyli na minutę 13 sztuk, na sekundę zaś ¼ wozu. Co 4 sekundy nowy Chevrolet wychodzi w świat.

(Z) **Szwedzki trust zapałczany w Belgji.** „La journée industrielle" z 12 lipca r. b., donosi o utworzeniu w dniu 5 lipca r. b. société union allumettiere z kapitałem 120 miljonów franków pod egidą szwedzkiego trustu zapałczanego. Société union allumettiere jest połączeniem pięciu szwedzkich koncernów zapałczanych w jedną organizację, która będzie obecnie kontrolowana przez szwedzki trust zapałczany.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Tragiczny finał zabawy

Awanturnicy zakłuli nożami na śmierć dwie osoby i poranili szereg innych

O tragicznem zajściu w Kamionce donosiliśmy już pokrótce. Poniżej podajemy bliższe szczegóły, które nadsyła nasz korespondent pomorski (x):

Ohydnej zbrodni na osobach śp. Antoniego Mańkowskiego z Mlewca i Zygmunta Dybowskiego z Kamionki dopuścili się bracia Józef i Feliks Tarkowscy z Rychowa podczas zabawy w sali Markwarta w Kamionce.

Do północy, zanim nie weszli na salę Tarkowscy, znani w okolicy awanturnicy, bawiono się spokojnie i w najlepszej harmonji. Tarkowscy z miejsca zakłócili spokój a gdy chciano ich zaprowadzić za popełnioną kradzież do urzędu gminnego, dobyli noży i urządzili straszną rzeź na sali: padły dwa trupy (Mańkowski i Dybowski) a wójt Zieliński i gosp. Szałkowski zostali niebezpiecznie pokłuci.

Opryszków zdołano z wielkim trudem obezwładnić, następnie odstawić ich do więzienia sądowego w Toruniu.

Ofiary ohydnej zbrodni pochowane; w pogrzebie brały udział wielkie tłumy ludności miejscowej i okolicznej. Zbrodnia popełniona przez młodocianych zawalidrogów wywołała ogromne i przygnębiające wrażenie w całej okolicy, tem więcej, że ofiarą nożowników padli młodzieńcy spokojni i pracowici; właściciel majętności Mlewiec dr. Koerner, u którego śp. Mańkowski zajęty był jako ogrodnik, wystawił nieboszczykowi najchlubniejsze świadectwo; niemniej wzorowo prowadził się śp. Zygmunt Dybowski.

Ofiara pożaru

Pięć ofiar uduszonych

Nasz korespondent pomorski donosi:

We Wrzeszczu, przedmieściu Gdańska, wybuchł ostatnio w nocy pożar, który przybrał gwałtowne rozmiary. Przywołana straż, widząc w otwartem oknie na trzecim piętrze palącego się domu ludzi, wzywających pomocy, przystawiła czemprędzej drabinę; gdy strażnicy pięli się po niej w górę, osoby stojące przy oknie nagle znikły, a kiedy weszli do mieszkania, zastali dziesięcioro ludzi bezprzytomnych na podłodze pokoju. Udało się wprawdzie wszystkich wynieść z zagrożonego miejsca, lecz tylko czterem osobom zdołano przywrócić życie; natomiast pozostałe pięć kobiet udusiło się wskutek strasznego dymu. Zginęły tak tragicznie 36-letnia Lehrke, jej 16-letnia córka, dwie bratanice oraz uczenica Edyta Kutzke. Ogień zdołano umiejscowić.

KALENDARZYK

Piątek, 19 lipca 1929.

Słońce: wschód 3,52; — zachód 20,04; — długość dnia 16 godz. 12 min.

Księżyc: wschód 19,09; — zachód 1,06; — przed pełnią.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw Pozn: Piątek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka + 18 st. C., cisza. ciśnienie atmosferyczne wysokie 759 mm., pogodnie. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 24 st. C., najniższa + 12 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych: + 0,42 m.

Kal. rz.-kat.: Wincenty à Paulo; jutro Czesław.

Kal. słow.: Wodzisław; jutro Czesław Św.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka 27 Grudnia, ulica 27 Grudnia 18.

Apteka pod Złotym Lwem, Stary Rynek 75.

Apteka św. Piotra, pl. Świętokrzyski

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ulica Kraszewskiego 12.

Łazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul Marszałka Focha 98.

Apteka p. Plucińskiego, ulica Marszałka Focha.

Wilda: Apteka pod Koroną, G. Wilda 61

W innych dzielnicach miasta apteki tam się znajdujące.

Pogotowie Ratunkowe Związku Lekarzy ul. Pocztowa 30 dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

Wielkopolskie Muzeum Wojskowe, narożnik Franciszka Ratajczaka i Artyleryjskiej otwarte jest w dnie powszednie od g 9 -18-tej, w niedzielę i święta od 9—14-tej

OSOBISTE

— * **Znakomity literat i krytyk,** autor cieszącej się fenomenalnem powodzeniem krotochwili „Maman do wzięcia". p. Adam Grzymała-Siedlecki, przybędzie na uroczyste 50 przedstawienie swej sztuki, które odbędzie się dnia 22 bm. w Teatrze Polskim.

— * **Z Uniwersytetu Poznańskiego.** — Dyplom i tytuł magistra nauk ekonomiczno-politycznych uzyskali pp.: Paweł Ignacy Borowski z Nakła w woj. poznańskiem, Mieczysław Franciszek Rutkowski z Sławęcina w woj. łódzkiem, Władysław Wallenburg z Libawy. — Stopień inżyniera leśnictwa otrzymali pp.: Władysław Tesecki z Łassen (Rosja) i Tomasz Władysław Karski z Górek w woj. kieleckiem.

Bezpłatnie

otrzymują czytelnicy pisma naszego tygodniowy dodatek

„Ilustrację Poznańską".

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Związek Misyjny Polek — Oddział Poznań.** Plenarne zebranie odbędzie się dnia 21 bm. o godz. 18.30 w sali Szkoły Społecznej przy ul. Podgórnej 12 b. Wykład p. t. „Miłość pobudką do pracy misyjnej" wygłosi ks. Hain. Ze względu na bardzo interesujący wykład zaprasza wszystkich sympatyków misyj i członków Zarząd.

— * **Stow. b. żołnierzy 57 p. p.** Dnia 22 bm. o godz. 20 odbędzie się miesięczne zebranie w kasynie podoficerskiem 57 p. p. przy ul. Grunwaldzkiej. Na porządku obrad m. in. sprawa wycieczki dnia 28 bm. na zawody sportowe pułku do Biedruska oraz zwiedzenie P. W. K.

— * **Narodowa Organizacja Kobiet — Łazarz.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 22 bm. o godz. 20 w Czytelni Ludowej przy ul. Matejki 39 Na zebranie przybędzie łaskawie ks. prof. Makłowicz z Kołomyji. Wykład wygłosi p. Krzyżagórska: „O Traktacie Wersalskim".

— **Tow. Młodych Przemysłowców.** Plenarne zebranie odbędzie się dnia 22 bm. o godz. 20 w dużej sali p. Jarockiego, ul. Masztalarska 8. Na porządku obrad odczyt p. St. Malińskiego na temat: „Wrażenia z podróży do Rzymu".

— * **Apel do Hallerczyków!** Nadzwyczajny Zjazd Związku Hallerczyków odbędzie się w Poznaniu w dniach 26—28 bm. Na zjazd przybędą do Poznania Hallerczycy z całej Polski i zagranicy. Obowiązkiem naszym jest przyjąć ich z wielkopolską gościnnością. Potrzeba nam jeszcze kwater w mieszkaniach prywatnych Kolegów Hallerczyków oraz sympatyków uprzejmie prosimy o bezpłatne oddanie pokoi rezerwowych do dyspozycji uczestników zjazdu. Zgłoszenia z podaniem ilości łóżek upraszamy skierować do sekretarjatu Zarządu Chorągwi Wlkp. Zw. Hallerczyków, ul. Szamarzewskiego 2. — Zarząd Chorągwi Wlkp. Zw. Hallerczyków w Poznaniu.

— * **Poznańska Drużyna Błękitna.** Z okazji Nadzwyczajnego Zjazdu Hallerczyków w dniach 26—28 bm. w Poznaniu, połączonego ze Zlotem Drużyn Błękitnych i zawodami sportowemi — będzie zorganizowany obóz pod namiotami dla młodzieży błękitnej. Wobec powyższego i ze względu na bardzo ważne sprawy organizacyjne wzywam wszystkich członków na nadzwyczajne zebranie, mające się odbyć w dniu 21 bm. o godz. 9 rano w Złotej Sali Dyrekcji Pozn. Kolei Elektr. przy ul. Słowackiego 19-21. — Szan. Rodziców młodzieży błękitnej na powyższe zebranie jak najuprzejmiej zapraszam. — Komendant.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Oddział Cyklistów K. S. „Warta"** przypomina swoim członkom, że dnia 21 bm. odbędzie się wycieczka do Gniezna, a nie jak przewiduje kalendarz sportowy do Pniew. — Ponieważ T. S. K. „Astra" w Gnieźnie i tamtejszy Polski Klub Kolarzy urządzają w wymienionym dniu biegi kolarskie, wzywa się w imię solidarności sportowo-kolarskiej o jak najliczniejszy udział. Zbiórka o godz. 6 rano przed sekretarjatem. — We wtorki i piątki odbywają się obowiązkowe treningi oddziału cyklistów K.S. „Warta" na szosie wojskowej od szosy obornickiej przez Winiary dokoła hangaru balona sterowego w czasie od godz. 18,30 do 20. Zgłoszenia należy uskuteczniać na miejscu u odnośnego sekretarza.

— * **Męski Chór Seraficki przy kościele OO. Franciszkanów.** W niedzielę, dnia 21 bm. odbędzie się uroczystość z okazji 4-lecia założenia chóru. Program uroczystości jest następujący: o godz. 10,45 msza św. na intencję chóru w kościele OO. Franciszkanów; o godz. 11,45 zebranie w salce OO. Franciszkanów, ul. Franciszkańska nr. 2; o godz. 17 schadzka towarzyska w ogrodzie dębińskim (w razie niepogody schadzka nie odbędzie się).

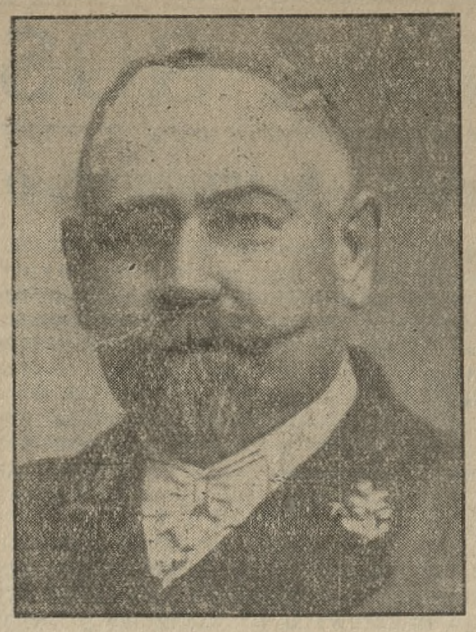

P. Zakrzewski, I. senjor Bractwa Kurkowego w Gnieźnie w czasie od 1919—1929, mianowany na ostatniem walnem zebraniu członkiem honorowym Bractwa.

— * **Wielką zabawę latową** urządza Poznański Okręg Stow. Młodzieży Polskiej dnia 28 bm. w ogrodzie Bractwa Kurkowego na Szelągu. Patronat na czele z ks. prałatem Prądzyńskim oraz specjalny komitet wykonawczy już rozpoczęli prace nad zorganizowaniem zabawy, która ze względu na liczne niespodzianki będzie niewątpliwie jedną z największych atrakcyj obecnego sezonu. Bliższe szczegóły podamy w przyszłym tygodniu.

— * **Baczność Podoficerowie Rezerwy Związku Ziem Zach. Rz. P. Koła Poznań.** Dnia 21 bm. odbędzie się wycieczka familijna do ogrodu p. Kempfa w Starołęce. — Program nader urozmaicony jak strzelanie do tarczy, kulanie w kręgle i gry dla pań o nagrody. Zbiórka o godz. 8 rano przy głównem wejściu na boisko „Sokoła" przy Drodze Dębińskiej. O godz. 7 msza św. w kościele Bożego Ciała.

— * **Związek Robotnik i Rzemieślników Zjednoczenia Zawodowego Polskiego** komunikuje, że uzyskał zniżkowe bilety na przedstawienie „Kulig" w teatrze „Rewja" na P. W. K. Członkowie oraz sympatycy mogą odebrać bilety w biurze Związku przy ul. Półwiejskiej 20 od 9—12 i 15—18. Podkreślić wypada życzliwość dyrekcji Browaru Huggera oraz dyrekcji teatru „Rewja", które tem samem uprzystępniły szerszym warstwom pracującym udział w największej polskiej rewji.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Ciekawe pokazy.** Na wszystkich imprezach, urządzanych przez Wlkp. Kl. Jazdy Konnej, odbywały się defilady i pokazy automobilów znanej firmy General Motors. Przed oczami widzów przesuwa się cały korowód najróżniejszych samochodów, począwszy od najtańszych i najmniejszych do najdroższych i ciężarówek Całość wywiera bardzo dodatnie wrażenie, wszystko bowiem są to wozy zarówno pod względem swej wartości, jak i wyglądu zewnętrznego istotnie pierwszorzędne. (bp.)

— * **„Kościuszko pod Racławicami",** wielkie widowisko historyczne, zostanie po raz ostatni odegrane na boisku „Sokoła" dnia 20 bm. o godz. 17. W widowisku tem biorą udział oddziały artylerji, konnicy, piechoty i setki statystów. Role główne spoczywają w rękach artystów Teatru Wielkopolskiego Widowisko to wystawia Teatr Wielkopolski pod dyr Bol. Brzeskiego dla uczczenia Zlotu Harcerstwa Polskiego.

— * **Z targu.** Dnia 19 b. m. na pl. Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 5,20—5.80 zł; masła mleczarskiego 6.40—6.80 zł; twarogu 0.90—1,20 zł; 1 mendel jaj 2,80—3,00 zł; 1 litr śmietany 2,00—2,40 zł; 1 litr mleka pełnego 38—40 gr. Mięsa: 1 kg słoniny świeżej 3.20—3.40 zł; słoniny wędzonej 4.00—4.40 zł; wieprzowiny 3,20—4,00 zł; wołowiny 2,70—4.40 zł; cielęciny 3.20—4,00 zł; skopowiny 3,20—3.60 zł; koziny 2,00—2,20 zł; smalcu 4,00—4,20 zł; mózg cielęcy 1.50 zł Drób: kaczka 5.00—8.00 zł; gęś 9.00—15.00 zł; królik 3.00—3.50 zł; kura 4.00—9.00 zł; para gołębi 2,00—3,00 zł; indyk 10,00 do 15,00 zł; perlica 4.50—5.00 zł; para kurcząt 3,00—6.00 zł. Ryby: 1 kg. szczupaka 7,00—7.60 zł; karpia 6.00—7,00 zł; karasia 3,40—4,00 zł; lina 5,20—6,00 zł; leszcza 4,00 do 4,40 zł; białych ryb 1,60—2,00 zł; okonia 3,00—3.60 zł; węgorza 7,00 zł; suma 4,00 do 5.00 zł. Jarzyny: 1 kg marchwi 50 do 70 groszy; pęczek młodej marchewki 15 do 30 groszy; 1 kg ziemniaków 16 groszy; 1 kg. młodych ziemniaków 20—30 groszy; 1 kg szpinaku 50—70 groszy; buraków 50 do 60 groszy; pęczek młodych buraków 15 groszy; 1 kg. seleru 3,00—4,00 zł; 1 kg brukwi 30 groszy; 1 kg groszku strączkowego 1,00—1.10 zł; 1 kg gruszek suszonych 2,00 zł; 1 kg. maku 2,00 zł; 1 litr oleju siemiennego 2,80 zł; 1 litr oleju makowego 3,20 zł; główka sałatki świeżej 5 groszy; pęczek rzodkiewek 30—40 gr; 1 kg. rabarberu 30—40 gr; 1 kg. agrestu 1,40—1,60 zł; czereśnie 1,60—4,40 zł; pęczek kalarepy 20 gr; kalafjory 0,30—1.00 zł; ogórki 30—80 groszy; 1 kg. bobu 1,80—1,60 zł; cebula 1,00 zł za 1 kg.; pęczek młodej cebulki 15 groszy. Grzyby: maślaki 2,00 złote; borowiki 3,00—5,00 zł; kurki 1,40—2,20 zł; olszówki 1,50 zł; mieszane 1,40 2.00 zł; mendel raków 1.50 do 3,00 zł; 1 kg. truskawek 3,00—4,00 zł; 1 kg jagód czarnych 0,80—1,20 zł; poziomek 3,00—3,40 zł; 1 kg porzeczek 1,60 zł; malin 2.60—3.00 zł; 1 kg pomidorów 3,00 zł; główka białej lub włoskiej kapusty 0,60—1,00 zł; 1 kg. fasoli zielonej 1,00—1,20 zł; wiśnie 2,00—2,40 zł; czarne porzeczki 1,40 zł za 1 kg. — Ruch bardzo ożywiony, duże dowozy jarzyn i owoców. (zh.)

Przy bólach reumatycznych w głowie, biodrach i ramionach, nerwobólach, bólach w udach i postrzałowych, naturalna woda gorzka **Franciszka Józefa** stosuje się dla codziennego oczyszczenia przewodu pokarmowego. Kliniki uniwersyteckie stwierdzają, iż woda **Franciszka Józefa** szczególnie w wieku średnim i podeszłym stanowi doskonały środek przeczyszczający żołądek i kiszki. Żądać w aptek. i drog. nw 2594

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Pogotowie ratunkowe** wezwano dn. 17 bm. popołudniu około godz. 5 na ulicę Warszawską. Okazało się, że pewien robotnik, Józef Bryska odniósł szereg ran w bójce z mieszkającym tamże Alojzym Koniecznym. (z.)

— * **Wypadki samochodowe.** W dniu 17 bm. o godz. 17,40 przy skrzyżowaniu ulic Św. Marcina i Fr. Ratajczaka zderzyły się dwa samochody P. Z. 12 277 i P. Z. 11 628, wskutek czego oba samochody zostały lekko uszkodzone. — W tym samym czasie na ul. Fr. Ratajczaka samochód P. Z. 44 255 najechał na stojącą dorożkę konną nr. 146, przyczem dorożka została lekko uszkodzona. (z.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Kradzież samochodu osobowego.** — W nocy na czwartek kierowca samochodu osobowego P. Z. nr. 40 258 szofer Czesław Pytlik, zamieszkały przy ul. Staszica 25, pozostawił wóz na ul. Jezuickiej i poszedł na kolację. Gdy po kolacji wyszedł na ulicę, auta już nie było i okazało się, że maszynę skradł nieznany osobnik. Samochód ma wartość około 14 tys. zł; jest on własnością p. Marji Liśniewskiej, zamieszkałej przy ul. Mylnej 15. (k.)

— * **Ujęto i odstawiono władzy sądowej:** Kubiaka Stanisława, bez stałego miejsca zamieszkania oraz Gąsiorka Franciszka, również bez stałego miejsca zamieszkania — obu za kradzież z włamaniem. (z.)

— * **Kradzieże i włamania.** Włamano się do kurnika p. Haberkorn Oskara przy ul. Bystrej, skąd skradziono 3 kury i gołębia wartości 20 złotych. — P. Kromie Feliksowi, mieszkającemu przy ul. Fabrycznej 13 skradziono w parku rozrywkowym zegarek wartości 70 złotych. Obwiniony jest Ziembek Mieczysław z ul. Rocha 1, któremu zegarek odebrano. — P Matczakowi Józefowi przy ul. Strumykowej 10 skradziono z niezamkniętej szafy garderobę i bieliznę męską oraz browning ogólnej wartości 250 zł. — Włamano się do biur Pozn. Warszawskiego Tow. Ubezpieczeń przy ul. Kantaka 2-5, skąd skradziono puszkę z pieniędzmi Czerwonego Krzyża. — P. Koerpel Marcie z Szamotuł skradziono z samochodu, stojącego przy ulicy Gwarnej płaszcz i suknię jedwabną wartości około 1 000 złotych. (z.)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Postrzelił** rolnik Franciszek Gorula z Słomczyc w pow wrzesińskim, napotkanego przy kradzieży polowej Władysława Magdziarza ze Słupcy. Zajście wywołało duże zbiegowisko, a tłum usiłował wtargnąć do mieszkania właściciela majątku Słomczyce, został jednak odparty przez służbę dworską. (k.)

— * **Samochód półciężarowy zderzył się** na szosie pomiędzy lasem miejskim w Gnieźnie a koszarami artylerji z wozem roboczym własność Jana Nowakowskiego z Gniezna. Oba pojazdy są uszkodzone. Samochód wpadł do rowu, łamiąc kilka drzewek. Na szczęście nie było wypadków z ludźmi. (k.)

— * **Pożar lasu** powstał w tych dniach z nieustalonej przyczyny na własności rolnika Brunona Krausego w Postrów-

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Pierścień bajadery".
Aurora: Sąd polowy z wojny światowej.
Casino: „Miłostki Dragońskie".
Colosseum: „Miłość czy pieniądze".
Corso: „Tom i Tomy zwyciężają".
Edison: „Ofiary rozwodów".
Kapitol: „Jawnogrzesznica", „Lekarz kobiet"
Metropolis: „Zakochany nieboszczyk"
Odeon: „Całuję Twoją Dłoń Madame"
Renaissance: „Żebrak z Kolonji".
Słońce: „6 dziewcząt w poszukiwaniu noclegu".
Stylowe: „Arlekinada życia".
Wilsona: „Cienie Haremów".

kach w pow. chodzieskim. Ogień stłumiono w zarodku. Podejrzewa się, że ogień spowodował lekkomyślny przechodzień podrzuceniem niedopałka papierosów (k.)

— * **Wywrócił się z drezyną kolejową** w pobliżu stacji kolejowej w Strzelu w pow. nowotomyskim nadkonduktor kolejowy Stanisław Szymański z Poznania. W czasie wypadku p. Szymański złamał nogę. (k.)

— * **Utonął w stawie** 3-letni Alfons Zimny w Lipie w pow. kępińskim. Dziecko bawiło się z matką, która pasła gęsi i oddaliło się niepostrzeżenie, wchodząc do niegłębokiego stawu, gdzie z braku ratunku utonęło. (k.)

— * **Pożar autobusu.** W czwartek o godz. 22,45 spalił się na szosie z Bnina do Śremu autobus p. Staniszewskiego z Poznania przy ul. Cieszkowskiego 5. W autobusie znajdowało się 7 pasażerów ze Śremu, którzy na szczęście nie odnieśli żadnych uszkodzeń, a jedynie szofer, który gasił powstały pożar, odniósł bardzo lekkie poparzenia. Pożar powstał wskutek eksplozji benzyny w motorze. Szkody wynoszą około 6 tys. zł.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Pleszew.** (Echa pożaru.) W dochodzeniach prowadzonych w sprawie pożaru domu mieszkalnego Szymona Mrugacza w Pieruszycach ustalono, że ogień powstał od wadliwie zbudowanego komina, od którego zapaliły się w pobliżu złożone szmaty. (k.)

— * **Jarocin.** (Kradzieże.) W dniu 15 bm. dokonał niejakiś Turkot bez stałego miejsca zamieszkania kradzieży roweru na szkodę p. Cieślaka z Jarocina. Złodzieja aresztowano i oddano władzy sądowej w Jarocinie. — W dniu 12 bm. włamała się banda opryszków do mieszkania nauczyciela w Śmiełowie, gdzie skradli ubrania i różne przedmioty. Złodziei przychwycono w dniu 16 bm. w chwili, kiedy przyszli po ukryty w zbożu łup. Opryszkami są bracia Szymańscy i Głąsłowski z Jarocina. — W pobliskiem Żerkowie nieznani dotąd sprawcy próbowali włamać się do sklepu obuwia p. Selwata. Złodzieje rozbili kłódkę, przyczem zostali spłoszeni i umknęli samochodem w stronę Wrześni. Policja czyni energiczne dochodzenia.

— (Krzyż zasługi.) **Dnia 17 bm. został odznaczony srebrnym krzyżem zasługi p. Ignacy Talarczyk z Góry pow. jarocińskiego, za zasługi położone w Powstaniu Wielkopolskiem.**

— (Pożary.) W Żerkowie wybuchł w dniu 16 bm. pożar w śpichlerzu p. Florkowskiego. Straż ogniowa, która w kilku minutach przybyła na miejsce wypadku, zlokalizowała ogień, który mógł przybrać większe rozmiary. (jk.)

— * **Szubin.** (Kradzież z włamaniem.) W Szubinie - wsi, włamano się do mieszkania urzędnika gospodarczego Wilhelma Hinzego i skradziono 5 ubrań i bieliznę, łącznej wartości około 2 tys. zł. — Kradzieży dokonano w czasie przeszło 10-dniowej nieobecności p. Hinzego, który zauważył kradzież dopiero po powrocie. — W tych dniach włamano się do składu p. Stefana Nowaka w Turze i skradziono wyroby tytoniowe i artykuły galanteryjne, łącznej wartości około 500 zł. (k)

— * **Wronki.** (Kolonje letnie.) Tow. „Stella" z Poznania urządziło w tutejszej szkole powszechnej kolonje wakacyjne. — Przebywa w nich obecnie 50 dziewcząt, a od 1 sierpnia przybędą w ich miejsce chłopcy. Bogato zalesione okolice miasta z rzeką Wartą tworzą wprost idealne warunki pobytu i wypoczynku dla dzieci.

— (Z życia Harcerzy.) W związku z Ogólnopolskim Zlotem Harcerzy w Poznaniu z okazji P. W. K. przybyła tu z Warszawy drużyna harcerska męska w liczbie 23 osób, która urządziła obóz w pobliskim lesie. Spędzono czas na różnych popisach i miłej zabawie. Miejscowa ludność darzyła młodych gości z stolicy wielką sympatją, to też harcerze z żalem zwinęli namioty swoje. (wr.)

— * **Wyrzysk.** (Włamanie.) W Radziczu włamano się do składu korzennego Maksymiljana Cronheima i skradziono wyroby tytoniowe, towary korzenne i manufakturę, łącznej wartości około 500 zł (k.)

— * **Bydgoszcz.** (Aresztowania.) Za kradzież z włamaniem aresztowano tu 36-letniego Józefa Piaskowskiego z Bydgoszczy (ul. Leśna 30) i Franciszka Komasińskiego również mieszkającego w Bydgoszczy przy ul. Szubińskiej 6. Obydwu włamywaczy odstawiono do więzienia sądowego w Bydgoszczy. (k.)

Ograniczenie inwestycyj kolejowych

Suma inwestycyj kolejowych na rok budżetowy 1929/30 ustalona została na 181 miljonów złotych, zamiast 276.300.000 zł, przewidzianych ustawą skarbową. Suma ta prawdopodobnie powiększona zostanie o 12 milj. na zakup taboru kolejowego. Ogólna więc suma inwestycyj na bieżący rok budżetowy wyniesie 193 milj. zł.

W szczegółowym planie restrykcyj inwestycyjnych zmniejszone zostały pozycje na budowę nowych kolei: Bydgoszcz—Gdynia z 55 milj. do 23.900.000 zł, Herby—Inowrocław o 1 miljon do 14.700.000 zł, Woropajewo—Druja z 2 milj. do 1.500.000 zł, Kalety—Podzamcze z 2.500.000 do 995.000 zł.

Tak znaczne okrojenie inwestycyj podyktowane zostało koniecznością zaprowadzenia oszczędności w wydatkach inwestycyjnych państwa.

Zadania narod. gospodarki Polski a Polacy zagranicą

Odczyt p. wiceministra przemysłu i handlu r. Fr. Doleżala z okazjji I zjazdu Polaków z zagranicy

Wobec licznie zebranych przedstawicieli władz, uczestników zjazdu Polaków z zagranicy i szerszej publiczności odbył się dzisiaj w auli U. P. odczyt p. ministra Doleżala na temat współpracy Polonji zagranicznej z krajem. Odczyt poprzedziło zagajenie p. prez. Ratajskiego, który wyraził radość, że wywodów p. ministra wysłuchają liczne rzesze Polaków z obczyzny poczem poprosił prelegenta o rozpoczęcie wykładu.

Na wstępie prelegent zwrócił uwagę na znaczenie pierwszej polskiej wystawy powszechnej, tej syntezy naszego dorobku moralnego i materjalnego. P. W. K. winna się stać podnietą do dalszej wytrwałej i systematycznej pracy; jeśli tak się stanie — a stanie się napewno — to już spełniła ona swe zadanie i posłannictwo. Z chwilą odzyskania niepodległości znalazła się Polska w bardzo ciężkiem położeniu, daleko cięższem niż inne państwa, które również ucierpiały na skutek wojny. Z chaosu inflacji i stagnacji powoli wyłonił się złoty — podstawa normalizacji naszych stosunków. Odtąd rozwój postępuje raźnie naprzód. Powstaje flota handlowa, ładująca polski węgiel w polskim porcie, a ogólny „standard of life" stale się podnosi. Lecz nawet i obecnie nie jest jeszcze zupełnie dobrze. Mimo wysiłków Państwowego Instytutu Eksportowego oraz całego społeczeństwa, bilans handlowy wykazuje saldo ujemne. Eksportujemy za mało gotowych produktów w stosunku do ilości surowców i półfabrykatów. I tu właśnie leży wdzięczne pole pracy przed Polakami zamieszkującymi zagranicę. Winni oni domagać się towarów polskich, informować o nich i sami ich używać. Jako organ pośredniczący wielkie usługi mogą tu oddać Izby przemysłowo - handlowe mieszane, polsko - cudzoziemskie. To winno być wytyczną pracy Polonji zagranicznej na przyszłość. Ważną jest rzeczą również lokowanie oszczędności emigrantów w kraju. Prelegent zakończył swój odczyt wyrażeniem i wiarą, że braki naszego życia gospodarczego stopniowo zostaną usunięte, a Rzeczpospolita znajduje się na drodze do świetnego rozwoju politycznego i ekonomicznego.

Następnie zabrał głos przedstawiciel Polaków z Czechosłowacji p. Leon Wolff, poseł do parlamentu czechosłowackiego, który zapewnił, że Polonja zagraniczna weźmie sobie wywody p. ministra do serca i w myśl ich będzie postępowała, popierając zawsze i wszędzie wszystko to, co polskie. P. Wolff zakończył swe przemówienie okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej i Jej Prezydenta, co zebrani entuzjastycznie powtórzyli.

Z Stronnictwa Narodowego

Na Wildzie

W dniu 16 b. m. wiecz. odbyło się przy licznym udziale członków zebranie Stron. Narodowego na Wildzie pod przewodnictwem p. Rutkowskiego. Po przyjęciu porządku obrad i odczytaniu protokółu z poprzedniego posiedzenia przemawiał p. Godlewski na temat „Opróżnienie Nadrenji a Polska".

W referacie tym prelegent przedstawił, opierając się na faktach, systematyczne dążenie Niemiec do ostatecznej likwidacji wojny z korzyścią dla siebie; aby potem przystąpić do likwidacji pokoju przez zmienienie traktatu wersalskiego. Również wspomniał o małej aktywności czynników rządowych w Polsce w celu przeciwstawienia się tym dążeniom Niemiec. W dyskusji, jaka miała miejsce po referacie zabierało głos kilku mówców, którzy zdawali sobie sprawę z niebezpieczeństwa, grożącego Polsce.

Po zakończeniu dyskusji przyjęto kilku nowych członków, a przewodniczący podniósł wspaniały przebieg

Poleca się łaskawej pamięci

Gazeta Bydgoska

w Bydgoszczy

ul. Jagiellońska 10

kongresu Str. Narodowego w Poznaniu, odbytego z racji dziesięciolecia Traktatu Wersalskiego. Jeden z członków zebrania zaproponował, aby zebranie wyraziło swą cześć i uznanie dla p. Romana Dmowskiego, co też przyjęto oklaskami.

Następnie na wniosek jednego z członków zarządu uczczono przez powstanie pamięć tragicznie zmarłego naszego dzielnego lotnika majora Idzikowskiego, który padł na posterunku.

W wolnych głosach poruszono sprawę wyborów do Rady miejskiej, przy czem okazało się żywe zainteresowanie ważną tą sprawą. X.

W Borku

Dnia 14 lipca r. b. odbyło się w Borku zebranie Stronnictwa Narodowego. Zebranie zagaił p. Czesław Pawlicki, któremu powierzono i dalsze przewodnictwo.

Przewodniczący na wstępie wspomniał, że właśnie sojuszniczka nasza Francja obchodzi swe święto narodowe i że 28 czerwca minęło 10 lat od chwili, kiedy Dmowski i Paderewski podpisali akt, dokumentujący wyzwolenie i zjednoczenie Polski. Również wyraził przewodniczący cześć i uznanie dla akademików lwowskich, którzy tak mężnie wystąpili w obronie religji wobec prowokacyj żydowskich.

Zebrani oklaskami dali wyraz wdzięczności dla młodzieży akademickiej.

Z kolei dr. Szeib z Koźmina wypowiedział doskonały referat o sytuacji politycznej i gospodarczej. Kilkakrotnie przerywano mu burzą oklasków.

Dalsze przemówienie studenta p. Maleckiego wywołało również szczery entuzjazm, tyle było w niem ducha narodowego.

W czasie jego przemówienia padały ostre i dosadne okrzyki pod adresem „sanacji" i lewicy.

Wreszcie zabrał głos p. Hejnowicz z Gostynia, któremu również podziękowano burzą oklasków.

Po wezwaniu przewodniczącego do obywateli, aby wstępowali tłumnie do Stronnictwa Narodowego, zapisało się bardzo wielu obecnych. Zakończono to piękne zebranie okrzykiem na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, Romana Dmowskiego i Ignacego Paderewskiego. Zebranie trwało blisko 3 godziny. (czp.).

Dwie ofiary Wisły pod Płockiem

Straszny wypadek wydarzył się na Wiśle pod Płockiem. Łódź szkolna „Małachowianka" na której jechali trzej uczniowie: Mielników, Makowski i Dutkowski, oraz panna Nowakówna, córka znanego obywatela, i jako sternik p. Nawrocki, urzędnik Banku Ziemskiego, wskutek silnej fali wywróciła się. Z jadących nie umiała pływać p. Nowakówna, to też wysiłki mężczyzn skupiły się nad jej ratowaniem. Czepiając się wywróconej łodzi, zdołano p. N. uratować, ale na krótko. Nowa fala pogrążyła łódź powtórnie. Na ratunek tonącej pośpieszył p. Nawrocki. Niestety, po krótkiej walce z falami obydwoje zginęli, a ciała ich nie zostały dotąd odnalezione. Z trzech ocalonych uczniów, dwóch doprowadzono do przytomności, zastosowując sztuczne oddychanie.

SPORT

Lekka atletyka

Wewnętrzne zawody o mistrzostwo Poznańskiego Okręgu Stow. Mł. Pol. odbędą się w sobotę 20 i w niedzielę 21 bm. o godz. 15 na boisku Stadjonu Wojskowego. W programie biegi 100, 200, 400, 800, 1.500 i 5.000 mtr., skoki w wyż, w dal i o tyczce, rzuty kulą, dyskiem i oszczepem oraz sztafeta 4×100 mtr. Zawody zapowiadają się bardzo ciekawie, gdyż na starcie staje 150 Stowarzyszenie zdobywające największą ilość punktów uzyskuje nagrodę wędrowną (puhar) którą w zeszłym roku zdobyło S. M. P. Boże - Ciało.

Piłka nożna

Ligowa drużyna „Warty", w najlepszym składzie, wyjeżdża w sobotę po południu do Warszawy na zawody z „Polonją". Z drużyną udaje się kierownik p. George oraz trener p. Fürst.

Drużyna I b „Warty" zmierzy się w Poznaniu z zespołem „P. K. S." z Berlina na boisku „zielonych" o godz. 17,15. Spotkanie to ma znaczenie propagandowe, to też sportowcy interesujący się naszem piłkarstwem, niewątpliwie przybędą licznie na te zawody. Czysty zysk przeznaczono dla „P. K. S.".

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś gościnny występ Adama Dobosza w operze „Straszny dwór". W sobotę premjera operetki Zumpe'go „Farinelli" z pp. Fontanówną, Karską, Nochowicz, Bratkiewiczem Folańskim, Sendeckim i Wiśniewskim (tytułowa), kapelmistrz p. Mierzejewski, reżyser p. Folański. W niedzielę opera Czajkowskiego „Mazepa" w doskonałem wykonaniu pp. Fedyczkowskiej, dr Roesslerówny, Drabika, Karpackiego i Zaleskiego, kapelmistrz p. Wojciechowski. W poniedziałek opera Verdi'ego „Trubadur" z p. Perkowiczem w partji tytułowej.

— * **Z Teatru Polskiego.** Dziś i jutro rekordowa krotochwila Adama Grzymały-Siedleckiego „Maman do wzięcia", która w poniedziałek grana będzie po raz 50 z rzędu. Całkowity dochód z tego przedstawienia magistrat m. Poznania ofiarował w dowód uznania na korzyść artystów, grających w tej pysznej krotochwili, ciągle wypełniającej teatr do ostatnich miejsc.

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś drugi występ teatru moskiewskiego (Stanisławskiego), którego wczorajszy popis przyjęła publiczność niemilknącemi oklaskami przy otwartej kurtynie. Dziś dana będzie znakomita sztuka Gorkija p. t. „Na dnie" — Teatr Stanisławskiego jest największą rewelacją artystyczną, a występy tej grupy spotykają się z entuzjastycznem przyjęciem we wszystkich miastach w Polsce. Trzeba specjalnej uwagi i pewnej dozy znawstwa, aby w tej harmonijnej orkiestrze, jaką jest spektakl teatru Stanisławskiego, wyczuć, który instrument jest lepiej nastrojony, który aktor jest więcej, a który mniej wart, wtedy dopiero można wyłowić takie prawdziwe perły aktorskiego kunsztu, do jakich należy gra Pawłowa lub Asłanowa.

Teatr „Rewja" na P. W. K.

Nikt nie może mówić, że widział Powszechną Wystawę Krajową, jeśli nie był na największej polskiej rewji w teatrze „Rewja" na P. W. K.

„Kulig" — to najbarwniejszy wojaż, który pieśnią i tańcem przenosi widza co chwilę w inną dzielnicę Polski.

„Jazda na Wystawę" — to świat najwydatniejszego wyczynu rewjowego, w którym widownię ze sceną łączy autentyczne „Wesołe Miasteczko". Urocza Elna Gistedt, najwytworniejszy amant Szczawiński, rozweselający do łez Gierasieński, podziwu godny pianista-wirtuoz Sienkiewicz i fenomen akrobatyczny Mona, oto sprężyny precyzyjnego mechanizmu teatru „Rewja". Bogatą część taneczną stylową i nowoczesną wykonują balety Tacjanny Wysockiej i Eugenjusza Koszutskiego.

Początek przedstawienia pierwszego „Kulig" o godz. 19.15, drugiego „Jazda na Wystawę" o godz. 22.15.

Bilety od 1,— do 14,— zł poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i ul. 27 Grudnia i w kasie teatralnej ul. Śniadeckich 12. dw 1282/3

Teatr Wielki

DZIŚ — „Straszny dwór", opera Moniuszki.
Sobota, 20. 7. „Farinelli" operetka Zumpego (premjera).
Niedziela, 21. 7. „Mazepa", opera Czajkowskiego.
Poniedziałek, 22. 7. „Trubadur", opera Verdiego.
Początek o godzinie 20.
Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Polski

DZIŚ — „Maman do wzięcia".
Sobota, 20. 7. „Maman do wzięcia".
Niedziela, 21. 7. „Maman do wzięcia".
Poniedziałek, 22. 7. „Maman do wzięcia". (Po raz 50-ty).
Początek o godzinie 20.
Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Nowy

DZIŚ — **„Na dnie"**, Gorkija. — Występ Teatr Rosyjskiego (Stanisławskiego).
Sobota, 20. 7. „Zaślubiny" Gogola. — Gościnny występ Teatru Rosyjskiego (Stanisławskiego).
Niedziela, 21. 7. „Wiśniowy sad". — Występ teatru moskiewskiego (Stanisławskiego).
Poniedziałek, 22. 7. „Potęga ciemnoty". — Występ teatru moskiewskiego (Stanisławskiego).
Początek o godzinie 20.
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

Teatr „Rewja" na P. W. K.

Dziś i codziennie: o godz. 19.15 wielka rewja polska w 19 obrazach „Kulig". — o godz. 22 arcywesoła rewja „Jazda na wystawę".

Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia i w kasie teatralnej ul. Śniadeckich 12. Na P. W. K. Dwór Huggera, Centr. Restauracja PWK.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

Z KULTURY POMORZA

W NAUKOWYM TORUNIU

(Od naszego korespondenta)

Toruń, 17 lipca.

Wydział historyczno-archeologiczny Towarzystwa Naukowego w Toruniu odbył pod koniec czerwca ostatnie przedwakacyjne posiedzenie z referatem prezesa ks. Alfonsa Mańkowskiego „O tzw. bajrowaniu w diecezji chełmińskiej".

Prelegent zajął się na podstawie źródłowych badań specjalnym rodzajem bicia w dzwon kościelny, polegającym na uderzeniu sercem w jedną stronę dzwonu. Zwyczaj ten, niewiadomego pochodzenia, był znany pod osobną nazwą „beiern" (prawdopodobnie od staroniemieckiego „perian") na obszarze dolnych Niemiec, w dolnej Saksonji, w Pomeranji (od roku 1568 — a może już i przedtem), na Warmji polskiej i niemieckiej na Mazurach pruskich, a rozpowszechnił się również w diecezji chełmińskiej.

Skąd i kiedy przywędrowało tu „bajrowanie", zwane także „barowaniem", „barowaniem" i „banerowaniem", określić niepodobna. To jedno jest pewne, że niema ono nic wspólnego z biskupem chełmińskim Beierem (wiek XVIII.), oraz i to, że najdawniejszą wzmiankę o niem znajdujemy w aktach parafjalnych szynwaldzkich z roku 1743-go. Czytamy też o niem niejednokrotnie w przepisach synodalnych diecezji chełmińskiej. Zachował się też ten sposób dzwonienia do dzisiaj w bardzo wielu miejscowościach na Pomorzu.

Liczbę cennych publikacyj Towarzystwa Naukowego pomnożył świeżo wydany zeszyt 1-szy ósmego tomu „Zapisków". Na 32 stronach druku przynosi on rozprawę Marjana Gumowskiego pt.: „Jan Dantyszek i jego medale", oraz obszerny źródłowy artykuł ks. Alf. Mańskowiego o „Lidze Narodowej Polskiej w powiecie kwidzyńsko-gniewskim 1848—1850 roku".

P. Gumowski zajmuje się czterema znanemi medalami biskupa-poety z lat 1529, 1531 i 1532. Na podstawie dotychczasowych badań, oraz źródeł archiwalnych i muzealnych ustala autorstwo Krzysztofa Weiditza jako twórcy obydwu medali z roku 1529 i dwustronnego medalu z roku 1531. Tekst zdobią cztery pięknie wykonane ilustracje z doskonałemi podobiznami obostronnemi medali dłuta Weiditza i z podobizną jednostronnego medalu z roku 1532, dzieła Jana Secundusa.

Przyczynek do dziejów samoobrony żywiołu polskiego w b. zaborze pruskim w połowie ubiegłego stulecia daje ks. Mańkowski w zwięzłym zarysie działalności narodowo-oświatowej, ekonomicznej i charytatywnej, jaką w latach 1848—1850 rozwinęła wśród ludu założona 19. 7. 1848 r. przez dziekana gniewskiego i proboszcza w Lignowach (pow. Gniewski) ks. Ant. Pomieczyńskiego Liga parafjalna lignowska.

Dobiega już też do końca druk okazałego tomu XXXV. „Roczników", w którym znalazła pomieszczenie obszerna monografja p. Tadeusza Mączyńskiego o publicyscie polskim z z XVII. stulecia staroście Kaźmierzu Zawadzkim, oraz I-sza część dużego dzieła ks. d-ra Władysława Łęgi z pradziejów Pomorza, owoc wieloletnich studjów i poszukiwań archeologicznych autora. Ten ostatni plon działalności Towarzystwa Naukowego, obejmujący około 600 stron druku, ozdobiony licznemi ilustracjami na osobnych tablicach, ukaże się już wkrótce na półkach księgarskich.

Adam Münnich.

KSIĄŻKI NADESŁANE

„Bydgoszcz". Przewodnik krajoznawczy, wydany staraniem bydgoskiego oddziału Polsk. Twa Krajoznawczego. Bydgoszcz 1929. Nakł. Drukarni Polskiej.

Tadeusz Wolter. Wzory pisma ozdobnego. Warszawa 1929. Nakł. autora.

Ks. dr. A. Niemancewicz: „Bolszewizm a wychowanie". Lublin 1929. Nakł. autora.

Dr. Zdzisław Kaczmarek: „Z problemów demokratyzacji wychowania". Kraków 1929. Odbitka z Ruchu Pedagogicznego.

„Służba Ojczyźnie". Wspomnienia uczestniczek walk o niepodległość. Redaktorka: M. Rychterówna. Warszawa 1929. Główna Księgarnia Wojskowa.

„Polskie Towarzystwo Krajoznawcze. Rok 1928". Sprawozdanie z działalności.

„RUMAK ŚWIATOWIDA" I JEGO TWÓRCA

Są książki liche, cieszące się niczem niezasłużonem powodzeniem i naodwrót są utwory nieraz pierwszorzędnej wartości, które przechodzą zlekceważone lub zgoła niezauważone. Po dziesiątkach, nieraz i setce lat dokonywa się dopiero ich ekshumacji literackiej i ogłasza się ją jako rewelację. Nasze odkrycie nie sięgnie w tak daleką przeszłość. Chodzi o przypomnienie książki, która ukazała się lat temu 10 (t. j. w r. 1919) czyli w okresie gruntowania państwowości polskiej, gdy umysły ogółu zaprzątnięte były ważnemi wydarzeniami chwili bieżącej, więc sprawy literackie ipso facto musiały zejść na plan dalszy. Była nią powieść satyryczna Tadeusza Żuk-Skarszewskiego p. t. „Rumak Światowida", która w całej pełni zasługuje na to, aby ją na stałe do regestrów literatury zaciągnąć, zaś autor jej, aby się z nim bliżej zapoznać.

Tadeusz Żuk-Skarszewski, małopolanin z urodzenia a Krakowianin ze stałego od wielu lat tu zamieszkania, to człowiek wszechstronnie wykształcony, absolwent dwóch fakultetów: prawnego i filozoficznego, na których studja odbywał w Krakowie i na zagranicznych uniwersytetach oraz wojażer po wszystkich kulturalnych ośrodkach Starego i Nowego Świata. Karjerę pisarską rozpoczął od publicystyki, ogłaszając po rozmaitych perjodykach swoje korespondencje i artykuły treści polityczno-społecznej, jak i literacko-artystycznej treści. Pisarz to o szerokich horyzontach myślowych, o głębokiej kulturze i wyrobionym smaku estetycznym. Ostatnio, w czasie wojny przez swe artykuły polityczne, ujmowane z punktu widzenia niezależnej myśli narodowej, wchodził niejednokrotnie w kolizję z austrjacką cenzurą wojenną, zaś jako jeden z najpoważniejszych dziennikarzy krakowskich otrzymał po koniec roku 1918 stanowisko naczelnika Biura prasowego Komisji Likwidacyjnej, a później znajdował się w Paryżu, Londynie i Ameryce na ważnych placówkach informacyjnych i organizacyjnych.

Samo dziennikarstwo nie zadawalało Żuka-Skarszewskiego; zamierzał popróbować sił w kompozycjach powieściowych. Z podróży do Afryki wywiózł Skarszewski pomysł do egzotycznej, na tle życia współczesnej Kartaginy osnutej powieści, która ukazała się w Poznaniu w r. 1918 p. t. „Pustka". Powieść ta, dowodząca erudycji autora w dziedzinie starożytności fenickich, historji kultury i sztuki, posiadająca ciekawe epizody i niektóre figury o istotnie żywej i plastycznej charakterystyce, w całości jednak jest utworem o mało uchwytnej fabule i trochę zawiłej kompozycji. Zato świetną pod każdym względem jest druga, wspomniana już przez nas na początku powieść Żuka-Skarszewskiego p. t. „Rumak Światowida", która sama wystarczy, aby autorowi zdobyć poważne miejsce pośród współczesnych prozaików polskich.

Główną wartość tej powieści stanowi galerja bystro podpatrzonych i żywo, a przeważnie w karykaturalnym zarysie, odtworzonych typów ze „sfer wyższych". Jest tam jak np. młody hr. Wandalin Sulicki, który za jedyne zajęcie, mające mu wypełnić życie, wybrał sobie kunszt uwodzenia kobiet; jest taki Romuald Sas de Wysocko Niziński, zawodowy gracz w ruletkę i odkrywca niechybnego systemu gry, który w oczekiwaniu na szczęśliwą chwilę przegrywa całą swą olbrzymią fortunę; jest Oyczyc-Gniazdoń, urodzony w Nazaret, studjujący kolejno na uniwersytetach we wszystkich częściach świata, zabity w pojedynku w Monte Carlo Polak wieczny tułacz, któremu całego życia nie starczyło jedynie na to, aby zaglądnąć do Polski, gdzie w Poznańskiem miał dziedziczny majątek; jest udający gentlemena geszefciarz, hr. Borsuk-Borgia, wszędzie i zawsze myślący tylko o robieniu miljonów; są inne podobne, nieraz wprost kopalniane okazy, jak np. na owem zebraniu „śmietanki" galicyjsko-wiedeńskiej w czasie przyjęcia u ks. Maksymiljana, ordynata na Pędzinach reprezentowanej (ze świetną parodją „jaśnie oświeconej" i utytułowanej uczoności w przemowie hr. Durlacha).

Pod ironią (przypominającej miejscami styl „Rozmyślań p. Podfilipskiego") ukrywa się w „Rumaku Światowida" poważne oskarżenie, skierowane przeciwko „wyższym 10-ciu tysiącom". Skarszewski zarzuca tej klasie egoizm stanowy, sybarytyzm, utracjuszostwo, degenerację, a przedewszystkiem brak patrjotyzmu. Nazwał wszakże swą powieść „karykaturą wczorajszą", jakby dla podkreślenia, że chodzi tu o ludzi wczorajszych, o ludzi, którzy w przeszłości odegrali pewną rolę, ale życie przeszło nad nimi do prządku dziennego. Skarszewski nie dostrzega w tej sferze ani jednej dodatniej postaci: jedynym człowiekiem serjo, zdolnym do szlachetnych porywów — jest inżynier Skowyra, syn chłopski, nie wstydzący się swego pochodzenia. Druga postać sympatyczna — to stary profesor Bajda, głoszący wiarę pogańską w „boga ziemi" Swantewita. Przemoc obcych (Niemców) i zaprzaństwo własnych wyznańców obaliły wiarę w tego boga. Ale klątwa spoczęła na zaprzańcach: „W prochu Światowid powalony, ale rumak jego żyw i hula zwolniony od kiełzna! Brakło boga, więc rumak jego włada! Rumak Światowida rozpętany, wyzwolony z karności i ładu biega i szaleje, ponosi, kopytami lotnemi struga wszystkie ziemie świata i nas (Polaków) po wszystkich ziemiach świata włóczy tułaczo!" W tych słowach prof. Bajdy, z którego uczniów jeden tylko Skowyra pozostawał wierny nauce mistrza i ideałom młodości, znajdujemy również wytłumaczenie tytułu powieści, która prezentuje nam Skarszewskiego jako pisarza rasowego, bystrego obserwatora i świetnego karykaturzystę. Zaiste warto ją przeczytać!

Oprócz wspomnianych prac oryginalnych wydał Żuk-Skarszewski parę tłumaczeń z języka angielskiego (m. in. doskonały przekład Dickensa „Nocy wigilijnej"). Ożeniony jest z angielką, ogłaszającą w Anglji i Ameryce przekłady angielskie utworów polskich pisarzy.

Kraków.

Rajmund Bergel.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Ofiary na naukę polską. Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych, wzorem lat ubiegłych, przeznaczył część nadwyżki bilansowej na poparcie instytucyj naukowych. Różne instytucje naukowe i oświatowe otrzymały ogółem 20 tysięcy zł, a m. in. Towarzystwo Naukowe Warszawskie 3 tysiące złotych, Kasa im. Mianowskiego tysiąc zł (np)

Związek Bibljotekarzy, Koło wileńskie, odbyło zebranie z odczytem p. Romany Stefanowskiej p. t. Uwagi dotyczące regulaminów polskich bibljotek uniwersyteckich. (n)

LITERATURA

Mickiewicz dla Francuzów. Towarzystwo „Les amis de la Pologne" wydało ostatnio szereg wydawnictw, związanych z osobą A. Mickiewicza. Wyszły mianowicie „Dziady", „Pan Tadeusz" (w wyjątkach) w tłumaczeniu Gasztowtta, dalej B. Kielskiego „Adam Mickiewicz, jego życie i dzieła, co o nim trzeba wiedzieć" wreszcie broszura p. t. „Hołd Francji dla Mickiewicza". (j. k.)

Dzieła Dickensa na licytacji. Londyńska firma Sotheby and Co urządziła licytację rzadkich wydań książkowych. Na licytacji znalazły się m. in. pierwsze wydania utworów Dickensa. Siedem z nich osiągnęło w sprzedaży dość wysoką sumę łączną — 106 tys. zł. Najwyższą cenę osiągnęło wydanie książki „Powieść o dwu miastach". Książka zaopatrzona była w dedykację włosnoręczną Dickensa Jerzemu Eliotowi i datę 1859 r. Została na licytacji sprzedana za 52 tys. zł. Z innych książek najwyższą sumę 48 i pół tys. zł. osiągnęły Tomasza De Quincy'ego „Wyznania zjadacza opjum". (zo)

OCHRONA ZABYTKÓW

Zabytki na wystawie w Łowiczu. Sala, w której mieści się dział architektury i zabytków na okręgowej wystawie regjonalnej w Łowiczu, posiada strop z drzewa modrzewiowego, ręcznie malowany w kwietne girlandy. Wśród eksponatów zwracają uwagę: zdjęcia architektonicznych zabytków, wystawiane przez urząd konserwatorski, okazy majoliki niemirowskiej ręcznie malowane, rzeźby, rysunki, zbiory broni pp. Dziechcińskich z kutnowskiego. Pięknym zabytkiem jest toaleta z porcelany saskiej, podarowana przez Stanisława Augusta hrabiance Agnieszce Opockiej w dniu jej zaślubin z Rejmundem Rembielińskim. (oz.)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

30 rocznica pierwszej wystawy F. Ruszczyca w Wilnie. Z Wilna piszą nam: Trzy dzieści lat mija od czasu, gdy Wilno poraz pierwszy miało sposobność zapoznać się z twórczości art. malarza F. Ruszczyca dzisiaj profesora na Wydziale Sztuki naszego Uniwersytetu. Wystawa r. 1899, zorganizowana przez mec. S. Bułkarowskiego mieściła się w lokalu szkoły technicznego rysunku dla rzemieślników. Między obrazami innych znakomitych artystów polskich, znajdowało się na niej kilka studjów pejzażowych z nad Bałtyku, pędzla F. Ruszczyca. Wkrótce potem wystawiał on w Wilnie cały szereg krajobrazów m. in. „Stary młyn". Należy wspomnieć, że późniejsze wystawy sztuki w Wilnie zgromadzały takie płótna, jak W. Gersona, „Krzyżacy", W. Podkowińskiego „Szał", obrazy Juljusza Kossaka, K. Alchimowicza i in. W roku 1903 dzięki zabiegom prof. Ruszczyca sztuka krakowska wystawiła wspaniałe kolekcje obrazów S. Wyspiańskiego, I. Stanisławskiego, L. Wyczółkowskiego, K. Pochwalskiego, O. Boznańskiej, F. Ruszczyca, St. Siestrzeńcewicza i in. Były też rzeźby Dunikowskiego i Laszczki. (kw)

KRAJOZNAWSTWO

Projekt budowy schroniska krajoznawczego w Jastarni. Na ostatniem posiedzeniu oddziału morskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Gdyni, na wniosek prezesa inż. Głogowskiego postanowiono przystąpić energicznie do starań około uzyskania terenu pod budowę schroniska krajoznawczego w Jastarni. (j. k.)

Ochrona swojszczyzny na Podhalu. Znany działacz krajoznawczy i znawca spraw muzealnictwa regjonalnego w Polsce p. J. Zborowski ogłasza w jednym z ostatnich numerów „Ziemi" swój referat, wypowiedziany podczas dyskusji w sprawie podniesienia i utrwalenia życia kulturalnego na Podhalu w marcu bieżącego roku. W uwagach swoich, które noszą tytuł „Ochrona swojszczyzny, przemysł ludowy na Podhalu; postulaty ludności miejscowej i przyjezdnych" — stara się autor bliżej określić te wszystkie zadania, które w interesie ogólnej kultury narodowej i rozrostu gospodarczego Podhala, jako pasma uzdrowiskowego, wykonać należy w tym odcinku regjonalnym. Stwierdziwszy wielkie zaniedbania, jakie na polu konserwacji kultury ludowej nie tylko na Podhalu można obserwować i ustaliwszy wnioski, jakie z takiego zaniedbania wypłynąć mogą na przyszłość i osłabić całokształt kultury narodowej — podaje Zborowski metody przeciwdziałania zanikowi etnograficznego piękna, sposoby ochrony swojszczyzny. Artykuł powyższy, utrzymany w rzeczowym tonie, daje całokształt tych potrzeb i zadań, jakie dziś w dziedzinie kulturalnej istnieją na Podhalu. (j. k.)

Muzeum wołyńskie. W Łucku odbyło się otwarcie i poświęcenie muzeum „Wołyńskiego Towarzystwa krajoznawczego i opieki nad zabytkami". Muzeum zajmuje narazie sześć sal. Wypełniające te sale zbiory odnoszą się przeważnie do ziemi wołyńskiej. (oz)

VARIA

O Argentynie. Redakcja argentyńskiego dziennika „La Razon" w Buenos Aires, ukazującego się w nakładzie 200.000 egzemplarzy, przesłała nam swój specjalny kalendarz na rok 1929, będący wyczerpującym i bardzo obszernym informatorem o życiu politycznem, gospodarczem, społecznem i kulturalnem Argentyny. Liczne fotografje i rysunki, umieszczone na zgórą 400 stronach tekstu, obrazują w ciekawy sposób postęp i rozwój tej bogatej i pracowitej republiki południowo-amerykańskiej. Specjalny dział poświęcony jest wystawie w Sewilli, której celem jest przedstawienie więzów, łączących państwa Ameryki z macierzą hiszpańską.

Przewodnik po Bydgoszczy. Wyszedł z druku nowy, w estetycznej szacie przez Drukarnię Polską T. A. w Poznaniu wydany, przewodnik krajoznawczy po Bydgoszczy i najbliższej okolicy. Opis „Bydgoszczy dzisiejszej" poprzedzają szkice historyczne: „Dzieje Bydgoszczy" „Rządy Prus i Księstwa Warszawskiego" i „Pochodzenie nazwy miasta" oraz szkic J. Morelewskiego „Krajobraz morfologiczny okolicy Bydgoszczy". Tekst przewodnika opracował red. K. Fiedler. Uzupełnia go duża ilość fotografij i rycin oraz 2 plany miasta: z XIV wieku i z czasów obecnych. Dziełko ma ładny wygląd, poręczny format, jest ułożone przejrzyście i odda zwiedzającym Bydgoszcz wyborne usługi. (k)

Jutro:

ZE WSPOMNIEŃ O FAŁACIE

przez

Ludwika Pugeta

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

Powitanie Polaków zagranicznych

Dziś przedpołudniem o godzinie 11.15 w westybulu reprezentacyjnym P W K. nastąpiło uroczyste powitanie przedstawicieli Polaków z zagranicy, przybyłych wczoraj do Poznania z Warszawy w liczbie przeszło 140 osób.

Wkraczających na salę powitały dźwięki mazurka Wieniawskiego, odegranego na wielkich organach.

Przemówienie powitalne, pełne serdecznych akcentów, wygłosił prezes zarządu i naczelny dyrektor P. W. K p. dr. Wachowiak. W imieniu rządu witał przybyłych p. minister Bertoni, zaś odpowiedział prezes zjazdu Polaków z zagranicy, poseł na sejm łotewski p. Wilpiszewski, który zaznaczył, że delegaci siedmiu miljonów Polaków, zamieszkałych na wychodźtwie, przybyli do Poznania, aby pokłonić się nisko Ziemi Wielkopolskiej, kolebce narodu polskiego i złożyć hołd Powszechnej Wystawie Krajowej, pokazowi twórczej pracy narodu.

Po dokonaniu zdjęcia fotograficznego, goście, podzieleni na cztery grupy, poczęli zwiedzać wystawę.

Sporty zimowe w pałacu wychowania fizycznego

Nie ulega wątpliwości, że obok hippiki sporty zimowe wprowadziły nas na szerszą arenę międzynarodową. Znane są wszystkim sukcesy odniesione przez naszych narciarzy, czy to w Chamonix czy w Cortina d'Ampezzo, St. Moritz, w Czechach, Finlandji, czy wreszcie na ostatnich mistrzostwach F. I. S.'u w Zakopanem, gdzie przy udziale reprezentacyj całego prawie świata zdobyła Polska trzecie miejsce po takich potęgach jak Norwegja i Finlandja.

Takie same zimowe triumfy święcili w świecie nasi hokeiści. Wystarczy przypomnieć tylko sukcesy tegoroczne w Davos, a potem zdobycie wicemistrzostwa Europy w Budapeszcie.

Sporty zimowe są reprezentowane w „Pałacu Sportowym" przez trzy związki: „Polski Związek Narciarski", „Polski Związek Hokeja na lodzie" oraz „Polski Związek Łyżwiarski".

W osobnej ubikacji na parterze mieszczą się eksponaty P.Z.N. Na wstępie wita nas wykonany precyzyjnie model, jednej z największych w świecie skoczni na Krokwi. Posuwamy się dalej i oglądamy bogato reprezentowany dział sprzętu narciarskiego. Wszelkiego rodzaju narty, wiązania różnych typów, smary do nart, buty i t. d.

Na ścianach porozwieszane wykresy ilustrujące udział Europy w mistrzostwach F. I. S.'u w Zakopanem, ilość startujących oraz ilość miejsc zdobytych przez poszczególne państwa na tych mistrzostwach. Dalej oglądamy przejrzyście przedstawione wyniki sportowe, a więc rekordy skoków z podaniem skoczni na których je ustanowiono, tabelę mistrzów Polski, zwycięzczynie w biegach pań, wzrost ilości klubów i członków zrzeszonych w P. Z. N. itd. Większą uwagę skupia na sobie tablica profilów polskich skoczni, począwszy od największej na Krokwi, a skończywszy na najmniejszej w Zwardoniu. Na środku sali mieści się gablotka ze zgromadzonemi dziełami bibljoteki narciarskiej, odznakami i żetonami, całość zaś stoiska uzupełniają efektowne zdjęcia naszych gór w zimie oraz zbiór afiszów reklamowych P. Z. N.

W osobnej salce mieszczą się „Polski Związek Hokeja na Lodzie" oraz „Polski Związek Łyżwiarski".

Pierwszy obrazuje swą działalność przy pomocy wykresów wykazujących liczbę towarzystw zrzeszonych w P. Z. H. L., ogólną liczbę drużyn w Polsce, liczbę spotkań w sezonie, stan liczebny zawodników itd. Przez porównywanie z tabelami roku ubiegłego spostrzegamy odrazu żywiołowy rozrost tej gałęzi sportu w Polsce. Całość stoiska uzupełniają liczne zdjęcia naszych hokeistów na turniejach zagranicznych w Davos, St. Moritz i innych oraz turniejów krajowych m. i. z ostatniego turnieju w Krynicy.

Trzecim wreszcie z kolei jest „Polski Związek Łyżwiarski". Wiadomo, że łyżwiarstwo jest u nas bodaj że najniżej stojącą gałęzią sportu. Brak odpowiednich torów i rzadko korzystne warunki atmosferyczne nie pozwalają na racjonalny trening, co w konsekwencji odbija się na wynikach. Pracę organizacyj obrazują wykresy wyczynów polskich łyżwiarzy na mistrzostwach, liczebny stan członków, rozwój P. Z. Ł., wreszcie nieliczna bibljoteka i kilka zdjęć naszych mistrzów.

Nie można tutaj pominąć stoiska 3 pułk. strzelców podhalańskich, który tak świetnie spisał się w roku bieżącym w biegu patrolowym na mistrzostwach F. I. S.'u. Oglądamy więc model skoczni pułkowej w Zwardoniu, wykresy urządzeń sportowych pułku, tablice, ilustrujące ilość zdobytych nagród itd. Prócz sprzętu narciarskiego znajdują się tam nagrody i trofea zdobyte bądź to na zawodach ogólnych, bądź też na mistrzostwach armji, przyczem efektownie przedstawia się wielkich stosunkowo rozmiarów figura narciarza, zdobyta w zawodach zespołowych w ostatnich trzech latach Prócz tego znajduje się tam cały szereg nagród, dyplomów i zdjęć obrazujących pracę pułku.

Osobne wreszcie miejsce zajmują sporty zimowe w szkołach. Tutaj jednakże rozwój ich jest hamowany brakiem odpowiednich urządzeń i warunków atmosferycznych. To też sporty zimowe rozwijają się w szkołach przedewszystkiem na kresach a na czoło wysuwa się liceum Krzemienieckie, które wystawiło swe osobne stoisko w „Pałacu Wychowania Fizycznego". Na całość stoiska składa się sprzęt narciarski oraz hokejowy, wykonany przez uczniów zakładu; dalej zdjęcia, wykresy itd., a wyniki osiągane przez uczni liceum są bardzo obiecujące

Spływ wioślarzy

Dziś wyrusza z Modlina pod Warszawą drogą wodną do Poznania flotylla 30 łodzi sportowych z załogą stu kilku wioślarzy. Flotylla ta w drodze do Poznania z dniem każdym będzie się powiększała, gdyż stopniowo przyłączą się do niej załogi z Płocka, Włocławka, Torunia, Bydgoszczy, Kruszwicy, Konina i Kalisza, tak, że w dniu 28 lipca wpłynie do Poznania 150 wioślarzy z całej Polski na 40 łodziach.

Arcyciekawa impreza ta, niebywała dotąd nosi miano: „Ogólnopolski spływ wioślarski na P. W. K."

Celem spływu jest Powszechna Wystawa Krajowa, z okazji której wioślarze polscy pragną wyczynem sportowym wskazać do niej drogę — nawet wodną — i zbiorowo zamanifestować swój podziw i uznanie dla potężnego wysiłku, jakim było stworzenie historycznej P. W. K. na dziesięciolecie Odrodzenia Państwa Polskiego.

Dzień przybycia spływu do celu, czyli niedziela 28 lipca, będzie dniem wielkiego święta wioślarskiego. W dniu tym bowiem zjedzie koleją do Poznania mnóstwo wioślarzy, którym czas nie pozwolił wziąć udziału w spływie wodnym. Przyjadą koleją, aby obecnością swą przyczynić się do uświetnienia uroczystości, związanych z powitaniem uczestników spływu, przedewszystkiem zaś, aby wspólnie z nimi zwiedzić P. W. K.

Na spotkanie dzielnych wioślarzy wyruszy pod Puszczykowo bardzo wiele łodzi poznańskich klubów wioślarskich.

Z imprez sportowych P. W. K.

Konkurs premjowania konia do polo

Konkurs premjowania konia do polo wyznaczony na 25 b m. przeniesiony został na sobotę, 20 b m.

Komitet sędziowski, złożony z attaché bryt. w Warszawie płk. Martina, attaché bryt. w Budapeszcie mjr. Morgana, przedstawiciela Polo-Clubu w Warszawie p. Woynowicza, oraz mr. Aleksandra, postanowił podzielić konkurs, jak następuje:

Klasa A. Najlepiej wytrenowane wojskowe polo konie. Nagrody 500. 300 i 200 zł ofiarowane przez f-my General Motors oraz Kooprolna. Przewodniczącym jury płk. Zachorski.

Klasa B. Klacze zdatne do chowu polo-koni, należące do właścicieli prywatnych; nagrody f-my General Motors 1 000 i 500 zł. Przewodniczącym jury prezes Wlkp. Izby Rolniczej.

Klasa C. Konie zdatne do gry w polo, należące do osób prywatnych, które nie brały dotąd udziału w grach publicznych; nagrody f-my Kooprolna 500. 300 i 200 zł, z których połowę bierze właściciel, połowę zaś trener Konie mają być wyprowadzone na wędzidle w razie potrzeby mogą być wypróbowane pod siodłem.

Klasa D. Konie do polo napół gotowe, należące do właścicieli prywatnych, które nie grały w polo przed rokiem 1929. Konie należy przedstawić pod siodłem na wędzidle lub munsztuku, wytok stały dozwolony. Nagrody f-my General Motors 700, 400 i 200 zł do podziału, jak w klasie C.

Klasa E. Najlepiej utrzymany i osiodłany polo-koń, nagroda 200 zł f-my General Motors, z której połowę otrzymuje ordynans lub chłopiec stajenny.

Klasa F. Konkurs dostępny dla najlepszych polo-koni, urodzonych w Polsce; nagroda wielki puhar f-my General Motors, oraz 700 zł dla jeźdźca, który przygotował konia; 2) 300 zł dla jeźdźca. Przewodniczącym jury we wszystkich klasach za wyjątkiem A i B jest płk. Martin.

Ogrodnictwo na P. W. K.

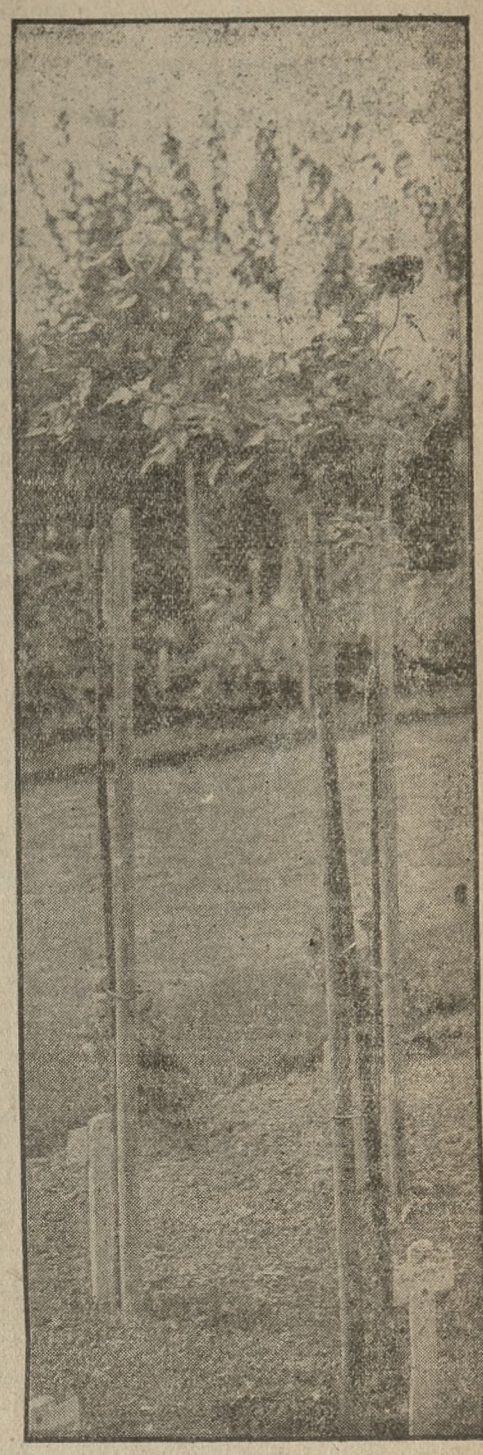

Na terenie „E", obok półek doświadczalnych kwitną sztamowe róże.

Właściciel losu nr. 76 508

Do Poznania przybył p. Ludomir Kozłowski, student architektury uniw im. Batorego w Wilnie, celem podjęcia głównej wygranej, która w wartości 75000 zł na loterji fantowej P. W. K. padła na los, znajdujący się w jego posiadaniu.

Jak się dowiadujemy, p. Kozłowski zrezygnował z urządzenia czteropokojowego mieszkania lub materjału budowlanego na budowę domu o 12 pokojach; wolał wziąć w gotówce sumę 63.750 złotych.

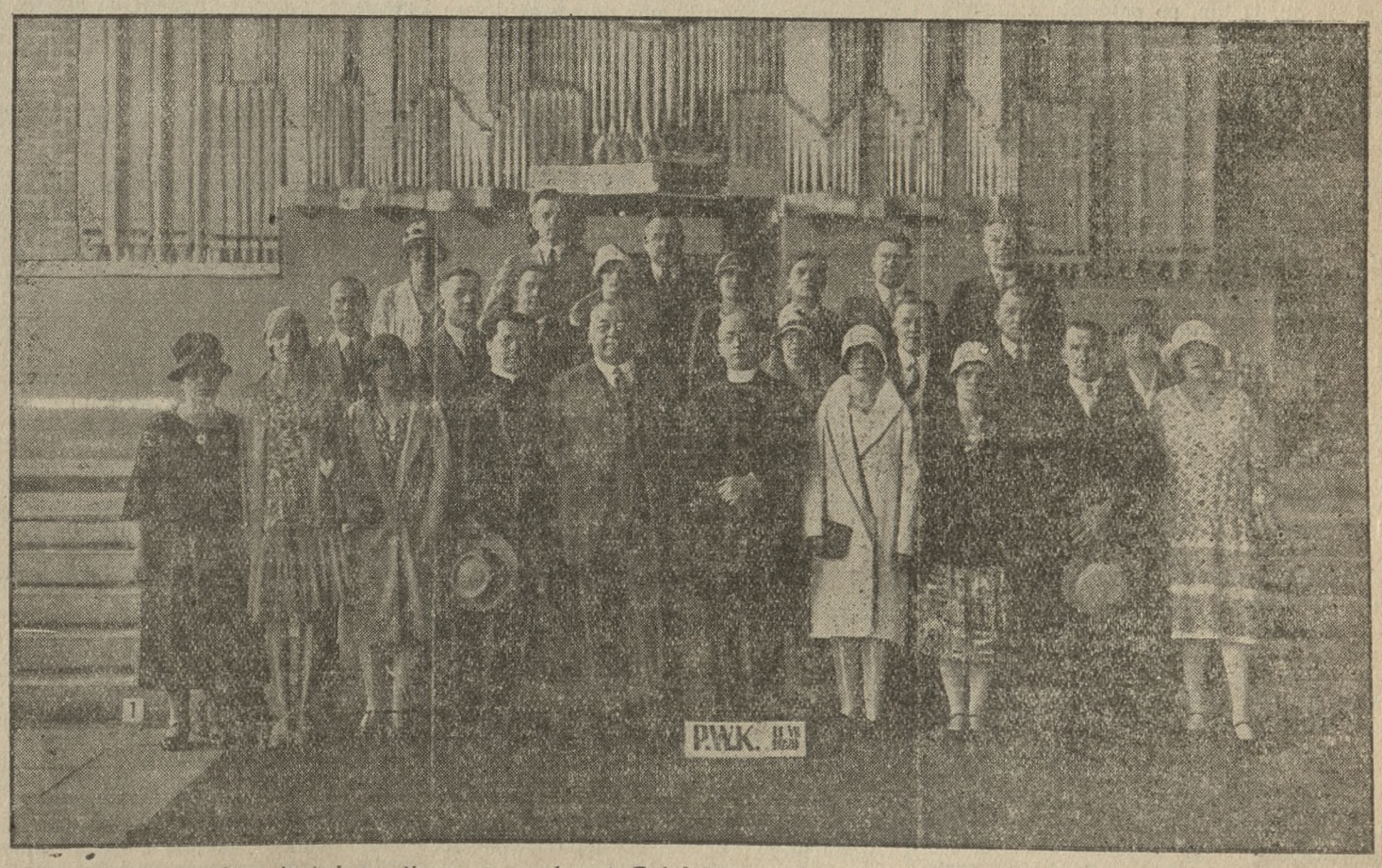

Zdjęcie nasze przedstawia jedną z licznych wycieczek Polaków z Ameryki, przybyłych do Poznania celem zwiedzenia P. W. K. Wycieczkę powyższą prowadzą ks. proboszcz dr. Jasianowski z Bound Brook, New York i ks. dyr. Michał Działuk, Utica, New York (w pośrodku, z lewej ku prawej)

Wylew rzek w Małopolsce

Straty są olbrzymie

Według nadchodzących wieści, ostatnia powódź w Małopolsce Wschodniej spowodowała olbrzymie straty. W powiecie Dolina straty wynoszą 1.200.000 zł. w pow. Kałusz - Kołomyja 480.000 zł. Nadworna 375.000 zł. Najbardziej ucierpiały drogi kołowe, mosty są zniszczone.

Najpoważniejsza sytuacja trwa jeszcze ciągle w pow. kosowskim. Rzeki Czeremosz, Rybnica i Rebeka przybierają tak silnie, że najstarsi ludzie nie pamiętają takiego wylewu. Wylew obecny jest wyższy, aniżeli w słynnej katastrofie r. 1927.

Ogółem 14 gmin na prawym brzegu Czeremosza pozostaje dotąd odciętych od komunikacji. Rozpętany żywioł zmienił koryto rzeki Czeremosza. W Żabiu wyłowiono zwłoki kobiety lat około 40. Rzeka niesie mnóstwo drzewa, jak tratew i bali. W Kutach duże straty w domach. Komunikacja z Kosowem odbywa się z przesiadaniem.

Straty w plonach rolnych nieobliczone, wobec odcięcia komunikacji z 14-tu gminami. W 30 pozostałych gminach pow. kosowskiego obliczone są straty na polach i łąkach na sumę półtora miljona złotych.

Z Roztoki nad Czeremoszem, jednej z 14 gmin, z któremi podmyte drogi uniemożliwiają komunikację, nadchodzi wiadomość o zalanych wodą dziesięciu domach. Trzy domy woda zabrała zupełnie. Dotąd odciętych od świata jest jeszcze 60 domów. Czeremosz zmienił koryto i płynie środkiem wsi. W okolicach odciętych ludność już obecnie przymiera z głodu.

Ze Śniatyna donoszą: Woda na Prucie osiągnęła poziom, nienotowany od pół wieku, mianowicie 5 i pół metra nad poziom normalny. W gminie Zaxale ewakuowano 10 domów. W Horelo 10 domów. Wody zalały przysiołek na przedmieściu Śniatyna. Ewakuowano 20 domów.

Z Horodenki donoszą: Na Dniestrze woda wynosi 6.42 m. ponad normę. Komunikacja kołowa Żydaczów - Stryj przerwana. W powiecie stanisławowskim, w Komorowie, woda zabrała cały dom.

Śp. Jan Pankalla

W Truskawcu zmarł, dokąd był się udał dla poratowania nadwątlonego zdrowia, znany szerszemu ogółowi, obywatel poznański, śp. inż. Jan Pankalla, założyciel i b. współwłaściciel firmy meljoracyjnej Pankalla i Kreuz.

Urodzony w r. 1865 w Ostrowskiem w Wielkopolsce, uczęszczał do gimnazjum w Ostrowie, po ukończeniu którego studjował na wydziale filozoficzno-matematycznym, a później inżynierji w Berlinie. Jakkolwiek ukończył studja filozoficzno-matematyczne z patentem, nie poświęcił się zawodowi nauczycielskiemu w tym zakresie, lecz oddał się zajęciu praktycznemu i kondycjonował przez długi szereg lat w poważnych przedsiębiorstwach eksportowo - zbożowych, najpierw w Berlinie, a następnie w Hamburgu. Powróciwszy do kraju, osiadł na stałe w Poznaniu, gdzie do wspólności z inż. Tadeuszem Kreuzem otworzył własne przedsiębiorstwo meljoracyjne pod firmą Pankalla i Kreuz, doprowadzając je z czasem do znacznego rozkwitu. Wycofawszy się po latach z tego przedsiębiorstwa, był czynnym przez kilka lat w Banku Związku Spółek Zarobkowych, w którym dzierżył kierownictwo działu administracyjnego, a następnie, już po przewrocie politycznym, kierownicze czynniki Banku Przemysłowców w Poznaniu, w uznaniu jego zdolności fachowo - kupieckich, powołały go na członka głównego zarządu Banku.

Jego cicha a pożyteczna czynność zawodowa jednak nie absorbowała mu wszystkiego czasu, aby nie mógł oddawać się i pracy społecznej. Widzimy go bardzo czynnego w Tow. Kolonji Wakacyjnych „Stella", Tow. Pomocy Naukowej im. Karola Marcinkowskiego i innych. W życiu politycznem, może z powodu wrodzonego cichego i spokojnego usposobienia, wybitniejszego udziału nie brał.

Z ś. p. Zmarłym zeszedł do grobu człowiek nieprzeciętnej miary, którego cechowały piękne zalety charakteru i umysłu. Śmierć zaskoczyła go niespodzianie w drodze ze zdroju, dokąd był się udał, jak to codziennie czynił, po wodę zdrojową.

Śmiertelne szczątki śp. Zmarłego przewieziono do Poznania, gdzie pogrzeb odbył się dn. 17 bm. po południu z kostnicy Zakładu św. Józefa na cmentarz świętomarciński przy ul. Bukowskiej. Kondukt żałobny prowadził proboszcz parafji św. Marcina, ks. prałat Mayer w asyście sześciu księży. R. i. p.!

Ruch wycieczkowy w Gdyni

Napływ wycieczek był, jak dotąd, dosyć znaczny. Przeważały wycieczki szkolne w ogólnej ilości 142 z 4 337 uczestnikami. Wycieczki obywatelskie napływać poczęły od połowy czerwca i do dnia 10 lipca, było ich 38 w liczbie 2 015 osób. Wycieczki zagraniczne głównie reprezentowane były przez Polaków z Ameryki w ilości 12 z ogółem 2 449 osób. Poza tem przybyła wycieczka sokolstwa czechosłowackiego w ilości 750 sokołów, w tem 180 sokołów Polaków z Czechosłowacji. Wśród wycieczek Polaków z Ameryki jako ważniejsze należy wymienić wycieczki Polskiego Związku Narodowego, Katolickiego Polsko-Rzymskiego, wycieczki Sokołów, z których największa przybyła dnia 26. 6. 29 r. z prezesem Sokoła Polskiego w Ameryce pułkownikiem dr. Starzyńskim na czele.

Z pośród wycieczek krajowych wyróżniały się ilością wycieczka Ligi Morskiej i Rzecznej w dniach 28, 29 i 30 czerwca w ilości 650 osób i wycieczka szkół powszechnych z Białegostoku w ilości 350 osób, która przybyła do Gdyni przez Poznań dnia 24. 6. r b.

Uruchomienie przez magistrat m. Gdyni (Wydz. Tur. Kąp.) dwóch sezonowych domów turystycznych) w szkole powszechnej i barakach akademickich Br. Pom.) ogółem na 360 miejsc pozwoliło na sprostanie zadaniu taniego i dogodnego przenocowania a nawet wyżywienia wycieczek. Rozlokowaniem wycieczek, udzieleniem informacyj, dostarczeniem przewodników zajmuje się specjalnie zorganizowane biuro informacyjno-turystyczne (składowa część Wydz. Tur. Kąp.) znajdujące się w kiosku przy dworcu (telefon nr. 1101).

W sprawie kultu nagości

Głównym propagatorem kultu nagości we Francji jest lekarz paryski, Vachet, który stara się wykazać, że kult nagości niema wcale żadnych szkodliwych następstw pod względem moralnym, a nawet przeciwnie, stanowi znakomity środek wychowawczy, dzięki któremu da się we właściwy sposób ująć ze stanowiska pedagogji kwestję seksualną.

Obecnie wobec rozwijanej przez dr. Vacheta propagandy w Belgji, w kwestji powyższej wypowiedział się imieniem reprezentowanych przez się stowarzyszeń prezes belgijskiego Związku lekarzy św. Łukasza, będący równocześnie prezesem Ligi moralności publicznej. Chociaż znaczenie zdrowotne działania promieni słonecznych i powietrza na ciało ludzkie jest uznane przez wszystkich lekarzy, to jednak wprowadzenie w życie takiej metody higjenicznej, któraby starała się o rozkrzewienie kultu nagości, byłoby równoznaczne z zaprzeczeniem wszelkiego postępu i cywilizacji. Propagowanie nawrotu do trybu życia ludzi pierwotnych bez względu na osiągnięty w ciągu stuleci postęp, jest błędem zarówno z punktu widzenia psychologji, jak i higjeny. Poczucie wstydu, które leży w naturze człowieka, stanowi właśnie ten olbrzymi postęp. Kult nagości spędza wsposób radykalny uczucie wstydu z czoła. Twierdzić, wbrew doświadczeniom, że zanik odzieży będzie znakomitym środkiem, który wypleni całkowicie pożądliwość, to znaczy nie znać natury ludzkiej. Zatracenie wstydu byłoby najpoważniejszą szkodą, wyrządzoną ludzkości, a wychowawcze skutki kultu nagości okazałyby się wprost chorobliwemi. Kult nagości to panowanie cielesnego i zwierzęcego życia, co, całkiem naturalnie, zgodnie z prawami psychologji, musi prowadzić do rozbudzenia seksualizmu.

Jak słusznie pisze „Revue Catholique des Idées et des Faits, bardziej prawdopodobnem jest, że pod płaszczykiem higjeny i zdrowia chodzi tu o uczynienie nowego wyłomu u samych podstaw w organizacji społecznej, co, gdyby się udało, musiałoby doprowadzić do upadku całą społeczność.

Kult nagości, rozwody, system neomaltuzjański — wszystko to są świadomie i celowo szerzone w społeczeństwie zarazki, burzące i powodujące rozkład. Wprawdzie wielu zwolenników kultu nagości jest dalekich od hołdowania mu w tym właśnie, uświadomionym sobie celu, to jednak absolutnie nie można twierdzić, że kult nagości prowadzi do dobra i cnoty. Skutek kultu nagości, gdyby się on rozpowszechnił, byłby taki, że, wobec istnienia wielu osób słabych, ułomnych, obciążonych wadami i zboczeniami, niemoralnych, ludzkość pogrążyłaby się całkowicie w niemoralności i nieobyczajności.

K. A. P.

Książe Walji

Niedawno książę Walji, syn angielskiego króla Jerzego, obchodził 35 rocznicę swoich urodzin. Ta skromna uroczystość familijna wzbudziła jednak wielkie zainteresowanie. Powodem była obietnica księcia Walji, dana członkom rodziny, namawiającym go do ożenienia się, iż uczyni to, gdy skończy 35 lat życia.

Czy też książę dotrzyma obietnicy? — oto było pytanie, które w dniu tym zadali sobie wszyscy Anglicy, ciekawi przebiegu uroczystości.

Naród angielski chętnie cytuje przykład królowej Elżbiety, która zachowała do śmierci panieństwo, nie chcąc aby związki rodzinne przeszkadzały jej w administracji państwowej, ale myśl bezżennego króla wydaje mu się nie do zniesienia.

Dlatego też od kilku lat każdy Anglik wysila swój spryt w celu znalezienia księciu odpowiedniej narzeczonej i w ciągu ostatnich 1 0lat, conajmniej dwanaście razy anonsowano publicznie zaręczenie się młodego księcia. Gdyby książę poślubił wszystkie narzeczone, które przysądzała mu opinja i plotka publiczna, pobiłby napewno rekord małżeński, ustanowiony przez króla Henryka VII i jego sześć żon.

Mówiono więc najpierw o wielkiej księżniczce Oldze, córce cara Mikołaja II, potem w roku 1914 ogłoszono zaręczyny księcia z córką Wilhelma Wiktorją Ludwiką; później na liście narzeczonych księcia figurowały: księżniczka włoska Jolanta, Beatrycza, infantka hiszpańska, księżna Marja rumuńska, jej siostra księżniczka Elżbieta, księżniczka duńska Małgorzata, księżna grecka Helena i in.

Mówiono, że książę prowadzi specjalny album, w którym notuje imiona swoich przyszłych żon i umieszcza ich fotografje. W albumie tym imię księżniczki szwedzkiej Ingrydy znalazło się na ostatniem miejscu, sądzono więc, że jej przypadnie zaszczyt zostania przyszłą królową angielską. Żadna z poprzednich kandydatek nie miała tylu i tak poważnych szans. Podczas odwiedzin jej w Londynie zawsze towarzyszył jej młody książę i nikt nie wątpił że miłość połączyła ich losy. Nazajutrz po balu w poselstwie szwedzkiem ukazała się w prasie wiadomość o zaręczynach i choć oficjalne czynniki zaprzeczały nikt w zaprzeczenie to nie uwierzył. Opinja publiczna naznaczyła już datę ślubu na dzień 35 rocznicy urodzin księcia.

Dzień ten spędzał książę jednak spokojnie w otoczeniu przyjaciół w swej miejskiej rezydencji w Middleton. Po południu udał się tylko samochodem do Windsoru, aby złożyć wizytę swym królewskim rodzicom.

Opinja publiczna angielska jest zaniepokojona. Nie wie bowiem, ile jeszcze fotografij przybędzie do książęcego albumu.

W obliczu gilotyny

Francuskie kroniki policyjne zawierają ciekawą rubrykę, której tytuł brzmi: „ostatnie słowa skazańca". Niejeden literat, badacz duszy ludzkiej, wertował karty tego niesamowitego pamiętnika, usiłując odgadnąć tajemnicę duszy Troppmana, czy innego Landru. Każdy bowiem z „kochanków pani Gilotyny", tak brzmi nieoficjalna nazwa skazańców, odchodząc ze świata odczuwał nieprzepartą chęć rzucenia ludzkości paru słów na pożegnanie, słów, któreby przeszły do historji. Każdy zbrodniarz jest cokolwiek kabotynem, był nim Neron, który konając wołał: — „oj! jakiż artysta ginie!", był nim i słynny truciciel doktór Pommerays, który wchodząc na stopnie gilotyny, spojrzał w słońce i zadeklamował z patosem: — „jak smutno jest umierać w taki wesoły ranek".

Trzeba przyznać, że Francuzi wybrali na miejsce kaźni uroczy zakątek, który nawet skazańców nastraja poetycznie. Podwórko więzienne, na którem wznosi się gilotyna, ukryte jest w zadrzewionej, rozbrzmiewającej świergotem ptaków dzielnicy. Nieraz podczas egzekucji odezwie się słowik, a razu pewnego na szczycie gilotyny u stóp której klęczał skazaniec, siadły dwa wróble.

Skazańcy dzielą się na dwie kategorje — tych którzy nie boją się śmierci i tych, którzy tracą rezon na widok szafotu. Do tych pierwszych należeli dwaj Polacy — Władek Zinczuk i Pachowski, ścięci roku zeszłego. Pachowski szedł na śmierć spokojnie, ale nie odezwał się ani razu. Władek natomiast patrząc na spadającą głowę przyjaciela rzekł śmiejąc się: — „szybko działa ta wasza maszynka", poczem odrzuciwszy papierosa skłonił się przed swoją adwokatką i pocałował ją w rękę „na pożegnanie".

Pewien Arab, piękny jak szeik z bajek wschodnich, dla dodania sobie odwagi zawołał do obecnych: — Jak się państwo miewacie? Dzień dobry! — Porucznik Anastay, który zamordował swoją dobrodziejkę, rzekł do kata z uśmiechem: Dziękuję!" Gausset, herszt bandy t. zw. Ijońskich opryszków oświadczył obecnym, że jest szczęśliwy. Za chwilę będę wolny"... Pewien zawodowy zbój rodem z Tuluzy, niejaki Allieres, najprzód podziękował swemu adwokatowi za świetną choć nieudaną obronę, następnie przemówił w te słowa do księdza: Księdzu dobrodziejowi podziękuję już tam, „na górze", bo się niewątpliwie spotkamy w niebie. Przecież umieram pogodzony z Bogiem i przyjęty skruchą jak uczciwy chrześcijanin. — A kładąc głowę w otwór gilotyny dodał jeszcze: „Niech żyje prezydent — pomimo, że nie chciał mi darować życia".

Anarchista Dawid, który zamordował dwie staruszki dla znikomej sumy trzech franków, przygotował zawczasu „ostatnią mowę" i wyjednał u kata zezwolenie na wygłoszenie jej u stóp gilotyny. Wyraził przytem życzenie, by jaknajwięcej ludzi było obecnych podczas egzekucji.

— Oznajmiam wam — mówił dziwny ten skazaniec — iż nawróciłem się do Boga i że ani gilotyna, ani śmierć nie budzą we mnie przerażenia. Niechaj młodzi ludzie unikają szynku i złego towarzystwa, Chrystus przebaczył łotrowi — w Jego imieniu przebaczcie mnie. A teraz — naprzód. — Niech żyje Francja!

Prasa radykalna potępiła Davida nazywając go podłym zdrajcą i odszczepieńcem.

Bandyta Moreux klękając u stóp gilotyny zawołał: oto do czego prowadzi grzech! — Apasz paryski Jean z przydomkiem Tapage, chłopak dwudziestoletni rzekł w ostatniem słowie: Niechaj śmierć moja będzie odstraszającym przykładem dla moich rowieśników.

Alzatczyk Schinderhannes, cyniczny zbrodniarz i sadysta, zachowywał się podczas egzekucji w sposób wyzywający — Panie kacie — proszę najprzód zrobić próbną egzekucję, bezemnie Nie mam zaufania do waszych wynalazków — A kiedy przekonał się, że gilotyna funkcjonuje bez zarzutu, zawołał: „Przedstawienie rozpocznie się za chwilę. Uwaga!" A wskazując palcem na kobietę, wychylającą się z okna sąsiedniej kamienicy, zawołał: — Panieneczko, więcej na prawo — będzie lepiej widać!" Fatalizmem ludzi pierwotnych nacechowane były ostatnie słowa murzyna Rosaire: — Umiera się raz tylko..."

Kula od której zginął Kazimierz Pułaski.

Wśród wielu pamiątek po Pułaskim, które przywiezione zostaną do Sawanah na uroczysty obchód 150-lecia śmierci bohatera Polski i Stanów Ziednoczonych, znajdować się będzie również kula, od której zginął pad Sawannah Kulę tę ofiarował Towarzystwu Historycznemu stanu Georgja, doktór James Lynch, prawnuk lekarza wojsk rewolucyjnych, dra Lyncha, który był przy zgonie Pułaskiego i wydobył z jego ciała kulę, która zraniła bohaterskiego generała walczących o wolność wojsk amerykańskich.

Pożar widziany z odległości 850 kilometrów.

Pożar sztokholmskiego teatru zw. Djurgards - Theater był widziany w Berlinie, jak na dłoni. Stało się to za pośrednictwem radja, które przeniosło widok płonącego gmachu do stolicy Niemiec podczas pierwszej próby stałego radjo - wizyjnego serwisu pomiędzy Sztokholmem a Berlinem.

Radjo na usługach policji.

Automobile patrolowe i motocykle policji w Detroit są zaopatrzone w odbiorniki radjowe, dzięki którym patrole policyjne otrzymują w drodze zawiadomienia o przestępstwach i odpowiednie rozkazy. Inowacja ta, zwiększająca w dwójnasób sprawność policji, znalazła w roku ubiegłym zastosowanie w 600 zgórą wypadkach, powodując ujęcie złoczyńcy.

Wykopaliska z przed 20.000 lat.

Na Białejrusi Sowieckiej w okolicach Homla odkryto niezwykle cenne złoża kości zwierząt przedpotopowych, między innemi aż kilkanaście szkieletów mamutów. Prasa sowiecka, podająca tę wiadomość, odnosi te wykopaliska do okresu z przed 20.000 lat.

(K) **„Bazar Poznański" Sp. Akc. w Poznaniu.** Dnia 13 b. m. odbyło się zwyczajne walne zebranie w Poznaniu pod przewodnictwem prezesa rady nadzorczej p. Z. hr. Kurnatowskiego. Sprawozdanie zarządu z działalności oraz bilans z rach. zysków i strat za rok gospodarczy 1928 przedstawili zgromadzonym członkowie zarządu pp. Ignacy hr. Mielżyński i Edward Kujaciński, nadmieniając, że rok 1928 był dalszym rokiem poprawy stabilizujących się warunków ogólno - gospodarczych kraju. Obroty Spółki wykazują na wszystkich kontach pewien wzrost. Oddział sprzedaży win, jako jedno z najważniejszych źródeł dochodowości przedsiębiorstwa otacza Spółka szczególną pieczołowitością, jak również stosuje w dalszym ciągu metodę pielęgnowania win, rozszerzając przytem cyfrowo obroty. Obroty na rachunku Hotelu powoli ale stale poprawiają się. W latach ubiegłych bowiem rachunek ten wykazywał ciągłe deficyty. Ażeby Hotel utrzymać na poziomie tego rodzaju przedsiębiorstw o kulturze zachodniej, przeprowadziła Spółka w roku sprawozdawczym szereg inwestycyj. Odnowiono m. in. wewnątrz cały gmach od strychu do piwnic, rozszerzono urządzenia sanitarne i techniczne, urządzono oddzielne apartamenty z łazienkami, zaprowadzono instalacje wody ciepłej i zimnej w pokojach i t. d. Wymienione inwestycje pochłonęły sumę ca 275 000,— zł. Jak w latach ub. tak i w r. sprawozdawczym korzystało z odżywiania w „Bazarze" 12 do 15 biednych studentów Uniwersytetu Poznańskiego. Bilans z rach. zysków i strat na dzień 31 grudnia 1928, zamykający się po obu stronach sumą 1 388 529,66 zł, przyjęto i udzielono pokwitowania zarządowi i radzie nadzorczej. Zysk wykazany w sumie 100 250,45 zł, podzielono w formie proponowanej, tak, że na dywidendę i superdywidendę przypada 12%, czyli 48,— zł od akcji 400-złotowej. Skład rady nadzorczej po przeprowadzonych wyborach stanowią pp. Z. hr. Kurnatowski, J. hr. Jezierski, ambasador Chłapowski z Paryża, ordynat Stanisław Niegolewski i prezydent Ziemstwa Józef Żychliński; komisję rewizyjną stanowią pp. Karolowa hr. Bnińska, Fr. Przyłuski, D. Lossow i Wł. Kontrowicz. Zarząd spoczywa w rękach pp. Ignacego hr. Mielżyńskiego i Edwarda Kujacińskiego.

Pierwszy ogólnopolski zjazd mleczarstwa prywatnego

Postęp organizacyjny coraz silniej zaczyna się uwidaczniać w naszym kraju. W niedługim czasie będziemy świadkami zwołania ogólno-polskiego zjazdu mleczarstwa prywatnego, o którem zdawało się, że ogół polskiego społeczeństwa zupełnie zapomniał. Pracując cicho w swoich warsztatach bez wspólnej organizacji w odosobnieniu dało się mleczarstwo prywatne zupełnie zdystansować mleczarstwu spółdzielczemu, które wskutek zorganiżowania się i rozpoczęcia akcji na szeroką skalę przez swoją organizację osiągnęło poważne już rezultaty, niejednokrotnie kosztem prywatnego mleczarstwa, wybijając się na pierwszy plan w tej gałęzi produkcji. Liczbowo jednak sytuacja nie przedstawia się wcale źle, gdyż mleczarnie spółdzielcze stanowią około 50 procent ogółu mleczarstwa polskiego. Z chwilą więc odbycia się ogólno-polskiego zjazdu, który zapowiada się wyśmienicie, gdyż prawie wszystkie mleczarnie wezmą w nim udział, należy oczekiwać, że drugie 50 procent mleczarstwa prywatnego przystąpi obecnie poważnie do pracy organizacyjnej mleczarstwa i rozpocznie pożądany wyścig pracy z mleczarstwem spółdzielczem, dotychczas pracującem bez konkurencji.

Mleczarstwo prywatne ma jaknajpoważniejsze zamiary i zupełnie szlachetne intencje współpracy z mleczarstwem spółdzielczem, niechce jednakże dopuścić do niszczenia placówek od lat już z pożytkiem dla kraju pracujących i w tym celu poweźmie odpowiednie uchwały na wymienionym zjeździe na podstawie zgłoszonych bardzo poważnych referatów.

Biura Komitetu Organizacyjnego Zjazdu mieszczą się w Poznaniu, ul. Pocztowa 31. Zapisy zgłaszających się na Zjazd należy skierowywać pod wymienionym adresem.

Wyjaśnienia prawne

Jak się odbywa zaprzysiężenie świadków według nowej procedury karnej?

W myśl nowej procedury sąd na rozprawie odbiera od świadków (każdego oddzielnie) przysięgę. Nie składają przysięgi dzieci do lat 14, osoby chore psychicznie, nie zdające sobie sprawy z istoty przysięgi, oraz podejrzani o udział w czynie będącym przedmiotem postępowania. W razie odmowy złożenia zeznań lub przysięgi przez świadka, sąd może skazać go na 1.000 zł grzywny z zamianą na areszt do jednego miesiąca.

Sąd może również aresztować niezwłocznie świadka odmawiającego zeznań lub przysięgi, na czas nieprzekraczający jednego miesiąca. Sędzia śledczy przesłuchuje świadka pod przysięgą wtedy tylko, gdy zachodzi przypuszczenie, że świadek nie będzie mógł stawić się na rozprawę główną, lub że bez przysięgi nie powie prawdy.

Kto ponosi koszty postępowania według nowej procedury karnej?

W myśl nowej ustawy w sprawach z publicznego oskarżenia n. p. o kradzież, oszustwo, wszelkie wydatki w toku sprawy wykłada Skarb Państwa. W sprawach prywatno - skargowych n. p. o obrazę, oskarżyciel prywatny składa przy akcie oskarżenia na rachunek kosztów w sądzie grodzkim 20 złotych, a w sądzie okręgowym — 50 zł. Do czasu złożenia zaliczki sąd pozostawia sprawę bez biegu.

W wyroku sąd zawsze orzeka, kto ma ponieść koszta postępowania.

Z życia towarzystw

Tow. Przemysłowców Poznań — Jeżyce, obchodziło ostatnio swą 44 letnią rocznicę istnienia towarzystwa. Po odprawionej w kościele parafialnym mszy św. odbyło się w sali p. Kasperkowej uroczystościowe posiedzenie, które zgromadziło poważną liczbę członków i gości.

Posiedzenie zainaugurował prezes Koperski stosownem przemówieniem i uczczeniem pamięci zmarłych członków.

Nastąpiła podniosła chwila odznaczenia dyplomami za sumienną pracę około dobra towarzystwa 17 zasłużonych członków.

Referat o rozwoju Towarzystwa wygłosił prezes, zaś o zawiązaniu się Towarzystwa mówił założyciel weteran jeden z najstarszych członków p. M. Dziurkiewicz.

Posiedzenie urozmaicone było występami artystycznemi p. Edmunda Zaleskiego artysty Opery Poznańskiej i członka wspomnianego Towarzystwa.

Tow. Przemysłowców na Jeżycach rozwija się dobrze, liczy 550 członków — posiada własną bibljotekę, kasę pośmiertną i t. d. (z)

Z Stow. Samodz. Kominiarzy. Dnia 15 b. m., odbyło się w sali p. Jarockiego roczne walne zebranie Stowarzyszenia Przemysłowego samodzielnych Kominiarzy w Poznaniu na okręg Izby Przemysłowo-Handlowej.

Obrady zagaił cechmistrz p. Glabiszewski, witając zgromadzonych. Po wniesionym okrzyku na cześć Rzeczypospolitej i Jej Prezydenta, przeczytał sekretarz Kołodziejczak protokół z ostat. waln. zebrania, który zebrani przyjęli do wiadomości.

Następnie przedstawiciel Izby Przemysłowo-Handlowej omówił sprawę rozłamu cechu oraz przywrócenia przymusowych obwodów.

Z referatu sprawozdawczego zarządu wynika, iż działalność członków zarządu szła w tym kierunku, by zawód kominiarski utrzymać na właściwym poziomie. Po dyskusji udzielono zarządowi na wniosek p. Ganzkego pokwitowania.

Dłuższy czas zajęła sprawa unormowania i wpłacenia składek, poczem dokonano wyboru 4 członków ustępujących z zarządu. W miejsce ich weszli pp.: Kołodziejczak, Raszewski i inni. Komisję rewizyjną tworzą Ganzke i Gniot. Budżet na rok bież. ustalono w wysokości 2 500 zł.

Po uchwaleniu dodatkowego statutu, wnioskach i wolnych głosach, zamknięto zebranie. (z)

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Warunki: Handel hurtowny, parytet Poznań, ładunek wagonowy, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta poznańskiego 699.5 gr (118.7 f. w h.); b) żyta pomorskiego 693.5 gr. (117.5 f. w h.); c) pszenicy poznańskiej i pomorskiej 755 gr (127.9 f. w h.); d) owsa poznańskiego i pomorskiego 461,5 gr (77.9 f. w h.); e) notowania mąki żytniej na podstawie urzędowo ustalonego typu (70%).

Poznań dnia 19. 7. 1929.

„Ceny orjentacyjne"

parytet Poznań

Żyto	26.00—27.00
Usposobienie słabsze.	
Pszenica	50.50—51.50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień przemiałowy	28.00—29.00
Usposobienie spokojne.	
Owies	26,25—27,25
Usposobienie spokojne	
Mąka żytnia wł. workach według urzędowo ustalonego typu (70 %)	40.00
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł. worka	74,00—78,00
Usposobienie stałe.	
Otręby żytnie	20,00—21,00
Otręby pszenne	22,00—23,00
Łubin niebieski	30,00—31,00
Łubin żółty	40,00—45,00
Tatarka	43,00—46,00

Ogólne usposobienie spokojne

TARGOWICA MIEJSKA

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań. dnia 19. 7. 1929.

Spędzono wołów 2, buhajów 6, krów 15, bydła 23, świń 645, cieląt 119, owiec —, kóz —, prosiąt —. Razem zwierząt 778.

Z powodu małego spędu notowań nie przeprowadzono.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Oddział Kolarzy Grona Reja** urządza w niedzielę, 21 bm. o godz. 5,30 wycieczkę do Gniezna. Zbiórka 15 minut przed startem przy kiosku inwalidzkim naprzeciw Zamku.

— **Stow. Polskiej Młodzieży Katolickiej — Jeżyce.** Lekcja śpiewu odbędzie się dnia 19 bm. o godz. 20 w salce parafjalnej. Ze względu na wspólne zwiedzenie P. W. K. w nadchodzącą niedzielę, druh skarbnik sprzedawać będzie bilety w piątek na lekcji śpiewu, w które każdy członek winien się zaopatrzyć.

— **Tow. Sport. „Jutrzenka".** Zebranie odbędzie się dnia 20 bm. o godz. 20 w lokalu p. Olszewskiego przy ul. Gen. Kosińskiego 17 a.

— **Zw. Niższych Pracowników Poczt., Telegr. i Telef.** Dnia 20 bm. o godz. 19,30 odbędzie się zebranie koła miejscowego w sali p. Jarockiego przy ul. Masztalarskiej 8. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy.

— **Tow. Marynarzy Rezerwy** komunikuje: Dnia 20 bm. o godz. 20 odbędzie się w sali Domu Królowej Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1. zebranie plenarne, na które wszystkich członków jak i kandydatów zaprasza Zarząd.

— **Związek Zawodowy Automobilistów R. P.** Plenarne zebranie oddziału poznańskiego odbędzie się dnia 20 bm. o godz. 20 w lokalu p. Kasperkowej przy ul. Kraszewskiego 16.

— **Tow. Św. Władysława, Wilda** urządza dnia 20 bm. o godz. 18 w sali p. Grotowskiego przy Dolnej Wildzie 71 zebranie plenarne. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy.

— **Tow. Wioślarzy „Polonia"** komunikuje swym członkom, że regaty międzyklubowe odbędą się dnia 21 bm. na Warcie. Początek o godz. 15. Meta przed przystanią. Obsadzamy 6 biegów m. in. ósemkę wyścigową.

— **Tow. Przem. „Kościuszko" Łazarz-Górczyn.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 23 bm. o godz. 20 w lokalu p. W. Spychały przy ul. Marszałka Focha.

— **Tow. Przemysłowe w Ratajach.** Półroczne walne zebranie odbędzie się dnia 20 bm. o godz. 20 w sali p. Przybeckiego.

— **Związek Cech. Czeladzi Ciesielskiej na Wlkp.** Zebranie kwartalne nie odbyło się 14 bm.; odbędzie się dnia 21 bm. o godz. 12 w południe w lokalu p. Konieczngo, ul. Masztalarska 2.

— **Klub Sportowy „Merkur"** urządza dnia 21 bm. wycieczkę klubową do Ludwikowa. Zbiórka o godz. 7 rano w lokalu kol. Łakomego przy ul. Gen. Prądzyńskiego.

— **Stow. Młodzieży Polskiej — Poznań-Starołęka** urządza dnia 21 bm. doroczną zabawę latową w ogrodzie p. Ratajaka w Starołęce. W programie gry towarzyskie dla pań i panów o cenne nagrody oraz różne inne niespodzianki.

— **Kółko Dramatyczne przy kościele Zmartwychwstania Pańskiego** urządza wycieczkę do Stęszewa; zbiórka o godz. 6,45 rano przy Rynku Wildeckim.

— **Kat. Tow. Robotników Polskich „Oświata".** Półroczne walne zebranie odbędzie się dnia 21 bm. o godz. 17 w salce wikarjatu przy kościele św. Marcina.

— **Baczność Terminatorzy Krawieccy.** Wspólne zwiedzenie P. W. K. odbędzie się dnia 21 bm. Zbiórka o godz. 9 rano przed restauracją „Belweder" naprzeciw dworca zachodniego.

— **Zw. Malarzy w Poznaniu.** Nadzwyczajne zebranie odbędzie się dnia 21 bm o godz. 11 w sali posiedzeń przy ul. Wronieckiej 6.

— **Zjednoczenie podmistrzów budowlanych** urządza dnia 21 bm. rano o godz. 7 wycieczkę do ogrodu p. Kotlińskiego (Winiary). Zbiórka przy przystanku tramwajowym w Sołaczu. O liczny udział członków prosi Zarząd.

— **Kat. Tow. Rzemieślników Polskich w Poznaniu.** Wielka zabawa latowa odbędzie się dnia 21 bm. o godz. 15 w ogrodzie p. Bohna na Miasteczku.

RADJO

Programy radjofoniczne

Sobota, 20 lipca 1929.

Poznań (335 m) g. **7,00** Gimnastyka poranna (prof. Waxmann); godz. **12,20** Radjografja (syst. Fultona); godz. **12,50** Komunikaty P. W. K.; godz. **13,00** Sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej; godz. **13,05** Koncert gramofonowy; godz. **14,00** Notowania giełdy pieniężnej; godz. **14,15** Komunikaty: gospod., roln., Pat, sprawozdanie o ruchu statków i t. d.; godz. **16,30** Gawęda harcerska i komunikaty Zlotu Narodowego Harcerzy; godz. **16,45** Kurs wyższy języka angielskiego (wykł. dr. Arend, lektor U. P.); godz. **17,05** Odczyt z cyklu o dziennikarstwie p. t. „Charakterystyka prasy amerykańskiej" (wygł. red. Bohdan Jarochowski); godz. **17.25** „Kwitnące słowo" (recytacje poezyj); godz. **17.50** Komunikaty P. W. K.; godz. **18.00** program dla dzieci (transmisja z Krakowa); godz. **18,55** Nadprogram; godz. **19,15** Interludjum muzyczne w wykonaniu orkiestry 55 pp. pod batutą por. Olszewskiego (transmisja z sali reprezentacyjnej P. W. K.); godz. **19,45** „Ze świata kobiecego" (wygł. p. Sabina Kazanowska); godz. **20,00** „Rozrywki umysłowe" (organiz. Stanisław Nowak); godz. **20,30** Wieczór harcerski przy ognisku Zlotu Narodowego; godz. **22.00** Sygnał czasu — komunikaty Pat; godz. **22,15** Radjografja (syst. Fultona); godz. **22,45** Radjo-kabaret. Wykonawcy: Marja Gąsiorowska (sopran), Bolesław Folański (bas), Ksawery Ebert (cytra), Leon Sawicki (mandolina), Bruno Kubik (akompanj.); godz. **24,00** 67 koncert nocny firmy „Philips" w wykonaniu orkiestry „Dorian".

Niedziela, 21 lipca 1929.

Poznań (335 m) godz. **10,15** Transmisja nabożeństwa z Bazyliki Wileńskiej; godz. **11,45** Komunikaty P. W. K.; godz. **12,00** Sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej; godz. **12,05** Odczyt p. t. „Osadnictwo Ziem Zachodnich — a państwo" (wygł. prof. Jan Dobrucki); godz. **14,00** Odczyt rolniczy p. t. „O powiatowych przeglądach bydła" (wygłosi inż. Stefan Hozka); godz. **14,20** Odczyt rolniczy p. t. „Wieże kiszeń silosy" (wygł. inż. Stanisław Połowicz); godz. **14,35** Wykład dla gospodyń: p. t. „Jak gospodyni powinna dbać o pościel (wygł. p. Gabryela Żółtowska); godz. **15,00** Radjografja (system Fultona); godz. **17,00** Koncert gramofonowy; godz. **17,50** Audycj dla dzieci w wykonaniu p. Zygmunta Noskowskiego; godz. **18,20** Biuletyn Stow. Młodzieży Polskiej; godz. **18,35 Odczyt** „Jak pracujemy w Paryżu", wygł. p. T. Szeligowski (transmisja z Wilna); godz. **19,00** Koncert popołudniowy: Wykonawcy: Aleksander Klichowski, art. opery (tenor), Prof. Tadeusz Szulc (skrzypce), Dyr. Zygmunt Wojciechowski (akompanj.); godz. **19,45** „Silva rerum", p. Bolesław Busiakiewicz; godz. **20,05** Nadprogram; godz. **20,25** Komunikaty Zlotu Narodowego Harcerzy; godz. **20,30** Koncert wieczorny (transmisja z Krakowa); godz. **22,00** Sygnał czasu — komunikaty sportowe; godz. **22,30** Radjografja (system Fultona); godz. **23,00** Muzyka taneczna z Pałacu Dancingowego „Muchy i S-ka" na Wesołem Miasteczku P. W. K. (Orkiestra pp. Karasińskiego i Kataszka).

Chodzież

posiada codzienne pismo

»Kresy Zachodnie«

Polecamy się wszystkim interesentom

Administracja
Chodzież, ul. Krótka 1.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Józefa Dałkowska 20 zł. — Bolesławostwo Estkowscy 10 zł. — Albertyna Kapuścińska, Trzemeszno, 10 zł. — J. Z. z podziękowaniem za otrzymaną łaskę z prośbą o dalsze, 10 zł. — M. R. 2 zł. — B. M. z prośbą o zmiłowanie 5 zł. — K. Ch. z Poznania z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o błogosławieństwo dla dzieci 10 zł. — Drążewska 5 zł. — Kowalska z prośbą o zdrowie i błogosławieństwo 10 zł. — Nowacka, Czersk (Pomorze) 25 zł. — J. S. z prośbą o zdrowie i błogosławieństwo 50,20 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 2 057,25 zł.

Spytajcie się Waszego lekarza

a dowiecie się, jakie kolosalne znaczenie dla rozwoju dziecka ma dobre kakao i czekolada. Pw. 11 091-70,370

Czekolada oraz kakao Piaseckiego, wyrabiane z najszlachetniejszych i najczystszych surowców w największej fabryce czekolady w Polsce A. Piasecki S. A. w Krakowie, urządzonej wg. najnowszych zdobyczy techniki, daje dziecku najlepsze siły, które są fundamentem jego późniejszego rozwoju.

Ofiary na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu

16 **do kasy komitetu wpłacono w złotych**

Dr. A. Skarzyńska, Winiary	
przez Bank Ziem. Kredyt	500,—
Kurjer Poznański	2339.70
Przewodnik Katolicki	504.24
P. Chęcińska, Poznań	10.—
W. Golewski	2.—
Rodz. Rolników, Poznań	20.—
J. Zabłocki	175.—
H. Sieradzon	10.—
M. Kuliński	5.—
St. Burzyński	2.—
Rodz. Sardeckich	3.—
B. G.	50.—
Fr. Kula	40.—
St. Kula	10.—
K. Smolarzowicz	10.—
M. P.	100.—
L. Z.	5.—
Zak. O. i P. i. M. Wilczyńsk	23.—
OO. Bernardyni, Alwernia	1.—
Leszczyński, Grodno	2.40
J. Szczepańska Józefowo	5.—
J. Rogosiewicz Tyśmianica	1,—
A. Romanowski, Zaścianek	2.40
T. Szubarga, Poznań	20.—
Wł. Marciniak Poznań	3.—
X. E. Klitsche Dębnica	5.—
A. Jaśkowiakowa Kłecko	10.—
Wł. Gryska, Trzciel	5.—
H. Walecka, Barcin	0.50
M. Sujka, Łódź	3.—
St. Łopatka, Szlachcin	5.—
L. Barczak, Murzynno	25.—
Z. Wiluszowa, Poznań	10.—
H. Gola, Częstochowa	3.—
Brat W. Pustelnik Krośc.	3.—
Tow. Młod. Polek, Rakowo	5.75
St. Pilichowski, Nekla	2.—
K. Mężydło, Nowy Młyn	10.—
J. Klatkiewicz Poznań	30.—
St. Lajp, Poznań	5.—
J. Słoboda, Warszawa	2.—
W. Murawa, Grudziądz	5.—
W. Kaczmarek, Aleksandr	5.—
J. Skonieczny, Lachmier	5.—
X. W. Bielawski, Łaca	2.—
A. Maciejewski, Sierakówko	**10.—**
M. Pietruszkowa, Lwów	5.—
Kujawina, Trzykolnemłony	5.—
K. Kranzowa, Poznań	10.—
T. Fudziński, Bydgoszcz	10.—
Kubski, Winnica	5.—
L. Ryszka Poznań	5.—
W. F. Poznań	10.—
J. Szubert, Maniewo	20.—
Inż. Cendler, Poznań	30.—
E. Denizot, Luboń	10.—
K. Sokołowski, Poznań	10.—
M. Jesionkówna, Poznań	5.—
Fr. Chrzan, Smigiel	15.—
Dr. T. Szuldrzyński, Bol.	20.—
Galińscy, Bielejewo	20.—
T. Błaszak, Sulęcinek	5.—
Jasiecka, Żelazno	5.—
St. Woźniak Warszawa	5.—
St. Konumski, Warszawa	5.—
Fr. Roszak, Zawodzie	5.—
R. Mirek, Sosnowiec	3.—
Z. Hermann, Zabrzeg	5.—
Dr. W. Banaszkiewicz, Kat.	10.—
B. Wolski Chełmża	20.—
L. Lipka, Grudusk	5.—
M. Krysztofiak Zacharzew	1.—
W. Szymański, Ostrów	2.—
M. Twaróg, Szebno	5.—
R. Terciak, Ostrów-Mazow.	2.—
Wł. Gmerek, Gościeszyn	3.—
Inż. M. Zakrzewski, Poz.	5.—
A. Sterdowa, Krotoszyn	5.—
J. I. J. Zawadzcy, Stawiszyn	6.—
A. Miszlel, Podwołoczyska	10.—
J. Lewińska, Kalisz	5.—
A. Buszewicz Przesławice	5.—
W. Pluciński, Inowrocław	5.—
P. Musiolik, Niedobczyce	5.—
Hybowa, Jordanowice	1.—
J. Naczulska, Piotrków	2.40
W. Harkawicz, Wilno	2.—
Rodz. Boniarskich, Poz.	100.—
J. Sulerzycka, Poznań	200.—
Ochronka Polska, Dolin	3.—
J. Kozak, Glińsko	3.—
M. Matysiak, Krotoszyn	5.—
Fr. Janikowska, Gniew	**2.—**
A. Kasprowiczówna, Chełm.	5.—
Biuro Parafjalne, Szamot.	2.—
Fr. Lechowski Rogowo	20.—
W. Kaczmarek, Poznań	10.—
W. Kordet, Poznań	10.—
Cz. Borys, Bydgoszcz	10.—
A. i W. Białecka, Poznań	30.—
J. Wójtowicz, Lublin	5.—
J. Pycułek, Ćmielów	2.—
W. Mandlewski, Cierpice	1.43
K. Sulerzyski, Wągrowiec	30.—
X. M. Sapecki Uherka	2.—
W. Sikora, Nowa Wieś	2.40
J. Adamski, Poznań	5.—
A. Jańczak, Ludwina	8.—
St. Czorski, Ryki	1.—
K. Macura, Sosnowiec	2.—
B. Kropidłowski, Gniezno	10.—
K. Matlak, Żywiec	10.50
M. Kominikówna, Wilanowo	4.—
X. St. Wciślak Żupoze Niż	2.50
Fr. Piątek, Bugaj	2.40
Westfal, Chociszewo	15.—
J. Kaźmierczak, Zaborowo	10.—
St. Szczurowski, Brody	2.50
Ł. Rużbitowa, Rawa Ruska	3.—
F. Górski, Zalno	3.—
Zajączkowska, Brodnica	2.40
Z. Żywicka, Suleczyno	5.—
J. Romanowska Krotoszyn	3.—
R. Słomińska, Borzechowo	5.—
Fr. Ratajczyk Kotowiecko	2.—
J. Mielcarek Masanowo	5.—
J. Klauzuer, Warszawa	2.60
T. Jabłoński, Puławy	2.—
R. Lesiak, Kaleń	2.—
Fr. Lipiński, Toruń	5.—
J. Świtalik Inowrocław	20.—
A. Gandor, Żywiec	5.—
X. Badura, Jarocin	3.—
Raszewski, Jasień	10.—
Fr. Furmanek Królewskie	10.—
Z. Zychówna, Łańcut	6.—
K. Bilecki Przemyśl	1.50
M. Zych, Stojanów	7.—
M. Kostencka, Czerniejewo	**5.—**

Podziękowanie.

Przewielebnemu Duchowieństwu i Wszystkim, którzy z powodu zgonu najdroższego brata, ś. p. zw 17655

Jana Pankalli

okazali nam dowody współczucia, szczególnie przez udział w pogrzebie i złożenie wieńców wyrażamy serdeczne

Bóg zapłać!

Rodzina Pankallów.

---

†

Dnia 14 b. m., zmarł w Brześciu nad Bugiem, nasz najdroższy syn, brat i stryjek, ś. p.

Władysław Sławiński

w 29 roku życia.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 20 b. m., o godzinie 4 po południu w Śremie.

W smutku pogrążona

dw 1289 **rodzina.**

Śrem. Rybnik, Wilno, Warszawa.

---

†

Dnia 17. 7. 1929, zmarła nagle i niespodziewanie, moja najdroższa żona, nasza ukochana matka i babcia, ś. p. zw 17 661

Kazimiera Brzozowska

przeżywszy lat 57. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 20 b. m. po poł., o godz. 4,30, z domu żałoby ul. Szamarzewskiego 19, na cmentarz parafjalny, o czem donosi

w smutku pogrążony

mąż z rodziną

Poznań, Gostyń, 19. 7. 1929.

Zakład pogrzebowy „Bracia Nowak", pl. Nowomiejski.

---

†

W czwartek, dn. 18 b. m. po południu, o godz. 2.30, zasnął w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz najukochańszy synek, braciszek i wnuczek, ś. p. dw 1296

Franuś Knasiecki

w 13 wiośnie życia. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 20 b. m. po południu, o godz. 5,15, z kostnicy cmentarnej na Jeżycach.

W ciężkim smutku pogrążeni

Adamostwo Knasieccy z dziećmi.

Poznań.

Gruźlica płuc

jest niepodległą coroczną, nie robiąc różnicy ani płci, wieku i stanu, kosi miljony ludzi.

Przy zwalczaniu chorób płucnych bronchitu,

uporczywego, męczącego kaszlu i t. p. stosują pp. Lekarze

BALSAM THIOCOLAN-AGE,

który ułatwiając wydzielanie się plwociny wzmacnia organizm i samopoczucie chorego oraz powiększa wagę ciała i usuwa kaszel. Używa się za poradą lekarza. nw 3657

Sprzedają apteki. Sprzedają apteki.

---

3 boksy (psy)

żółtej maści, 8-tygodniowe, kurtyzowane i uszy obcięte, od zarejestrowanych rodziców — hodowla premjowana na P. W. K. Cena zł 125,— za sztukę, oddaje: zw 17 634

MAJĘTNOŚĆ CHEŁMNO — P. PNIEWY

pow. szamotulski.

Kupujemy

peluszkę, wykę, groch polny, łubin niebieski

i prosimy o opróbkowane oferty.

CARL KRETSCHMER & Co

Leszno (Wlkp.) Pw 3703-29,130

Poszukuję kupna

majątku ziemskiego

do 3 000 mórg i wzwyż. Oferty z podaniem dokładnego odpisu, ceną i wpłatą oraz dokładnem podaniem miejscowości, uprasza się do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 17 653

LINOLEUM

w różnych kolorach i deseniach oraz

dywany i chodniki

kupuje się bardzo korzystnie u

Waligórskiego

przy ulicy Pocztowej nr. 31

tylko naprzeciw poczty.

Kw 636/37

Na raty

miesięcznie

18 zł.

Pierwsza wpłata 36,00 zł

Kromczyński

Poznań

Aleje Marcinkowskiego 5

opw 8366/7

Piegi - plamy - wyrzuty

usuwa krem i mydło

BENEGNINA

Puder Benegnina jako konieczny dodatek nadaje cerze przepiękny wygląd i naturalną świeżość. Cena kremu 2,— zł, mydła 1,50 zł. pudru 1,— zł **Magister Jan Stenzel, aptekarz, Apteka pod Łabędziem, Grudziądz, Rynek 20. Tel 142.** zw 17 504

Lodownie,
Maszynki do lodów,
Maszynki do soku,
Szkła do zaprawiania,
Konwie do mleka,
Maszyny do cięcia trawy
Węże gumowe,
Mebie ogrodowe,
Karnisze do okien,

poleca korzystnie

JAN DEIERLING

skład żelaza

POZNAŃ, SZKOLNA 3.

Tel. 35-18. Tel. 35-43.

(w 870 29,124

Tapety

kupuje się bardzo korzystnie u

Waligórskiego

przy **ul. Pocztowej 31**

tylko

naprzeciw poczty.

Kw 634/635

Lepiej dzisiaj - niż jutro!

Bieliznę trzeba kompletować - gdyż zawsze czegoś braknie.

Od 15. b. m. rozpoczął się

Tani Tydzień Bielizny

10% do **20%** rabatu przy gotówce.

Własna fabrykacja. **Dobry krój - pełne miary.**

Władysław Hahn, Poznań Stary Rynek 58

naprzeciw drogerji Czeczyńskiego.

Pw 8322-29,6

RYCHLIKI

ziemniaki wczesne,

dojrzałe, zdrowe, do natychmiastowej dostawy ofiaruje: dw 1246

w partjach wagonowych i w mniejszych ilościach od 100 kg. wzwyż franco stacja załadowania Środa.

„ROLNIK w ŚRODZIE"

Spółdzielnia rolniczo - handlowa z ogr. odp.

Telefon 14. Środa Telefon 44.

Maszynistka i stenotypistka

biegła i pewna w polskiem i niemieckiem, tylko najlepsza siła, może się **zgłosić.** Zgłoszenia z wnioskiem, życiorysem i odpisami świadectw uprasza

DRUKARNIA POLSKA Sp. Akc.

św. Marcin 70.

zw 17662

Stary, dobrze zaprowadzony

hurtowy SKŁAD PAPIERU

z pobocznemi działami, jak: meble biurowe, maszyny i fabrykacja, z powodu wyjazdu w całości lub częściowo na sprzedaż. Cena ca. 80 000,— dolarów. Obecny właściciel zostanie ewentl. wspólnikiem. Bliższych informacyj udziela

HERM. DINKLAGE, GDAŃSK, Jopengasse 58, wejście z Ziegengasse. nw 2591

Zał. 1899 **Dachy** Zał. 1899

rozmaite nowo pokrywa, stare naprawia i smoli. Wykonanie izolacji, murów i posadzek asfaltowych. Dogodne warunki spłaty. Kw 2585

Przedsiębiorstwo pokrywania dachów Skład Materjałów Budowlanych.

JAN SOBECKI - Poznań

Fabryka papy na dachy i asfaltu,

plac Wolności 17 — Tel. 32-50

W leśniczówce nad jeziorem

w którem można bez przeszkód łowić ryby (zwłaszcza szczupaki) na wędkę, spędził młodszy urzędnik dwa tygodnie Warunek: spokój, bezwzględna swoboda i dobre odżywienie Spieszne zgłoszenia z podaniem ceny, uprasza się pod nr 29,123 do Biura ogłoszeń **„PAR" w Poznaniu,** Aleje Marcinkowskiego 11. zw 17 658

Poszukujemy za wysokiem wynagrodzeniem

STENOTYPISTKI

Wymagana jest dobra znajomość języka polskiego i niemieckiego, stenografji conajmniej polskiej i biegłe pisanie na maszynie. — Oferty z życiorysem i odpisami świadectw uprasza Pw 3684-29,116

Herzfeld & Victorius, Spółka Akcyjna w Grudziądzu.

Serwety i Narzuty

K. Kużaj

27 Grudnia 9

K. K. P.

Pw 6339/30-0,6541 i 6559

---

mężczyzny jest pozyskać względy kobiety. Wielu zapomniało widocznie, że **wyłom w murze** broniącym dostępu do Jej serca zrobi **biżuterja.** Proszę obejrzeć i wybrać który śliczny i piękny okaz z brylantu lub pierścionka zgromadzonych w moim magazynie.

F. Tarkowska

pl. Wolności 11.

Pw 8696-26,100

Samochód

6 cylindrowy, po gruntownym remoncie, 4 nowe opony, 2 rezerwowe, nadający się na półciężarówkę okazyjnie na **sprzedaż.** z 17599

Wyndorpski,

Dąbrowskiego 34.

Płachty żniwne

Płachty nieprzemakalne

Worki do wszelk. celów

poleca po niskich cenach

Fa. SZULC i KUNERT

Fabryka Namiotów, Płacht i Worków

POZNAŃ, ul. Woźna 12

Telefon nr. 3802.

Wypożyczamy

płachty nieprzemakalne do krycia stogów i wagonów na korzystnych warunkach.

Kw 689

Kupimy

motor elektr.

15 PS., wolt 440 obr. 1000 do 1300 z rozrusznikiem, używany lecz w dobrym stanie. Zgłoszenia z podaniem ceny do **Fa. „Dąb" Spółka Stolarzy Poznań, ul. Dąbrowskiego nr. 83**

zw 17656

NOWOOTWARCIE

W sobotę, dnia 20 lipca r. b. zostanie po całkowitem odnowieniu na zewnątrz i wewnątrz na nowo otwarty pierwszorzędny Pw 3692-71,218

HOTEL, KAWIARNIA i RESTAURACJA

pod

„CZARNYM ORŁEM"

w BIAŁEJ k/BIELSKA

w pokojach telefony - Bieżąca zimna i ciepła woda - Łazienki i apartamenta - Winda i **autogaraże** - Ogród i kręgielnia - Sala koncertowa i balowa, oraz sala do przyjęć Kuchnia pierwszorzędna - Bufety zaopatrzone w ciepłe i zimne zakąski - Trunki krajowe i zagraniczne - Muzyka koncertowa i Jazzband - Obsługa fachowa i inteligentna - Ceny umiarkowane. — — —

nw 2592

Obszerny skład

6 lokali biurowych w samym centrum **wydzierżawię** tylko poważnym reflektantom. Oferty do **„PAR"**, Aleje Marcinkowskiego 11, pod **29,113**
Pw 3685-29,113

Poważne Towarzystwo akcyjne poszukuje na czas trwania Powszechnej Wystawy Krajowej, jeszcze kilka

sprzedawczyń - sprzedawców

Zarobek dobry. Gwarancja konieczna.

Zgłoszenia z dołączeniem krótkiego życiorysu, uprasza się złożyć do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod nw 2586

Potrzebny jest dla administracji gazowni od 1 września 1929 r. dw 1284

pomocnik biurowy

obeznany z pracami biurowemi i kasowemi. Pobory grupy XII prócz 15% dodatku komunalnego. Zgłoszenia z życiorysem i odpisami świadectw przyjmuje

Magistrat w Starogardzie
(—) Jacobson, zastępca burmistrza.

Dziennie otrzymujemy około 20 listów, adresowanych do Redakcji, Administracji i Dyrekcji z wnioskami o posady w naszym zakładzie. Uprzejmie zwracamy uwagę, że naszych 480 współpracowników zatrudniamy stale, i wolnych miejsc niema, bo każdy u nas zatrudniony szanuje i pilnuje swej posady. Długoletnich i wiernych współpracowników niewolno nam zwalniać, ażeby dla nowo zgłaszających się robić miejsce.

Ponieważ udzielanie odpowiedzi piśmiennych na liczne wnioski zbytnio obciąża nasz dział korespondencyjny, zmuszeni jesteśmy zmienić dotychczasowy sposób postępowania o tyle, że na wnioski o posadę, o ile nie zostaną uwzględnione, począwszy od dziś **odpowiadać nie będziemy.**

Wolne miejsca zgłaszamy w naszych wydawnictwach.

Drukarnia Polska S. A.
Wydawnictwa Kurjera Poznańskiego
Orędownika Wielkopolskiego
Wielkopolskiej Ilustracji
i Samochodu.

Lekarz

zastępca, na czas dłuższy, z prawem praktyki w miejscowości kuracyjnej, całorocznej, **poszukiwany zaraz.** Zgłoszenia **„PAR", Poznań,** Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 55,300
Pw 3700-55,300

W centrum, przy placu Wolności, do wydzierżawienia zaraz wprost od gospodarza

ubikacje handlowe

nadające się na biura i składnicę. Zgłoszenia do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 17620

Parę kasztanowatych klaczy

kurtyzowanych, wyjazdowych **sprzeda** dw 1275
Majętność Ujazd, poczta Grodzisk (Wlkp.)

Potrzebny od 1 września 1929 r. — młodszy

zbożowiec

jako korespondent i do książek, piszący biegle na maszynie oraz znający dobrze stenografję polską i niemiecką. Łask zgłoszenia z pod. referencyj, odpisem świadectw oraz podaniem wymaganej pensji, uprasza firma: **„Ziarno", Pakość** (Wlkp.), Sp. z. z o. p. dw 1261

Majętność Chobienice, pow. Wolsztyn

wydzierżawi rybołóstwo

jezior i rzeki Obry 1300 mórg, **zaraz.** Warunki w kasie **majętności Chobienice.** dw 1276

Okazyjna sprzedaż

Magistrat w Rawiczu sprzeda jedną dobrze utrzymaną

sikawkę ręczną czterokołową

do zaprzęgu konnego, dwucylindrową z kompletem przyborów. Sikawkę można każdego czasu obejrzeć w garażu miejskim. Bliższych informacyj udziela i zgłoszenia przyjmuje **Magistrat Rawicz** (Wlkp.) dw 1288
Rawicz, dnia 15 lipca 1929 r.
(—) Sławiński, burmistrz.

Rutynowana biegła

MASZYNISTKA

do poważnego biura handlowego, władająca poprawnie językiem polskim i niemieckim, **potrzebna zaraz.** Zgłoszenia z podaniem referencyj oraz wysokości pensji do skrzynki pocztowej nr. 85. zw 17654

Przeciw chudości

używać należy naszego wypróbowanego od lat proszku odżywczego „PLENUSAN" W krótkim czasie znaczny przyrost wagi, kwitnący wygląd i pełne kształty ciała. Wzmacnia również krew i nerwy. Polecany przez lekarzy i profesorów 1 pudełko 6.— zł; 3 pudełka 15.— zł. Przy zapłacie zgóry wysyłka franco Pw 3247-0,1100
DR. GEBHARD & SP. — GDAŃSK, ODDZ. 153a.

Poszukujemy zaraz

kierownika samodzielnego

do jednej z naszych fabryk ceramicznych, o produkcji rocznej ca 22 milj. Warunek znajomość fabrykacji ceramiki budowlanej, t. j. dachówki, licówki, sączków i t. p. Uwzględnia się tylko pierwszorzędną siłę. Zgłoszenia piśmienne z dołączeniem życiorysu i świadectw do Pw 3617-28,245
Zarządu Fabryk Ceramicznych
KROTOSZYN i PRZYSIEKA S. A. — POZNAŃ
Plac Wolności 9.

Na Kursy Miejskie Gimnazjalne Żeńskie w Śremie przyjmie się

dwie nauczycielki (nauczycieli)

1) j. francuski (niemiecki lub łacina poboczny)
2) matematyka i fizyka.

Pierwszeństwo mają siły kwalifikowane. Zgłoszenia należy przesyłać pod adresem. zw 17648
Państwowe Gimnazjum w Śremie, prof. Moese Henryk.

Obiady

na maśle po 1,50 zł wydaje. dw 6649
Nowy Rynek 14/15
parter lewo.

Kilka

limuzyn

4 i 6 cyl. nowych po cenie 13600 i 14000 zł za sztukę. Dogodne warunki zapłaty.
„KOMNA" Sp. z o. p. Automobile
Poznań, ul. Dąbrowskiego 83-8
Telefon 7767 i 5478
nw 11013

MOTOR ELEKTRYCZNY

12-15 k. m. na wolne obroty 900 do 1000 na stały prąd, 440 wolt, **kupi za gotówkę**
Z. PŁOTKA,
Mleczarnia Inowrocław.
zw 17657

Dobrze zaprowadzony

hurt cukrów i czekolady

na prowincję Pozn. **oddam** wraz z **samochodem.** Oferty z podaniem ceny proszę składać Kurjer **zw 17629**

Wielki lokal handlowy

w najruchliwszym punkcie m. Poznania stosowny na
hurt i detal
dla każdej branży (szczeg. żelaznej) odstąpię ewentl. z urządzeniem i towarem. Zgłoszenia poważnych reflektantów **przyjmie** eksp. Kurjera **zw 17632**

Poszukuję od 1 sierpnia r. b. sumiennego i obowiązkowego
DROGERZYSTY
jako pomocnika-ekspedjenta, dobrego fachowca, znającego również dział fotogr. Pożądana jest znajomość niemieckiego. Zgłoszenia piśmienne z odpisem świadectw, fotogr. i podaniem referencyj oraz pretensyj bez utrzymania uprasza
W. Balcerek, Centr. Drogerja
Jabłonowo (Pom.) dw 1272

Kasjerka

do majątku rutynowana **poszukuje** posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer pod **zw 17652**

SZOFER

poszukiwany od 1 sierpnia do państwa niem., z życiorysem, odpisami świadectw i wymaganą pensją do Biura Ogłoszeń **Kosmos, Poznań,** Zwierzyniecka 6, pod **1194** nw 92

LICYTACJA MEBLI

ul. św. Marcin 46, III ptr. front.

W poniedziałek, dnia 22 b m., o godz. 11 przed południem sprzedawać się będzie dobrowolnie najwięcej dającemu z powodu wyjazdu za gotówkę: Pw 3698-55,296
urządzenie mieszkaniowe z 5 pokoi i kuchni, w tem szafy, szyfonierki, leżanki, kanapy, dywan, lustra, krzesełka, zegary ścienne, stoły, fotele, lampy, umywalnie z marmurem, stoliki nocne, łóżka, bufet, wazy, obrazy, urządzenie kuchenne i wiele rozmaitych innych mebli, fortepian z etażerką do nut.

Meble są w dość dobrym stanie i jest w nich wiele sztuk antycznych.

Licytacja **odbędzie się napewno, św. Marcin 46.**

Giełda Handlowa, W. Wojciechowski
ul. Stawna 13 — Telefon 28-08.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Sypialkę
mahoń i parawan 3 mtr. długi sprzedam. Stolarnia Szyperska 3.
zdw 29 935

Dom
murowany kryty dachówką, 3 pokoje kuchnia, skład, ogródek blisko Poznania, cena 8 000, wpłaty 4 000. „Centrum", Żydowska 5.
zdw 29 948-9

4 autobusy
Chevrolet używane na chodzie typ 28. 2 podwozia Chevrolet na chodzie typ 28, jedną karoserję autobusową okazyjnie sprzeda Madela, Chludowo, Poznań.
zdw 30 029-30

Domostwo
5 mórg ziemi buraczanej, zabudowania masywne, blisko Poznania, 9 000, wpłaty 4 000 Wszechpolska Agencja, Poznań, Długa 5.
zdw 29 992-3

Gospodarstwo
270 mórg ziemi w dobrej kulturze z kompletnym inwentarzem i dobremi budynkami sprzedam z powodu choroby na dogodnych warunkach. Właściciel Leon Przybyła, Mierucin, pow. Mogilno. zdw 29 757

Łóżka metalowe
materace sprężynowe i wyścielane, łóżka polowe oraz wózki dziecięce. Dogodne warunki spłaty. Poleca Pokrzywa Półwiejska 22, tel. 58-76.
bpw 393

Uwaga! PP. Właściciele
kto ma zamiar kupić względnie zadzierżawić jakąkolwiek posiadłość, mam stale do wyboru także i poszukuję wszelkie posiadłości. Nowak Poznań, Górna Wilda 50, I piętro. zdw 29 999-30 000

Dom
przy Poznaniu w rodz. willi 8 pok kuchnia, pół morgi ogrodu przy kupnie całość wolna, wpłaty 12 000 złotych sprzeda Argus, Poznań Piekary 18, telefon 3728.
zdw 30 010-1

Singera
maszynę krawiecką damską i szewcką sprzeadm. - Warsztat mechaniczny Szamarzewskiego 31
zdw 30 089/99

Dom
I piętrowy, murowany, kryty dachówką ze składem, dochód 152 złote miesięcznie, skład 2 pokoje wolne w mieście w głównej ulicy od Poznania 28 kilometrów, cena 15 000, wpłaty 8 000 złotych sprzeda Argus, Piekary 18.
zdw 30 008-9

Sprzedamy:
4 P. S. maszynę parową, 1 łamacz kuchu, 2 strugarki do marchwi i ziemniaków 1 wiartarkę ręczną, 1 stojącą prasę do rurek „Extra" Krotoszyn zdw 29 550

3 tokarnie
pociągowe Wiepofany metrowe sprzedaż również wiertło piłka metalowa i motor AEG 3 konny Masłowski, Grunwaldzka 5.
zdw 29 818

Maszyna
damska Singera okrągłe czołenko. Żmidziński, Szyperska 3.
zdw 30 027-8

Meble
sprzedaje ratami najtaniej Stolarnia, Wielkie Garbary 41.
zdw 30 040-1

Tragarze
żelazne dł. 9 mtr., wys. 45 cm, sprzedam okazyjnie. Oferty pod LW. do „Par", Bydgoszcz, ul. Dworcowa 72. Pw 3 688-63,669

Kamienica
z dużemi składami, blisko Rynku przynosi czynszu 25 000 (wolne mieszkanie), przy wpłacie 70 000, korzystnie do nabycia Wyrzykowski, Grobla 2, zdw 30 072

Gospodarstwo
62 morgi ziemi buraczanej dom 5 pokoi i kuchnia, zabudowania murowane, twardo kryte inwentarze kompletne, bogate żniwa, światło elektryczne w budynkach wodociągi, kolej szosa, szkoła kościół w miejscu, cena 28 000 wpłaty 13 000 złotych sprzeda Argus, Poznań, Piekary 18, telefon 3728.
zdw 30 012-3

Dom
piętrowy z piekarnią i piecem parowym w najlepszem położeniu w pełnym biegu zaraz do sprzedania. Feliks Grobelny, Kobylin zdw 29 770

Motocykle Rex Akme
najsolidniejsze i najtańsze dogodne spłaty. Koszczyński Pasaż Kino Apollo. zdw 28 705

Antyki
używane. Wielki wybór. Pocztowa 22. Pw 30 64-55.141

Meble
we wielkim wyborze za gotówkę i na miesięczne spłaty poleca Stanikowski, Woźna 12. (Butelska) bpw 384

Brylanty
okazyjnie. Najtańsze źródło zakupu. Zygmunt Kutzner, Święty Marcin 50 zdw 29 383

Motocykl
Puch 3. K. M. sprzedam za gotówkę na dogodnych warunkach odpłaty. Warsztat Mechaniczny, Kraszewskiego 1. zdw 29 407

Skład
z urządzeniem i towarem z branży krótkich towarów i artyk. damskich. z mieszkaniem w większem pow. mieście. w rynku. gimnazjum i garnizon na miejscu interes dobrze prosperujący. istnieje od przeszło 20 lat. z powodu choroby zaraz korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 29 454

Meble
tanio za gotówkę na raty poleca Kałkus. Wrocławska 19. zdp 28 816

Meble
na raty po zniżonych cenach poleca Pluciński. Wodna 7. zdw 28 417

Dobrze
zaprowadzona probiernia z detaliczną sprzedażą wódek, tytoniu, najruchliwsza ulica Poznania do nabycia za 32.000 złotych. Oferty ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 28 850

Antyki
wielki wybór Bracia Pióro. Aleje Marcinkowskiego 28. Kp 614

Papugi
i papużki Handel Zoologiczny ul. Dąbrowskiego 1. zdw 29 253

Akwarja
ryby ozdobne Handel Zoologiczny Dąbrowskiego 1. zdw 29 254

Złote ryby
Handel Zoologiczny. Dąbrowskiego 1. zdw 29 255

29
mórg ziemi pszennej, 3 łąki, ładny sad, dom murowany pod dachówką, chlew murowany pod dachówką, stodoła z drzewa pod dachówką, koń, 3 krowy dojne, jałówka, maszynerja kompletna. powiat Śrem, cena 15 500, wpłaty 11 000 złotych sprzeda Argus, Poznań, Piekary 18. zdw 29 004-5

Rozmaite
towary krótkie mam do sprzedania hurtem. Warunki najdogodniejsze. Oferty Kurjer zdw 30 047

Wózek
sportowy jak nowy sprzedam. Lewicki, Wielkie Garbary 54. zdw 29 919

Sprzedam
dom IV piętrowy. Cena 25 000 dol. amer. Zgłoszenia administr. Rybaki 20 a. zdw 30 070

Domki
od 3 000 do 15 000 wielkim wyborze poleca „Fragut", Kozia 81. zdw 30 067

Skład
papieru galanterji i cygar w Poznaniu na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer zdw 29 336

Obrączki
ślubne zegarki najtaniej Matysiak św Marcin 9. bpw 1159

Obraz
jest najcenniejszym upominkiem wielki wybór, ceny najniższe tylko we firmie Witold Leworski Wrocławska 36. specjalność oprawa obrazów Kw 604/5

Taksówka
z koncesją i zegarem, najnowszy typ, mało używana, stan bezna-ganny, landolette, z powodu choroby za bardzo niską cenę na sprzedaż. Wiadomość we firmie Hempowicz, Automobile Poznań. Patrona Jackowskiego 49. bpw 391

Fabryka wód mineralnych
hurtownia piw w Poznaniu dobrze prosperująca z powodu wyjazdu, tanio, spiesznie na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 29 970

Sprzedam
korzystnie frak mało używany. Wodna 8, I. u p. Maćkowiak. zdw 29 967

Wózek
duży mało używany sprzedam. Chwaliszewo 57, II. lewo. podw. zdw 29 976

Skład
kolonjalny i spożywczy bardzo dobrze zaprowadzony przy ruchliwej ulicy w powiatowem mieście za 5 000 na sprzedaż. Agenci wykluczeni. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 29 983

Tanio
się ubierzesz umeblujesz w Domu Komisowym św Marcin 78a Pw 8928

Hamaki
szpagaty, szczotki, pendzle. — Skład Fabryczny, Pertek Pocztowa 16. Pw 11 209-25.44

Motocykl
3½ K siły zaraz korzystnie na sprzedaż. Mikołajewski. Przemysłowa 2. zdw 29 828

Suknia
brokatowa, elegancka wieczorowa mało noszona do sprzedania tanio Plac Wolności 7, I. front Sokołowska. zdw 29 825

Kto
kupi lub sprzeda papiery wartościowe, listy hipoteczne może się zgłosić biuro procesowe, Podgórna 7, I. piętro. zdw 29 951-2

Dom
piętrowy, dwufrontowy przy głównej ulicy w mieście pow. (gimnazjum i seminarjum na miejscu) 2 składy 5 mieszkań, warsztaty, śpichlerz podwórze i ogród z ewentl. wolnem mieszkaniem na sprzedaż. Czynsz roczny 5.500 zł. Oferty do Kurjera pod zdw 29 450

Okazja
Z powodu wyjazdu sprzedam skład z przyległemi ubikacjami nadający się również na hurtownie i mieszkanie w centrum Poznania, cena 8.500 zł. Oferty Kurjer zdw 29 815

Dom
5 ubikacyjny 1 morgę ogrodu, drzewa owocowe 5 mil od dworca na sprzedaż. Jadwiga Matuszewska, Czerwonak pocz. Poznań-Wschodni. zdw 29 813

Kino - Aparat
sprzedam tanio. Oferty Kurjer zdw 29 807

Fiat 505
bardzo dobry stan natychmiast do sprzedania. Zgłoszenia Plac Wolności 16, pokój 1. zdw 29 856

Autobus
20 osobowy, zupełnie nowy dobrej marki, na dobrej bezkonkurencyjnej linji z koncesją jest zaraz na korzystnych warunkach do sprzedania — powód — przejęcie innego przedsiębiorstwa. Oferty prosze składać do Kurjera Poznańskiego zdw 29 872

Baczność
do P. T. Panów Oficerów Wojsk Polskich, muzea i amatorów broni. Okazyjnie do sprzedania szabla, darowizna Cara z oznakami dostojeństwa carskiego. Oferty Kurjer zdw 29 868

Na artykuły
posezonowe udzielam 10 do rabatu. Polecam przepiękną bieliznę damską, koronki, hafty, najmodniejszą biżuterję, artykuły kąpielowe, dziecięce, sukienki, ubranka, fartuszki, czapeczki, wyprawki dla niemowląt, zabawki. Wybór olbrzymi. Ceny najniższe. Jankowska Podgórna 10. Pw 3264-20.192

Pies
polowczyk młody na sprzedaż. — Mielcarek, ul. Masztalarska 7. zdw 29 867

Wózek
dwukołowy sprzedam Mielcarek, Półwiejska 19. zdw 29 866

Skład
kolonjalny 2 pokoje z kuchnią korzystnie sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 29 897

Wózek
ręczny, dużą wannę sprzedam.— Poznańska 52, skład. zdw 29 911

Sprzedam
w dobrym stanie magiel i regał kolonjalny od 7—8. Nowy Rynek 9/10, Dworczak. zdw 29 908

Kiosk
na Wystawie bardzo ruchliwy punkt z powodu wyjazdu natychmiast sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 29 905

Fabryka
sera w mieście Poznaniu z kompletnem urządz., towarem lub bez towaru do sprzedania, egzystencja zapewniona ewentualnie z pouczeniem. Zgłoszenia do Kurjera Stary Rynek rw 5889

Młyn wodny
turbina, stała wodą, zabudowanie masywne na sprzedaż lub zamianę, cena 90 000, wpłaty 40 000. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 808

Gospodarstwo
116 mórg dobrej ziemi włącznie 18 mórg łąki, 20 mórg lasu oraz 1 morga stawu zarybionego, inwentarzem, masywnemi budynkami, chlew welbowany, natychmiast do sprzedania, i objęcia. Cena 40 000 zł, wpłata według umowy. Wieliński, Ostrów Wlkp., ul. Szpitalna 29. zdw 29 802

Dom
z piekarnią z 5 morgami ziemi. 1 morgą ogrodu z powodu starości na sprzedaż. Informacyi udziela Senft, Kiełkowo powiat wolsztyński. zdw 29 982

Ślusarnia
4 morgi ogrodu, budynki masywne, rola pszenna I. klasy zapęd motorowy wszystkich maszyn, 2 klm. od Golańczy. 24 tys. zł., z powodu odziedziczenia innej fabryki na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 980

Malarskie
nowe pendzle, szczotki tanio sprzedam. Półwiejska 6, podwórze, Zygart. zdw 29 985

Piekarnię
w mieście powiatowem sprzedam bardzo tanio z powodu choroby. Zgłoszenia Kurjer St. Rynek rw 5 900

Jadalnię
dębową zegarem sprzedam tanio. Oferty Kurjer zdw 30 035

Rzeźnictwo
z mieszkaniem zapęd. elektr., dobre położenie w Poznaniu także nadające się na inne przedsiębiorstwo. Adres wskaże Kurjer zdw 30 083

Korzystnie
elegancki, modny serwis stołowy. Rosenthaler 112 częściowy. — Ul. Towarowa 21, I., (prawo). zdw 30 075

Dom
z piekarnią i składem na sprzedaż lub do wydzierżawienia. — M. Koźlecka, Pleszew, Garncarska 7. nw 2604

Majątek
prywatny, 65 mórg spiesznie do sprzedania. Cena 35,000 zł, wpłata 18.000 zł., reszta pozostaje na życzenie na dłuższe lata. Matecki, Pleszew, Sienkiewicza. nw 2605

64 morgi
pszennej ziemi na sprzedaż, budynki masywne, inwetnarz kompletny. 40 tysięcy wpłaty. Również poszukuję dla poważnych reflektantów majątki w różnych wielkościach. Zgłoszenia Bähr, Strzelno, ul. Andrzeja 167 — (Wielkopolska). nw 2597

Resztówkę
na sprzedaż 120 mórg pszen. ziemi willa, park 6 mórg. w tem 10 łąki, aleja 700 drzew, inwentarz kompletny. Cena 60 tysięcy zł. Zgłoszenia Bähr, Strzelno, ulica Andrzeja 167. nw 2598

Folwark
348 mórg w jednym planie, 5 ogrodu owocowego, mały staw zarybiony, dom willa z balkonem 6 pokoi z przynależytościami, zabudowania murowane kryte dachówką z kompletnemi inwentarzami od miasta 3 klm szosa od Poznania 44 klm, cena 230.000, wpłaty 40.000 zł sprzeda Argus, Poznań, Piekary 18, tel 37-28. zdw 30 006

Rower
wyścigowy nowy, oraz 4-cylindr. m A. G. Nat. samoch. korzystnie na sprzedaż. Dziamski Poznań. Górna Wilda 102. zdw 30 034

Skład
spożywczy - delikatesowy, mieszkanie nowo umeblowane zaraz do objęcia. Adres wskaże Kurjer zdw 30 025

Lokal
z mieszkaniem przy ożywionej ulicy na sprzedaż. Gdzie wskaże Kurjer zdw 30 037

Sprzedam dom
z 9 ubikacjami i wszystkiemi przynależnościami w śródmieściu z ogrodem, dla kupującego zaraz do objęcia. Adres wskaże eksp. Kurjera Pozn. zdw 30 084

Używany
drilling automatyczny fabr. Suhlera C 16/9 16/3 korzystnie oddam. Górna Wilda 67, III. lewo. zdw 30 088

Pianino
sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 30 097

Dwu
miesięczne wilczki na sprzedaż. Cz. Gozdowski, W. Garbary 40. zdw 30 103

Łóżko
z materacem sprężynowym okazyjnie do nabycia przy ul. Słowackiego 19, drugie piętro, między 3 a 4 po poł. zdw 30 108

Kolonjalka
z towarem mieszkaniem i maglem tanio na sprzedaż. Adres Orędownik zd 28 726

5 KUPNA

Majątków
ziemskich różnej wielkości dla poważnych reflektantów poszukuje Biuro Rolnicze Włocławek nw 2289

Kupię
urządzenie fryzjerskie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 29 247

Złoto
srebro i brylanty kupuje stale — Zygmunt Kutzner, Św Marcin nr. 50 zdw 29 384

Dom
z ogrodem w Poznaniu w cenie do 25 000 zł kupię. Oferty do Kurjera pod dw 1265

Kupię
skład cukierków lub kolonjalny i delikatesów z mieszkaniem 2—4 pokojowem. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 579

Motor
na gaz ssący 30—40 KM dobrze utrzymany kupię. dokładny opis z ceną prosi o łaskawe przesłanie M. Tyrchan, Poznań Przemysłowa 27. zdw 29 606

Bufet
używany kupię. Oferty do Kurjera zdw 29 602

Kupię
powózkę ładną, szczegółowe oferty do Kurjera zdw 29 675

Kupię
mniejszą realność z składem blisko Poznania przy wpłacie 10 000 resztę podług ugody Oferty Kurjer zdw 29 873

Kupię
skład z towarem, wpłata 3 tys. reszta 300 zł miesięcznie. Oferty Kurjer zdw 29 838

Dom
mniejszy na prowincji w ruchliwej ulicy gotówką kupię. Oferty szczegółowe Kurjer zdw 29 827

Kamienicę
wolnem mieszkaniem przy wpłacie 50.000 kupię. Dokładny opis Oferty Kurjer zdw 30 031

Kupię
nowoczesny samochód pod remont. Lakiernia Mickiewicza 15. Tel. 76-60. zdw 29 955

Kupię
wózek na 2 — 4 kołach Oferty Kurjer zdw 29 966

6 KAMIENICE

Kamienicę
6 lokatorów 2 pokoje z kuchnią wolne, ¾ morgi ogrodu warzywnego i owocowego w Małej Starolece 5 minut od dworca, cena 29.000 zł. Zgłoszenia Andrzej Tepper, Dolina 3 (Wilda) zdw 29 504

W śródmieściu
narożnikowa kamienica ze składem, trzy domy małe obszerne podwórze ogród warzywny i owocowy oraz duży warsztat nadający się do wszelkiego rzemiosła zaraz do sprzedania Zgłoszenia St Lisewska. Września Fabryczna 21. zdw 28 359

Kamienicę
przy Górnej Wildzie z dużem podwórzem za 65 000 wpłaty 30.000 Tomczak. Wierzbięcice 31. zdw 29 932

Kamienica
handlowa, idealna połowa położona, dobre miejsce, centrum dochód całość 17.000, cena 75.000, 16 000 hipotek włącznie wpłaty 30—40 000 złotych. Zgłoszenia poważnych reflektantów. Oferty Kurjer zdw 30 042

Sprzedam
kamienicę blisko Placu Wolności, dochód 21.000 zł, cena 215 000, wpłaty 70.000—100.000, przy Placu Wolności, dochód 71.000 zł, cena 600.000, wpłaty 300.000 Łazarz, dochód 8.700 zł, cena 95 000, wpłaty 60 000, dochód 8 900 zł, cena 105.000, wpłaty 70.000 zł oraz wiele innych kamienic cena 60.000 do 1.250.000. Jax, Poznań, Ratajczaka 10. zdw 29 961

Kamienica
w Jarocinie, w rynku, narożnikowa, 3 składy, wolny skład z mieszkaniem, dochód 700 zł miesięcznie, cena 75 000 zł wpłaty 35 000. Zgłoszenia Otręba. Jarocin Kilińskiego 4 zdw 29 754

Kamienica
12 ubikacyj. wolny pokój kuchnia dochód 90 zł mies. przy rynku, cena 13 000 zł wpłaty 10 000 Zgłoszenia Otręba, Jarocin Kilińskiego 4. zdw 29 753

Właściciel
nieruchomości poszukuje administracji domu. Oferty Kurjer zdw 30 092

7 PIENIĄDZ

20.000 zł
i więcej wypożyczę na hipotekę z warunkiem wydzierżawienia 4—5 pokojowego mieszkania w Poznaniu. Oferty do Kurjera pod dw 1266

1.000 zł
pod dobry zastaw poszukuję. Oferty Kurjer zdw 29 781

2—3.000 zł
za gwarancją właściciela domu poszukuję. Oferty Kurjer zdw 29 780

20.000—25.000
wypożyczę na hipotekę kamienicy w Poznaniu, w której uzyskam mieszkanie najpóźniej od 1 10. 29 Zgłoszenia Kurjer zdw 29 812

Dobra lokata
20 000 zł poszukuje właściciel pięknej realności za zabezpieczeniem hip. na I miejscu i odpowiednim procentem. Łaskawe zgł. pod L. W. do „Par", Bydgoszcz, ul. Dworcowa 72. Pw 3 689-63.672

Wypożyczę
10—20 tys. na pewną hipotekę zabezpieczoną w dolarach. Oferty Kurjer zdw 29 921

Poszukuję
2—3000 zł pod dobry zastaw, wysoki procent. Kurjer zdw 30 048

8 DO WYNAJĘCIA

Starszy
czeladnik blacharsko - budowlany może się zaraz zgłosić. Jan Nowański, Gostyń, Leszczyńska 27. nw 2 590

Trzypokojowe
mieszkanie, wygodami, centrum wskaże „Informator" Ratajczaka 15. zdw 29 956

3 pokoje
i kuchnia z przynależnościami do oddania za udzielenie pożyczki do 15 000 na pierwszą hipotekę. Zgłoszenia do Kurjera zdw 29 840

Nowe mieszkanie
w Kobylnicy pokój, kuchnia do wydzierżawienia, czynsz roczny zgóry 540 zł przy lesie 5 minut od stacji. Sajnaj. zdw 29 962

Mieszkanie
2 pokojowe łazienka za dwuletnim czynszem, centrum. Osadowol Rzeczypospolitej 9. zdw 29 995

Mieszkanie
3 pokoje kuchnia, pokój dla służby, przy Alejach Marcinkowskiego, pierwsze piętro, spiesznie wynajmie „Pawilon". Marsz. Focha 15. Kw 633

Mieszkanie
2 pokoje, kuchnia odstąpię zaraz za wiedzą gospodarza i sprzedam umeblowanie 2.500 zł. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 30 074

Skład
przyległy pokój 2 500 roczny czynsz od gospodarza. „Osadopol", Rzeczypospolitej 9. zdw 29 996

Mieszkania
1, 2, 3 pokojowe kuchnia wprost od gospodarza. Zgłoszenia Wroniecka 12. I. front, lewo. zdw 30 076

Mieszkanie
2 pokoje z kuchnią w suterenie (niski parter) wprost od gospodarza za 2-letni czynsz od 15 8. 29 r. do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 022

Mieszkanie
w okolicy zakł. Djakonisek 5 pokojowe komfort za 2 letni czynsz wprost od gospodarza z dniem 1. 8. 29 r. do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 021

9 SZUKA MIESZK.

Mieszkanie
3 lub 4 pokojowe zaraz potrzebne, komfort blisko centrum. Oferty wyłącznie od gospodarzy detalicznie Kurjer zdw 29 814

Poszukuję
2 pokoi, kuchnię. Oferty z podaniem warunków Kurjer zdw 29 882

Młode małżeństwo
poszukuje mieszkania 1—2 pokojowego z kuchnią wprost od gospodarza. Czynsz rok zgóry. — Oferty Kurjer zdw 29 887

3—4
pokojowego mieszkania z łazienką poszukuję. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 29 907

Poszukuję
od gospodarza 1 do 2 pokoi z kuchnią od 1. 8. lub 15 8., czynsz zgóry. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 903

Pokoju
z kuchnią ewentualnie pokoju z używaniem kuchni poszukuje zaraz wprost od gospodarza młode bezdzietne małżeństwo. Zgłoszenia „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 29.119. Pw 3 699-29.119

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
umeblowany z światłem elektrycznem lepszemu panu do wynajęcia. Pościel i bielizna pożądana Śniadeckich 18 drugie piętro lewo zdw 95 950

Miesięczne
pokoje odnajmie Hotel Francuski zdp 29 202

Pokój
elegancki frontowy, czysty z 2 łóżkami wynajmę zaraz. Strzelecka 6, III. wprost. zdw 29 822

Pokój
tanio dla 2 lub 3 panów. Matejki 38. Nogajczak, w podwórzu II. ptr., lewo. zdw 29 820

Pokój
frontowy, czysty, inteligentnemu panu wynajmę. Górna Wilda 111, II. prawo. zdw 29 857

Pokój
umeblowany dla 2 panów blisko dworca, poczty i Wystawy do wynajęcia. Gasiorowskich 10, drugie piętro, na lewo. zdw 30 109

Centrum
Pokój frontowy czysty, ładnie umeblowany, z niekr. wejściem, z utrzymaniem lub bez. Drowa Szubertowa, Kreta 5. zdw 29 910

Śródmieście
pokój czysty, elektryczność, inteligentnej osobie do wynajęcia. Wały Jagielły 18, I. prawo. zdw 29 931

Pokój
umeblowany dla 2 panienek światło elektryczne do wynajęcia. Mulczyńska, Ratajczaka 11 a, VI. wejście, III. ptr. zdw 29 945

Śródmieście
pokój, elektryczność, wysoki parter, tel. 10-63. zdw 29 954

Pokoje
wspólne tanio. Gwarna 8, III prawo. zdw 29 940

Pokój
umeblowany wynajmę panu. — Mickiewicza 7, III., lewo. zdw 29 934

Małżeństwu
wynajmę pokój, używanie kuchni „Fragut", Kozia 21. zdw 30 069

Słoneczny
pokój, przy przystanku tramwajowym 3 minuty od wystawy. 2 łóżka od osoby 5 zł na dobę oraz pokój o jednem łóżku. E. Sczanieckiej 1, II. mk. 19. zdw 29 965

„Informator"
poleca pokoje umeblowane od 30 złotych miesięcznie. Dla przyjezdnych złotych 3—5 dziennie. Ratajczaka 15 (Pasaż Apollo) tel. 58-17. zdw 29 662

Pokój
niekrępujący dla trzech panów do wynajęcia zaraz. Stroma 26, I. prawo, w podwórzu. zd 29 855

Pokoje
2 do wynajęcia balkon, telefon Matejki 53 III prawo. zdw 29 889

Pokoje
dla przyjezdnych 3 zł od osoby. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 968

Skromny
pokoik dla panienek do wynajęcia. Półwiejska 26 a, Dux. zdw 29 973

Pokoik
śródmieście zaraz wolny. Młyńska 12a, parter, prosto. zdw 29 994

Pokój
umeblowany odnajmę zaraz panu. Garncarska 3, III. ptr., lewa brama, front. zdw 30 081

Elegancki
pokój duży na dwie osoby do wynajęcia. W. Garbary 16, III., front. zdw 30 065

Pokój
frontowy umeblowany lepszemu panu zaraz wynajmę. Matejki 38, IV., lewo. zdw 30 001

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Spokojna 16 a II ptr., prawo. zdw 30 019

Pokój
umeblowany, elektryka, telefon zaraz wynajmę na stałe. Prusa 20, IV. pr. zdw 30 026

Pokój
2 inteligentnym panom, blisko Wystawy zaraz. Focha 39, Piątkowska. zdw 30 096

Pokój
do wynajęcia intelig. panu. Słowackiego 39, parter, prawo. zdw 30 102

Pokój
wynajmę 2 panów, panienki. Wierzbięcice 31a, parter, prawo. zdw 30 100

12 SZUKA POKOJU

Dwa
lub 1 elegancki pokój z telefonem i łazienką w śródmieściu potrzebny zaraz. Zgłoszenia do Kurjera zdw 29 623

Bezdzietne
małżeństwo poszukuje pokoju umeblowanego. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 761

Potrzebne
dwa trzy pokoje, kuchnia, gazem Miesięczny czynsz Kurjer zdw 28 884

Ksiądz
przybywający na wystawę, poszukuje na cały przyszły tydzień sympatycznego pokoju (bez utrzymania). Oferty z podaniem ceny warunków i okoliczności pod dw 1280 do Kurjera Poznańskiego

Małżeństwo
bezdzietne poszukuje pokoju umeblowanego zaraz. Zgłoszenia do Kurjera zdw 29 836

Małżeństwo
bezdzietne poważne poszukuje pokoju oddzielnego, umeblowanego z używaniem kuchni Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 29 898

Poszukuję
dużego pokoju z kuchnią w Poznaniu, rodzina spokojna za rok zgóry czynsz Zgłoszenia Kurjer zdw 29 894

Elegancko
umeblowanego pokoju w śródmieściu z używaniem łazienki i telefonu poszukuje zaraz pan na wysokiem stanowisku. Oferty Kurjer zdw 29 909

Poszukujemy
umeblowanych pokoi dla stałych i przyjezdnych. „Informator" Ratajczaka 15. zdw 29 957

Pomorzanka
na stałej posadzie poszukuje słonecznego, skromnego pokoju. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 926

Panienka
poszukuje skromnie umeblowanego pokoju ewentl. z własną pościelą. Oferty Kurjer zdw 29 925

Pokoju
telefon na biuro, śródmieściu poszukujemy. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 049

Skromnego
pokoju poszukuje nauczycielka. Oferty Kurjer zdw 30 064

1 LOKALE

Związek
chrześcijański poszukuje sali lub ubikacji do zebrań. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 708

Skład
na reprezentacje automobili z kantorkiem, ubikacje warsztatowe, centrum główna ulica wynajmę. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 682

Skład paszy
sprzeda Deierling Górna Wilda 160, I. zdpw 29 722

Biuro
handlowe z telefonem i t. d. Plac Wolności do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 29 858

14 DZIERŻAWY

Poszukuje
dzierżawy restauracji, rzeźnictwa na wsi lub w mieście. Oferty z podaniem warunków i okolicy, czy szkoła, kościół, stacja kolejowa oraz ile gotówki do objęcia pod adres Wojciech Szczepaniak, Wieleń nad Notecią, pow. Czarnków. zdw 29 756

Parcelę
przy ulicy Marszałka Focha na wszelkie przedsiębiorstwa, korzystnie wydzierżawi „Pawilon", Marsz. Focha 15. Kw 630

Gościniec pełnem koncesem
sala do zabaw, zabudowanie masywne, dom 7 pokojowy kuchnia, przytem 22 morgi ziemi, pełnemi zbiorami, inwentarzem dzierżawa roczna 800 zł, objęcie 7 000 spiesznie zgłoszenia Nowak Poznań, Górna Wilda 50, I. piętro. zdw 30 002-3

Wydzierżawię
mieszkanie 2 pokojowe z kuchnią Zgłoszenia Teofil Koterwa w Kiekrzu obok dworca. zdw 29 850

Wydzierżawię
2 mieszkania po 2 pokoje z kuchnią w Mosinie blisko Poznania szynsz według umowy. Zgłoszenia Jan Kurkiewicz, Mosina. zdw 30 077-8

Skład
próżny, możliwie wprost od gospodarza wydzierżawię niekoniecznie zaraz Zgłoszenia Kurjer zdw 29 589

Wydzierżawię
w Ostrowie Wlkp. zaraz, dwa wielkie budynki fabryczne, dawniej browar, najchętniej na przemysł włókienniczy lub inny. Wolne mieszkanie i dogodne warunki. Oferty pod L. W. do „Par". Bydgoszcz, ul. Dworcowa 72. Pw 3 687-63,667

W Gdyni
willa o 14 ubikacjach (dwa razy po 5 pokoi i 1 kuchni), umeblow. z pościelą i naczyniem, o podwójnych oknach i piecach, system korytarzowy, 20 minut pieszo od morza z gruntem od 600 do 2 000 m² okazyjnie tanio do wydzierżawienia od 1 października lub na dogodnych warunkach do sprzedania. Wiadomość do końca lipca: Żerebecka, Gdynia, willa Maria, u. Gdańska. zdw 29 979

Baczność!
Poszukuję dzierżawy ewentl. kupna 1000—2000 mórg dobrej ziemi. Potrzebną gotówkę posiadam. Zgłoszenia Bähr Strzelno, ul. Andrzeja 167. nw 2599

15 LETNISKA

Poszukuję
dla żony i 2 dzieci pokoju o dwu łóżkach w okolicy lesistej koniecznie las szpilkowy najchętniej na leśniczówce. Zgłoszenia z podaniem warunków Roganowicz, Poznań, ul. Przemysłow 31 I. p. zdw 29 517

Letnisko
we dworze wiejskim koło Poznania, obfite, dobre utrzymanie dojazd autobusami. Wiadomość od 13 do 15 telefon 63-00. zdw 29 888

Letnisko
blisko Poznania przyjmie gości na sierpień z dobrem utrzymaniem. Mechowo, p. Kobylnica. zdw 29 893

Poszukuję
pokoju na letnisko w okolicach lesistych najchętniej w leśniczówce. Oferty Kurjer zdw 30 091

16 OSOBISTE

Zgubioną
książeczkę wojskową na nazwisko Franciszek Lipiński, unieważniam. zdw 29 627

Zniewagę
rzuconą na p. rządcę Schwarza w Niegolewie, niniejszem odwołujemy i go przepraszamy Ewa Rzaniak, Magdalena Czekowa, robotnice w Niegolewie. dw 1273

21 ZGUBY

Zgubiłem
wieczorem 16. bm. o godz. 24 wysiadając z taksówki ul. Mała portmonetkę z pieniędzmi, papierami kluczykami. Znalazcę upraszam zwrot Pieniądze proszę zatrzymać. Łagoński, lekarz weter. Gwarna 18. zdw 29 569

Skradzioną
książeczkę wojskową unieważniam, Jan Tubacki. rw 5868

Zgubiłem
książkę wojskową na nazwisko Kokoszyński Paweł, która unieważniam. zdw 29 950

3 ROZMAITE

Robótki ręczne
monogramy rysuje, Jankowska, Stary Rynek 48, II. bpw 369

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterji wykonuje sumiennie tanio firma F. Taberski, Bukowska plac Wolności 3 (pod filarami) Pw 1726 052.46

„Klara"
Pracownia Pończoch, Dominikańska 5, parter, prawo Specjalność: nadrabianie stóp, podnoszenie wysmuklych oczek itp. zdw 30 066

Akuszerka
Błaszczakowa osiedliła się jako położna obwodowa w Bybyniu, pow. Szamotulski. zdw 29 541-2

Reparacje futer
solidnie i fachowo wykonuje taniej nadzwyczaj korzystnie Pospiech pożądany, gdyż w okresie sezonowym panuje nawał pracy Obecnie korzysta każdy z niskich cen W. Królikiewicz Podgórna 6 Pw 11 082-24

Przepisywanie
na maszynach, powielanie również w językach obcych szybko tanio. „Biuro procesowe", Poznań, Podgórna 7, I. p. zdw 29 941-2

Biuro procesowe
Poznań, Podgórna 7, I. piętro, załatwia wszelkie sprawy sądowe, administracyjne, podatkowe, mieszkaniowe oraz wszelkie wnioski. Przepisywanie na maszynach szybko i tanio, tłomaczenie z języków obcych itp. Porady prawne darmo. zdw 29 946-7

W gospodarstwie
fundamentem dla trzody jest Centralina Michałowskiego. Kup zaraz, nic nie stracisz, tylko się wzbogacisz. Żądać wszędzie tylko w oryginalnem opakowaniu. rw 5 902-3

Poszukuję
kilka pań do podnoszenia oczek u pończoch. Oferty Kurjer zdw 29 816

Obiadów
dobrych prywatnie poszukuje. — Zgłoszenia Kurjer zdw 29 880

Towarzystwa
na wyjazd w góry poszukuje osoba z inteligencji. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 891

2 chłopców
1 i 2 latka oddam na własne tylko inteligentnym i zamożnym Oferty Kurjer zdw 28 827

Kto przyjmie
za syna zdrowego, inteligentnego chłopca sierotę 4-letniego Zgłoszenia do Kurjera zdw 29 964

Fryzjernia
dla pań i panów w hotelu „Polonia" otwarta od 7—22. Także w niedzielę i święta. bpw 394

23 OŻENKI

Panna
blondynka, katoliczka, lat 24 obejmuje po rodzicach skład kolonjalny i wyszynk, do tego ziemia i łąka, pragnie w celu matrymonjalnym nawiązać korespondencję z panem od 28—35 lat, dobrego i miłego usposobienia, z dobrej rodziny, z zawodu kupca. Majątek pożądany dla wspólnego dobra. Łaskawe zgłoszenia o ile możności z fotografją, która się zwraca do Kurjera Poznańskiego pod zdw 29 755

Wdowiec
lat 32 z 2 dziećmi, kupiec posiada skład i 25.000 zł gotówki szuka tą drogą żony z odpowiednim majątkiem Oferty do Kurjera z fotografją zdw 29 842

Panna
lat 33, inteligentna, miłego charakteru, posiadająca 2 000 zł gotówki, poszukuje znajomości starszego pana, celem zamążpójścia. Wdowcy nie wykluczeni. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 30 085

Kawaler
średniego wieku, posiadający 15 tysięcy na otwarcie interesu, pragnie zapoznać przystojną, miłem charakterem pannę do lat 26 cel matrymonjalny, majątek niewymagany. Dyskrecja zapewniona, krewni mile widziani. Oferty Kurjer zdw 30 094

24 NAUKA

Kursy stenografji
pisania na maszynach. Kantaka 1 II. piętro. bpw 381-2

Polskiego
łaciny udziela profesor gimnazjum. Przyjmuje 2.30—4.30. — Wierzbięcice 58, parter, prawo. zdw 29 843

Potrzebny
akademik lub starszy gimnazjasta do początk. konwersacji francuskiej. Oferty Kurjer zdw 29 876

English Lady
gives lessons. Kurjer Poznański zdw 29 958

Poszukuje
pomocy do matury. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 106

25 MUZYKA

Trio
lub kwartet pierwszorzędny zespół jazzbandowo-salonowy, wolny od 1 sierpnia Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 29 544

Trio
dobrze zgrane wolne od 1. 8. 29 r. Zgłoszenia eksped. Kurjera Poznańskiego zdw 29 766

Duet
najchętniej damski poszukuje od 1. 8. 29 z podaniem warunków. Kurjer zdw 29 819

Lekcyj
gry na skrzypcach udziela zdolny pedagog. Zgłoszenia pod zdw 30 087

Saksofon
i jazz-band potrzebni od 1. 8. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 093

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 6 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej ceny drobnych

Rzeźnik - szofer
z praktyką szuka posady Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 29 258

Zarządczyni - gospodyni
poszukuje samodzielnej posady od 1. 8. 29. lub później. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 250

Maszynistka
biegła z praktyką adwokacką poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 280

Biuralista
poszukuje jakiejkolwiek posady. Oferty Kurjer zdw 29 196

Szofer maszynista
żonaty, lat 26, trzeźwy i pilny w swym zawodzie poszukuje posady na samochód prywatny, najchętniej na majętności od 1. 8. 29 lub później. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera pod zdw 29 758

Książkowy
który prowadzi kontokorent jak również pisze maszyną pragnie zmienić posadę Oferty Kurjer zdw 29 008

Osoba
inteligentna, obeznana dokładnie z gospodarstwem przyjmie posadę samodzielnej gospodyni u samotnego pana lub na probostwie od 1 września. Zgłoszenia agencja Kurjera Poznańskiego Gniezno 313. nw 2584

Technik
budowlany (naz.) poszukuje posady od 1 sierpnia lub później. Oferty Kurjer zdw 29 798

Szofer - kawaler
lat 23, lotnik przyjmie posadę szofera w mieście lub w majątku Adres: Leon Demkow Wólka Mazowiecka poczta Rawa Ruska (Małopolska) zdw 29 [illegible]

Poszukuję
posady jako kasjerka lub ekspedientka, wdowa po inwalidzie wojennym. Oferty Kurjer zdw 29 519

Biuralistka
z kilkuletnią praktyką szuka posady ewentl. kasjerki, książkowej Oferty Kurjer Poznański zdw 29 577

Służąca
uczciwa, czysta poszukuje posady do wszystkiego od 1. 8. Oferty Kurjer zdw 29 572

Sierota
poszukuje kilka godzin posługi lub innej pracy. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 588

Ogrodnik
samotny, pracowity, trzeźwy, obeznany ze sprzedażą potrzebny do ogrodnictwa handlowego od 1 sierpnia rb. Zgłoszenia listownie lub osobiście Murowana Goślina, Ignacy Szczęsny. zdw 29 194

Garbiarnie
Majster chromowy obeznany z surowcem Poznańskiem szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Stary Rynek rw 5877

Ekspedjentka
z branży kolonjalno - spożywczej szuka posady z utrzymaniem — Zgłoszenia Kurjer zdw 29 839

Inteligentna
panienka lat 18 szuka posady do 1—2 dzieci. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 837

Ekspedjentka
poszukuje posady z dwuletnią praktyką, z dobremi świadectwami z branży piekarsko-cukierniczej. Zgłoszenia do Kurjera zdw 29 834

Lepsza
panna, bardzo solidna, pracowita, sumienna, czysta w gospodarstwie dobrze obeznana, lubiąca bardzo dzieci, jako wyręczycielka czynna poszukuje zaraz lub później stosownej posady tylko w lepszym domu. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 29 832

Gospodyni
samodzielna przyjmie posadę u samotnej osoby lub państwa. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 29 978

Osoba
starsza zaufana poszukuje posługi przed południem z praniem, bez gotowania. Oferty Kurjer zdw 29 895

Biurowy
żonaty poszukuje jakiejbądź odpowiedniej pracy, najchętniej na wolności. Oferty Kurjer zdw 29 892

Przyjmę
posadę jako początkująca książkowa w mieście względnie na wsi Zgłoszenia Oredownik dw 1248 9

Panienka
przystojna inteligentna poszukuje posady jako gosposia do samotnej osoby od 1. 8. 1929 Oferty proszę Kurjer zdw 29 904

Kasjerka
rutynowana z kilkoletnią praktyką, osoba starsza, pierwszorzędne zaświadczenia i referencje przyjmie posadę od 1. 8. Zgłoszenia do Dyrektorki Szkoły Gospod. św. Marcin 69. zdw 29 902

Służący
młodszy poszukuje posady. Łask. oferty Kurjer zdw 28 918

Panienka
z domu obywatelskiego, lat 23, ukończyła 5 kl. gimn., szkołę handlową i wychowawczo - gospodarczą, przyjmie posadę sekretarki. Może się również zająć dziećmi, zna robótki i cośkolwiek szycia. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 104

Biegła
krawcowa szyje tanio poza domem i w domu. Matejki 38, III. lewo. zdw 30 016

Praczka
uczciwa poleca się, pierze czysto i tanio. Zgłoszenia Poznań Wierzbowa 20 naprzeciw gazowni. zdw 30 024

Rysownik
konstrukcyjny architektury wnętrz. (fachowiec) cztery semestry Szkoły Zdobniczej przyjmie posadę. Oferty Kurjer zdw 30 018

Dziewczyna
uczciwa, pracowita poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 30 033

Krawcowa
poleca się poza dom Śniadeckich 4, wysoki parter, lewo. zdw 30 038

Panna
z dobrej rodziny inteligentna szuka posady do dzieci albo lekkiej pracy domowej od 1. 8. 29 Zgłoszenia Kurjer zdw 30 098

Przyjmę
posadę jako praktykant buchalterji lub inną, referencje dobre. Władysław Derdziak, Jaroszewo, pow. Wągrowiec. dw 1 294

Gospodyni
kucharka zna wszelkie prace domowe i dobre gotowanie, w starszym wieku poszukuje posady od 1. 8. Zgłoszenia J. Drzewiecka, Orzechowo, poczta Orzechowo, pow. Września. rw 5893

Robotnik
poszukuje jakiejkolwiek pracy może złożyć 200 zł kaucji Oferty Kurjer zdw 29 938

Inteligentna
osoba uczciwa, pracowita szuka posady do samotnej osoby jako gospodyni. Oferty Kurjer zdw 29 937

Pielęgniarka
poszukuje posady do chorej osoby lub dziecka. Oferty Kurjer zdw 29 936

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady 1. 8. do starszych lub bezdzietnych państwa Łaskawe oferty Kurjer zdw 29 933

Kasjerka
z praktyką obeznana z pracami biurowemi poszukuje posady. — Zgłoszenia Kurjer zdw 30 017

Szofer
kawaler z dłuższą praktyką poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 046

Dobra
krawcowa poleca się poza dom. Łaskawe oferty Kurjer zdw 30 063

Młodszy
człowiek poszukuje jakiegobądź zajęcia. Łaskawe oferty Kurjer zdw 28 917

Młodszy
kelner z dobremi poleceniami poszukuje posady zaraz w mieście lub na prowincji. Oferty Kurjer zdw 28 919

Służąca
gotowaniem dobremi świadectwami, własną pościelą poszukuje stałej posady zaraz lub 1. 8. do mniejszej rodziny lub starszej osoby. Oferty Kurjer zdw 29 960

Służąca
szuka posady do wszystkiego z gotowaniem w lepszym domu do 2—3 osób od 1. 8. Oferty Kurjer zdw 29 969

Inteligentna
panna z dobrej rodziny, moralna, obeznana wszechstronnie z gospodarstwem domowem oraz wykwintne gotowanie z chlubnemi referencjami szuka posady zarządzającej lub samodzielnej gospodyni. Łask. zgłoszenia Malicka Poste Restante Rawicz. zdw 29 981

Dziewczyna
samodz. z dobremi długol. świadectwami, szuka posady od 1. 8. do jednej albo dwóch osób. Zgłoszenia filja Stary Rynek rw 5 894

Panienka
znająca cośkolwiek kuchnię, pragnie wyuczyć się dobrego gotowania najchętniej na wsi w charakterze elewki. Zgłoszenia Kurjer St. Rynek rw 5 895

Podróżujący
z branży maszyn mleczarsko rolniczych, z kilkuletnią praktyką, posiadający prawo jazdy na wszelkie samochody poszukuje odpowiedniej posady ewentl. jako szofer zaraz, miejscowość obojętna. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 29 821

Praczka
poszukuje prania oraz posługi w piątki i soboty Stary Rynek 60, Przepiora, III. lewo. zdw 29 881

Gospodyni - kucharka
szuka posady w restauracji lub hotelu zaraz referencje dobre. — Oferty Kurjer zdw 29 849

Porządna
dziewczyna z dobrem gotowaniem i do wszystkiego poszukuje miejsca. Oferty Kurjer zdw 29 845

Obiadowe
i kawowe garnitury dobra porcelana kupuje się wyjątkowo tanio w Hurtowni Porcelany Wroniecka 24, w podwórzu. zdw 28 955

Dziewczyna
wiejska, spokojna, z dobremi świadectwami poszukuje posługi po południu Zgłoszenia do Kurjera zdw 29 854

Handlowiec
mogący złożyć 400—500 zł kaucji szuka posady ekspedjenta, magazyniera lub inkasenta ewentl. przyjmie zastępstwo branża obojętna. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 29 852

Zarządczyni
poszukuje posady w hotelu lub innem przedsiębiorstwie referencje dobre. Oferty Kurjer zdw 29 848

500 zł
kaucji złoże za posadę ekspedjenta, magazyniera inkasenta lub do bufetu. Oferty Kurjer zdw 29 846

Fryzjerski
uczeń z dwuletnią praktyką poszukuje posady do ukończenia praktyki. Oferty Kurjer zdw 29 844

Kuśnierka
szuka posady Zgłoszenia Kurjer zdw 29 841

Sumienny
robotnik z dobremi świadectwami poszukuje jakiejkolwiek pracy Oferty Kurjer zdw 29 864

Książkowa
rutynowana znająca wszelkie systemy książkowości, pisząca na maszynie poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 875

Praczka
poszukuje stałej posady. Oferty Kurjer zdw 29 874

Bufetowa
lub ekspedjentka z dobremi świadectwami i dłuższą praktyką poszukuje posady zaraz lub od 1. 8. Oferty Kurjer zdw 29 890

Młodsza
panienka poszukuje posady do dzieci lub prac domowych. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 885

Poszukuję
posady stróża, żonaty. Oferty Kurjer zdw 29 884

Początkująca
biuralistka, stenotypistka poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 883

Książkowy
poszukuje zajęcia godzinach popołudniowych lub przedpołudniowych. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 879

Skromna
uczciwa osoba znająca wszelką pracę wchodzącą w zakres gospodarstwa domowego zuka posady od 1. 8 do samotnej osoby ewtl. dwóch osób, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 29 901

Wdowa
w krytycznem położeniu szuka jakiejkolwiek posady najchętniej w składzie kolonjalnym u samotnej osoby. Zgłoszenia Kurjer zdw 28 747

Pomocnik drogeryjny
z kilkuletnią praktyką w większem przedsiębiorstwie, obecnie na stanowisku, poszukuje posady w hurtowni drogeryjnej, ewtl. jako podróżujący. Łaskawe oferty skierować proszę do Kurjera Poznańskiego dw 1202

Młodsza
osoba poszukuje posady praczki, także w zakładach Oferty Kurjer zdw 28 750

Panienka
szuka posady do dzieci w wieku od 4 lat. Oferty Kurjer zdw 29 361

Nadmłynarz
z kaucją poszukuje odpowiedniej posady zaraz lub później, przyjmie również w Kongresówce, zna dokł. mechanikę i wszelkie systemy motorów gazowych i ropnych. Zgłoszenia zdw 29 448

Introligator
znajdujący się w krytycznem położeniu poszukuje jakiegobądź zajęcia, także na prowincji. Oferty Kurjer zdw 29 172

Handlowiec
branży kol.-delikatesów poszukuje posady ekspedjenta magazyniera podróżującego lub inkasenta. — miejscowość obojętna Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 29 171

Wykonuje
naprawy, przestawiam piece wszelkiego rodzaju, F. Taberski, Bukowska 41, u Wojtkowiak. zdw 29 010

Inteligentna
panienka ze znajomością stenografji i pisaniem maszyny poszukuje posady, najchętniej na wyjazd. Oferty do Kurjera zdw 28 473

Młynarz
czeladnik kawaler lat 25 poszukuje posady zaraz lub później — Świadectwa chlubne. Może złożyć kaucję Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 28 899

Nauczycielka
rutynowana z długoletnią praktyką, obcemi językami przygotowując do 3 kl. gimnazjalnej, poszukuje od 1 września posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod dw 1242

Dziewczyna
uczciwa, pracowita poszukuje posady z gotowaniem do wszystkiego zaraz lub od pierwszego. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 228

Krawcowa
dzielna szyje po domach chętnie wyjedzie na wieś. Oferty Kurjer zdw 29 328

Bona - Francuska
z szyciem i niemieckim szuka posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 29 324

Panienka
znająca męską krawieczyznę poszukuje posady zaraz lub od 1. 8. 29. Oferty Kurjer zdw 29 366

Praczka
poleca się w dom. Oferty Kurjer zdw 29 260

Prasowaczka
na sztywną i miękką bieliznę poszukuje pracy w dom Oferty do Kurjera zdw 29 279

Kupiec
z dobremi świadectwami poszukuje posady inkasenta, magazyniera lub woźnego. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 268

Panienka
sierota poszukuje jakiejkolwiek pracy. Oferty Kurjer zdw 29 477

Panienka
z szkołą handlową poszukuje posady początkującej biurowej. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 29 263

Mistrz fryzjerski
damski i męski znający wszelkie prace wchodzące w zakres fryzjerstwa, poszukuje posady od 1. 8 Oferty Kurjer zdw 29 284

Szofer
rok praktyki poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 28 914

Młodszy
kelner z dobremi poleceniami poszukuje posady zaraz w mieście lub na prowincji Oferty Kurjer zdw 28 919

Służący
młodszy poszukuje posady Łask. oferty Kurjer zdw 28 918

Młodszy
człowiek poszukuje jakiegobądź zajęcia. Łask oferty Kurjer zdw 28 917

Szofer
kawaler z dłuższą praktyką poszukuje posady na majątek, gdzie by mógł pełnić zarazem leśnictwo. Oferty Kurjer zdw 28 438

Panienka
mająca 2 lata nauki w aptece, poszukuje posady w aptece lub drogerji jako siła pomocnicza od dnia 1. 8. 29. lub później. Oferty Kurjer zdw 29 227

Pomocnik
biurowy posiadający kilkoletnią praktykę poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer zdw 29 245

Panienka
sierota poszukuje posady z dobrym gotowaniem do wszystkiego bez prania zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 240

Szofer
służący, kawaler poszukuje posady z dobremi świadectwami zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 29 559

Sierota
uczciwa poszukuje posługi na przed południe zaraz. Oferty Kurjer zdw 29 547

Skrzypek
rutynowany przyjmie posadę zaraz lub 1. 8. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 537

Masażystka
dobra przyjmie masaże poza domem. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 536

Nauczycielka
przyjmie posadę do dzieci w sierpniu 1929. Oferty Kurjer zdw 29 535

Chłopiec
16 lat szuka pracy za utrzymanie Adres wskaże Kurjer zdw 29 530

Dwie
przystojne ekspedjentki bufetowe poszukują posady od 1. 8. Oferty Kurjer zdw 29 528

Wdowa
lat średnich, prędka na nogach, mogąca się okazać najlepszem świadectwem z jednej instytucji po likwidacji tejże szuka posady najchętniej na wystawie lub gdzieindziej. Oferty Kurjer zdw 29 525

Panienka
poszukuje posady jako pomocnica do szycia lub pokojowa ze szyciem. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 508

Maszynistka
z dłuższą praktyką, obeznana z wszelkiemi pracami biurowemi poszukuje posady Oferty Kurjer zdw 29 507

Panienka
do dzieci szyciem szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 576

Osoba
w średnim wieku poszukuje posady od 1 sierpnia do 1 lub 2 osób ewentualnie samotnego pana. Zna doskonale dobrą kuchnię i prowadzenie gospodarstwa domowego. Zgłoszenia uprasza się przesłać Grzempa, Poznań-Starołęka, ul. Bystra 32. zdw 29 565

28 WOLNE MIEJSCA

Złotych 2.000
zarabiają wymowni panowie i panie. Fachowość niekonieczna. Oferty nadsyłać do Przedstawicielstwa Banku Lwów Krótka 5. nw 2532

Potrzebna
panienka do stoiska na Wystawę, znajomość kupiecka wymagana. Oferty z podaniem pretensji i fotografją do Kurjera dw 1263

Uczciwa
skromna panna może się zgłosić jako bufetowa M Lewandowicz, św. Marcin 57. zdw 29 539

Elewa (ki)
aptekarsk., z praktyką poszukuje od 1. września lub później. Referencje i wymagania podać Apteka w Śmiglu. J. Ciesielski dw 1267

Pomocnik fryzjerski
zdolny potrzebny od 1. 8. 1929. Pensja 60 zł miesięcznie i wolne utrzymanie. Z. Sikorski, Środa, ul. Kościelna. nw 2 587

Kasjerki
poszukuję, wolny stół, stancja oraz 50 zł miesięcznie. Aptekarz Speichert, Oborniki. dw 1 271

Biuralistka
natychmiast potrzebna na stałą posadę. Oferty z kopjami świadectw Kurjer zdw 29 647

Młynarz
kaw. znający obs. motoru gaz. potrzebny. Zgłoszenia M. Gerlach, Lisewo, pow. Chełmno. zdw 29 767

Młodsze dziewczę
do jednego dziecka potrzebne zaraz. Informacje w składzie przy Placu Nowomiejskim 6 zdw 29 514

Zastępców
do sprzedaży ratalnej obligacyj premjowych (systemem kombinowanym) poszukuje poważny Bank. Najwyższa prowizja przy wydatnej pracy wykupujemy patent. Kontrakt bezpośredn. Reflektujemy tylko na rutynowane siły akwizycyjno-organizatorskie. Kapitał zbędny. Oferty: Skrytka pocztowa 206. Lwów nw 2001

Uczeń
syn uczciwych rodziców z lepszem wykształceniem potrzebny do drogerji od 1. 8. 29. Piśmienne zgłoszenia Centralna Drogerja, Oborniki. zdw 29 943-4

Potrzebna
szwaczka do szycia bielizny damskiej i pościelowej. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 835

Technika budowlanego
młodsza siła na prace podziemne budowy dróg i szos poszukuję zaraz. Oferty z podaniem pensji upraszam skierować do Kurjera zdw 29 833

Potrzebna
bieliźniarka poza dom. Olszewska Wielkie Garbary 53 zdw 29 826

Dziewczyna
od 15—16 lat do pomywania na cały dzień zaraz potrzebna. — Grześkowiak, ul. Kochanowskiego 2. zdw 29 824

Uczeń
piekarski może się zgłosić Fr. Mikołajewski. Chwaliszewo 9. zdw 29 870/71

Służąca
potrzebna zaraz Walkowiak, ul. Marsz. Focha 77, skład. zdw 29 817

Lekarza - dentysty
lub dentysty jako asystenta poszukuje zaraz Kazimierz Szalczyński, dentysta, Chodzież, ul. Raczkowskiego 7. dw 1277

Służąca
może się zaraz zgłosić. Żupańskiego 13, II. prawo. zdw 29 810

Młodsze
dziewczę do 2 dzieci, uczciwe potrzebne zaraz. Grobla 1 b. III. prawo. zdw 29 809

Mleczarz - serowar
poszukuje zaraz stałej posady lub dzierżawy mleczarni. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 853

Krawcowa
zdolna do ubrań dziecięcych może się zgłosić. Gen. Kosińskiego 17, I. ptr., prawo. zdw 29 900

Małopolankę
służącą do wszystkiego z dobrem gotowaniem potrzebuje od 1. 8. do małej rodziny. Libelta 14, m. 7, od godz. 15—17. zdw 29 823

Służąca
uczciwa, spokojna do dwóch osób potrzebna zaraz. Kozia 18-19, podwórze, lewo wprost, IV. prawo. zd w29 984

Starsza
pani z kaucją potrzebna do objęcia bufetu na własny rachunek. Adres Kurjer zdw 29 881

Poszukuje
się panienki do lekkiej pracy. — Zgłoszenia od 9—12 w sobotę przed południem. Artystyczne wyroby z muszli. Plac Nowomiejski 9. zdw 29 886

Agentów
zdolnych do zbierania fotografji poszukuję i płacę najwyższe ceny. „Sztuka Polska", Gąsiorowskich 11, Zgłoszenia 5—8. zdw 29 915

Bufetowa
z praktyką do obsługi gości może się zaraz zgłosić. Stancja na miejscu. Zgłoszenia Wielkie Garbary 41. zdw 30 121

Uczeń
z ukończoną szkołą wydziałową lub równorzędnem wykształceniem może się zgłosić do „Drogerji Merkur", M. Thiel, Mogilno. dw 1 285

Posługaczka
potrzebna na przedpołudnie. — Wojciechowska, Drużbackiej 1 a, Łazarz. zdw 30 071

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz. Bydgoska 5, Środka zdw 30 023

Chłopiec
do posyłek ponad 15 lat tylko z Jeżyc, silny, może się zgłosić Drukarnia Spoleczna Marsz Focha 55. zdw 29 847

Dziewczyna
do dzieci potrzebna zaraz. Nagórski, Piotra Wawrzyniaka 13. zdw 30 099

Poszukuję
się pielęgniarza - masażysty na wieś do starszego pana. Spieszne zgłoszenia z podaniem warunków uprasza się nadesłać do Kurjera Poznańskiego pod dw 1 295

Służąca
potrzebna. Prusa 19 III. lewo. zdw 30 014

Potrzebna
zaraz służąca z dobremi świadectwami. Chwaliszewo 69, I. lewo. zdw 29 930

Służąca
młodsza do wszystkiego od 1. potrzebna. Gwarna 8, III. prawo. zdw 29 953

Służąca
potrzebna zaraz. Zgłoszenia ul. Kościelna 3, III. lewo. od 6—7. jw 2 236

Poszukuję
2 podróżujących na woj. poznańskie i odrębnie na pomorskie na artykuły kosmetyczne, lecznicze. Warunki: praktyka, kaucja do zł 1 500. Zgłoszenia skierować „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 55.297. Pw 3 686-55.297

Maszyniarki
szyjące biegle na maszynach kuśnierskich potrzebne. Aleje Marcinkowskiego 15, Futra. zdw 28 943

Służąca
z cośkolwiek gotowaniem potrzebna zaraz. Gen. Prądzyńskiego 11, Depczyński. zdw 29 869

Kilku
chłopców dorosłych do sprzedaży towaru potrzebni. Niska kaucja i ręczny wózek wymagany. Zgłoszenia w sobotę 4—7 godz. Pokrywka, Rybaki 13 r 5888

Czeladnik
rzeźnicki, starszy potrzebny zaraz siła kwalifikowana. Zgłoszenia T. Koterwa, Kiekrz, obok dworca. zd 29 851

Uczeń
fryzjerski może się zgłosić. Bartosik, Grunwaldzka 13. zd 30 020

Pomocnik
fryzjerski młodszy zaraz potrzebny. M. Lebiotkowski, Żabikowo-Stare, stacja Luboń. zdw 29 728-9

Dziewczyna
uczciwa i czysta do wszystkiego może się zgłosić Sobkiewicz — Marszałka Focha 47 naprzeciw Parku Wilsona zdw 29 521

Potrzebny
detaszer, detaszerka. Zgłoszenia przyjmuje Elegancja Poznańska, Poznań-Stary Rynek. zdw 29 596/7

Ślusarz
młodszy, zaraz potrzebny Radjoelektor, Ratajczaka 38. zdw 29 684

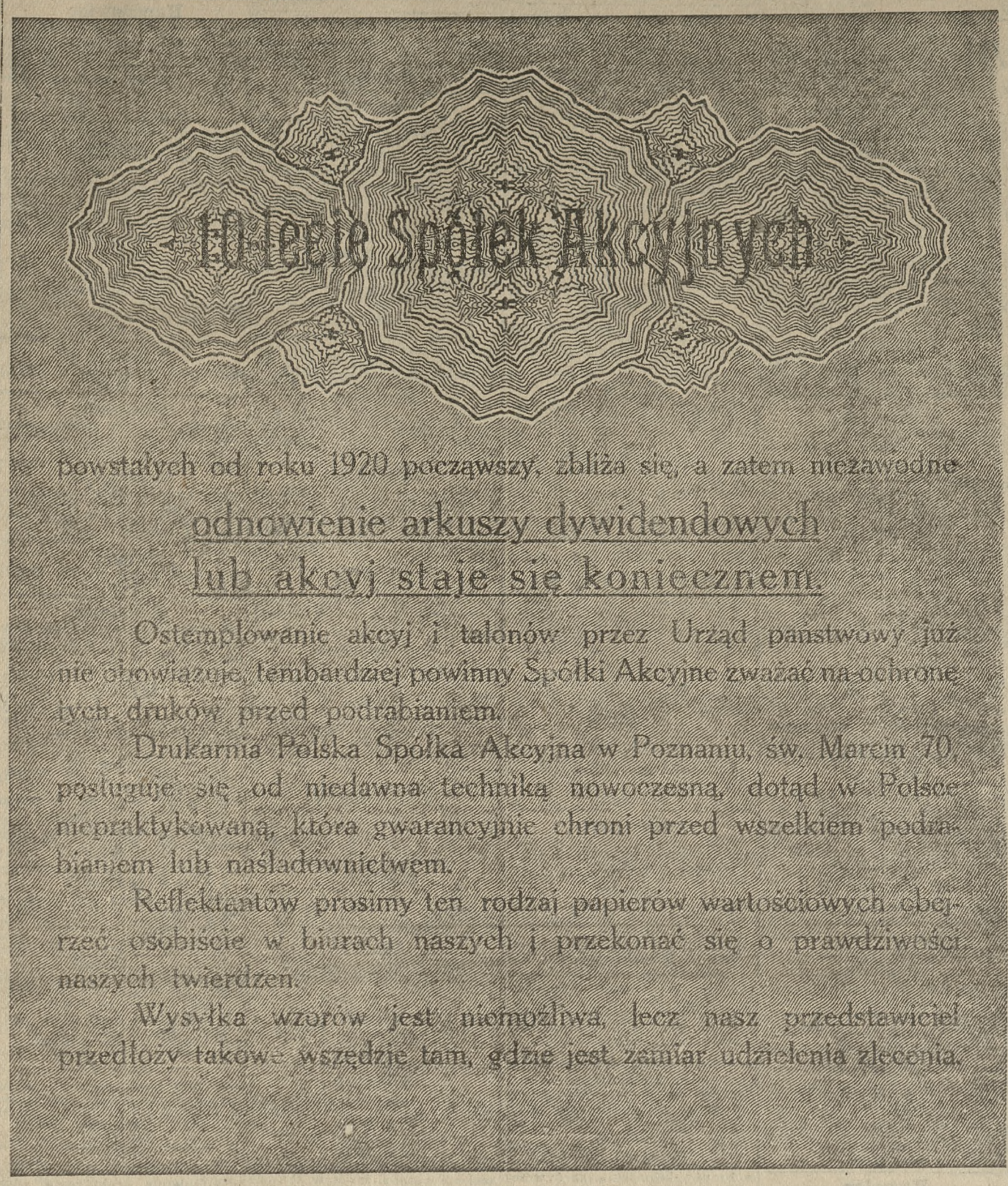

rw 17 660

Dziewczyna
z gotowaniem do wszystkiego potrzebna zaraz, warunek uczciwa i porządna. Magazyn Bławatów, Marsz. Focha 39, Kopecki zdw 30 036

Ekspedjentka
zdolna, uczciwa potrzebna. Warunek dobre świadectwa. Zgłoszenia od 7—8 Chwiłkowski, św. Marcin 40, skład złotniczy. zdw 29 899

Dziewczyna
młodsza do posługi może się zgłosić, Łuś, Długa 4. zdw 29 896

Panienka
do dzieci zaraz potrzebna. Zgłoszenia od godz. 2—4. 3 Maja 6, II. lewo. zdw 29 862

Dziewczyna
potrzebna zaraz do wszelkich prac domowych. M. Kasprzyk, ul. Marszałka Focha 68. zdw 29 914

Biuralistki
znającej pojed. książkowość pisanie na maszynie z kilkoletnią prakt. biurową poszukuję do Poznania możliwie zaraz. Oferty z pod. wynagr. upraszam do „Par", Al. Marcinkowskiego 11, pod 29.112. Pw 3 683-29.112

Pokojowa
dobre świad. potrzebna. Hotel francuski. zdw 29 918

Osoba
do nadzoru pokoi i obeznana bufetem. Zgłoszenia Hotel francuski. zdw 29 917

Handlowca
(ekspedjenta) młodszego, uczciwego przyjmie. Adres Kurjer zdw 29 924

Chłopca
wyżej lat szesnaście, inteligentnego, uczciwego, do pomocy składzie przyjmie. Adres Kurjer zdw 29 923

Służąca
potrzebna zaraz. Romana Szymańskiego 7, I. zdw 29 927

20 — 30 zł
Dziennie można zarobić. Zgłoszenia od 5—7. Czartorja 8, I. prawo, w domu policyjnym. zdw 30 043

Fryzjerski
pomocnik zaraz potrzebny. Łazarz, Kanałowa 3. zdw 30 045

Uczeń
może się zaraz zgłosić. Hurtownia Przyborów Obuwniczych, Muszyński, Wrocławska 7, I. zdw 29 963

Fryzjerka
potrzebna zaraz. Gerber, Wronieka 4. zdw 30 086

Szwaczki
poza dom mogą się zaraz zgłosić. „Janka", fabryka bielizny, Starościńska 1. rw 5 901

Pomocnik
fryzjerski na soboty może się zgłosić. Ostrówek 15. zdw 30 044

Zapotrzebowanie
2 kucharki restaur., 3 kelnerów, 2 bufetowe na wyjazd zaraz zgłosić. Znaczek na odpowiedź pod zdw 29 959 Kurjer Poznański.

Dzielny młynarz
czeladnik potrzebny zaraz względnie od 1. 8. rb. do młyna par. Świadectwa, które się zwraca, z podaniem wynagrodzenia uprasza się przesłać pod adresem — „Młyn Zbąszyński i Tartak Parowy Antoni Szostak w Zbąszyniu." dw 1292

Elewa
z wykształceniem conajmniej 6 klas gimn. przyjmie „Rolnik" — Białośliwie, pow. Wyrzyski. dw 1293

Poważne
przedsiębiorstwa handlu materjałami opałowemi poszukuje kierownika składnicy z kaucją. — Zgłoszenia do Kurjera pod bpw 395

Panna
do prowadzenia książek, przyjmowania chorych i czyszczenia narzędzi lekarskich potrzebna od 9—1 i 3—6. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 998

Kucharka
znająca dobrą kuchnię i pokojowa potrzebne zaraz. Wymagane świadectwa z podaniem warunków. Hotel Eilers, Tuchola, Pomorze. zdw 30 105

Panienka
do biura umiejąca pisać na maszynie. Zgłosić się może zaraz do farbyki lamp. Poznań, Chwaliszewo 49, telefon 3470. zdw 30 101

30—60 zł
dziennie przez fotografowanie z zezwoleniem przy kupnie aparatu 400 zł, nie umiejących uczę Marszałka Focha 74, IV. lewo godz. 6—9. zdw 29 865

Kino Wilsona Łazarz
narożnik ul. Strusia i Małeckiego
dziś i dni następne
Tajemnice wschodnich domów rozkoszy
CIENIE HAREMÓW
Dramat podług głośnej powieści L. Besnarda zw 17659
Leon Mathot — Luiza Lagrange
początek seansów: 5,15 — 7,15 — 9,15
w niedzielę o godz. 3 i 4 specjalne przedstawienia dla dzieci.

Wytworny Kino-Teatr **CASINO** Al. Marcinkowskiego 28. Telefon 28-55.
Od soboty, dnia 20 b. m.
Przepiękny i porywający dramat życiowy
„Spowiedź uczciwej kobiety"
z królową ekranu ***POLĄ NEGRI***
w roli tytułowej.
Początek seansów o 5, 7 i 9 w niedzielę od godz. 4.
Pw 8701-29.126

Humor zagraniczny

— Środek, jaki pan mi sprzedał na karaluchy, wcale ich nie zabija...

— Widzi pani, nasz proszek nie zabija nagle, lecz raczej wycieńcza... (London Opinion) S. F.

Przedpłata na sierpień 1929 r. za obs wydania razem włącznie tygodniowego dodatka ilustr. „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe": w Poznaniu w eksped zł 4.00 w agencjach w mieście zł 4.50 z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.86, kwartalnie zł 14.58 pod opaską w Polsce zł 9.00 pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie strajków i t. p., wydawn. nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamcowej 25 gr, na stronie 4-łamcowej 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamcowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża: do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąteczne do godz. 9 przed południem. Drobne ogłoszenia słowo napisowe (tłuste) 30 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

Telefony do Redakcji i administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i noca tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.